Käesolev dokument on vaid dokumenteerimisvahend ja institutsioonid ei vastuta selle sisu eest

►B **EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ) nr 999/2001,**

22. mai 2001,

millega sätestatakse teatavate transmissiivsete spongioossete entsefalopaatiate vältimise, kontrolli ja likvideerimise eeskirjad

(EÜT L 147, 31.5.2001, lk 1)

Muudetud:

		Euroopa Liidu Teataja		
		nr	lehekülg	kuupäev
►M1	Komisjoni määrus (EÜ) nr 1248/2001, 22. juuni 2001	L 173	12	27.6.2001
►M2	Komisjoni määrus (EÜ) nr 1326/2001, 29. juuni 2001	L 177	60	30.6.2001
►M3	Komisjoni määrus (EÜ) nr 270/2002, 14. veebruar 2002	L 45	4	15.2.2002
►M4	Komisjoni määrus (EÜ) nr 1494/2002, 21. august 2002	L 225	3	22.8.2002
►M5	Komisjoni määrus (EÜ) nr 260/2003, 12. veebruar 2003	L 37	7	13.2.2003
►M6	Komisjoni määrus (EÜ) nr 650/2003, 10. aprill 2003	L 95	15	11.4.2003
►M7	Komisjoni määrus (EÜ) nr 1053/2003, 19. juuni 2003	L 152	8	20.6.2003
►M8	Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1128/2003, 16. juuni 2003	L 160	1	28.6.2003
►M9	Komisjoni määrus (EÜ) nr 1139/2003, 27. juuni 2003	L 160	22	28.6.2003
►M10	Komisjoni määrus (EÜ) nr 1234/2003, 10. juuli 2003	L 173	6	11.7.2003
►M11	Komisjoni määrus (EÜ) nr 1809/2003, 15. oktoober 2003	L 265	10	16.10.2003
►M12	Komisjoni määrus (EÜ) nr 1915/2003, 30. oktoober 2003	L 283	29	31.10.2003
►M13	Komisjoni määrus (EÜ) nr 2245/2003, 19. detsember 2003	L 333	28	20.12.2003
►M14	Komisjoni määrus (EÜ) nr 876/2004, 29. aprill 2004	L 162	52	30.4.2004
►M15	Komisjoni määrus (EÜ) nr 1471/2004, 18. august 2004	L 271	24	19.8.2004
►M16	Komisjoni määrus (EÜ) nr 1492/2004, 23. august 2004	L 274	3	24.8.2004
►M17	Komisjoni määrus (EÜ) nr 1993/2004, 19. november 2004	L 344	12	20.11.2004
►M18	Komisjoni määrus (EÜ) nr 36/2005, 12. jaanuar 2005	L 10	9	13.1.2005
►M19	Komisjoni määrus (EÜ) nr 214/2005, 9. veebruar 2005	L 37	9	10.2.2005
►M20	Komisjoni määrus (EÜ) nr 260/2005, 16. veebruar 2005	L 46	31	17.2.2005

►**M21**	Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 932/2005, 8. juuni 2005	L 163	1	23.6.2005
►**M22**	Komisjoni määrus (EÜ) nr 1292/2005, 5. august 2005	L 205	3	6.8.2005
►**M23**	Komisjoni määrus (EÜ) nr 1974/2005, 2. detsember 2005	L 317	4	3.12.2005
►**M24**	Komisjoni määrus (EÜ) nr 253/2006, 14. veebruar 2006	L 44	9	15.2.2006
►**M25**	Komisjoni määrus (EÜ) nr 339/2006, 24. veebruar 2006	L 55	5	25.2.2006
►**M26**	Komisjoni määrus (EÜ) nr 657/2006, 10. aprill 2006	L 116	9	29.4.2006
►**M27**	Komisjoni määrus (EÜ) nr 688/2006, 4. mai 2006	L 120	10	5.5.2006
►**M28**	Komisjoni määrus (EÜ) nr 1041/2006, 7. juuli 2006	L 187	10	8.7.2006
►**M29**	Nõukogu määrus (EÜ) nr 1791/2006, 20. november 2006	L 363	1	20.12.2006
►**M30**	Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1923/2006, 18. detsember 2006	L 404	1	30.12.2006
►**M31**	Komisjoni määrus (EÜ) nr 722/2007, 25. juuni 2007	L 164	7	26.6.2007
►**M32**	Komisjoni määrus (EÜ) nr 727/2007, 26. juuni 2007	L 165	8	27.6.2007
►**M33**	Komisjoni määrus (EÜ) nr 1275/2007, 29. oktoober 2007	L 284	8	30.10.2007
►**M34**	Komisjoni määrus (EÜ) nr 1428/2007, 4. detsember 2007	L 317	61	5.12.2007
►**M35**	Komisjoni määrus (EÜ) nr 21/2008, 11. jaanuar 2008	L 9	3	12.1.2008
►**M36**	Komisjoni määrus (EÜ) nr 315/2008, 4. aprill 2008	L 94	3	5.4.2008
►**M37**	Komisjoni määrus (EÜ) nr 357/2008, 22. aprill 2008	L 111	3	23.4.2008
►**M38**	Komisjoni määrus (EÜ) nr 571/2008, 19. juuni 2008	L 161	4	20.6.2008
►**M39**	Komisjoni määrus (EÜ) nr 746/2008, 17. juuni 2008	L 202	11	31.7.2008
►**M40**	Komisjoni määrus (EÜ) nr 956/2008, 29. september 2008	L 260	8	30.9.2008
►**M41**	Komisjoni määrus (EÜ) nr 103/2009, 3. veebruar 2009	L 34	11	4.2.2009
►**M42**	Komisjoni määrus (EÜ) nr 162/2009, 26. veebruar 2009	L 55	11	27.2.2009
►**M43**	Komisjoni määrus (EÜ) nr 163/2009, 26. veebruar 2009	L 55	17	27.2.2009
►**M44**	Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 220/2009, 11. märts 2009	L 87	155	31.3.2009
►**M45**	Komisjoni määrus (EL) nr 956/2010, 22. oktoober 2010	L 279	10	23.10.2010
►**M46**	Komisjoni määrus (EL) nr 189/2011, 25. veebruar 2011	L 53	56	26.2.2011
►**M47**	Komisjoni määrus (EL) nr 1064/2012, 13. november 2012	L 314	13	14.11.2012

Muudetud:

►**A1**	Akt Tšehhi Vabariigi, Eesti Vabariigi, Küprose Vabariigi, Läti Vabariigi, Leedu Vabariigi, Ungari Vabariigi, Malta Vabariigi, Poola Vabariigi, Sloveenia Vabariigi ja Slovaki Vabariigi ühinemistingimuste ja Euroopa Liidu aluslepingutesse tehtavate muudatuste kohta	L 236	33	23.9.2003

▼B

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ) nr 999/2001,

22. mai 2001,

millega sätestatakse teatavate transmissiivsete spongioossete entsefalopaatiate vältimise, kontrolli ja likvideerimise eeskirjad

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 152 lõike 4 punkti b,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut, ([1])

võttes arvesse majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust, ([2])

olles nõu pidanud regioonide komiteega,

tegutsedes asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras ([3])

ning arvestades järgmist:

(1) Mitme aasta jooksul on tuvastatud erinevate transmissiivsete spongioossete entsefalopaatiate (TSE) juhtumid eraldi inimestel ja loomadel. Veiste spongioosse entsefalopaatia (BSE) esinemine tehti veistel esimest korda kindlaks 1986. aastal ja järgnevatel aastatel tuvastati selle esinemine ka teistel loomaliikidel. 1996. aastal kirjeldati Creutzfeldt-Jacobi tõve (CJD) uut teisendit. Järjest rohkem leitakse tõendeid BSE tekitaja ja Creutzfeldt-Jacobi tõve uue teisendi sarnasuse kohta.

(2) Alates 1990. aastast on ühendus vastu võtnud meetmed inimeste ja loomade kaitsmiseks veiste spongioosse entsefalopaatia ohu eest. Need meetmed põhinevad loomade tervisekaitset käsitlevate direktiivide kaitsemeetmetel. Võttes arvesse teatavate transmissiivsete spongioossete entsefalopaatiate suurt ohtu inimeste ja loomade tervisele, on asjakohane võtta vastu nende vältimise, kontrolli ja likvideerimise erieeskirjad.

(3) Käesolev määrus käsitleb otseselt rahvatervist ja on seotud siseturu toimimisega. See hõlmab nii asutamislepingu I lisaga hõlmatud kui ka hõlmamata tooteid. Seetõttu on asjakohane valida õiguslikuks aluseks asutamislepingu artikli 152 lõike 4 punkt b.

(4) Komisjon on eelkõige juhtivalt teaduskomiteelt ja rahvatervisega seotud veterinaarmeetmete teaduskomiteelt saanud TSE mitmete aspektide kohta teaduslikke seisukohti. Need seisukohad hõlmavad soovitusi meetmete kohta, millega vähendada nakatunud toodetega kokkupuutest tulenevat võimalikku ohtu inimeste ja loomade tervisele.

([1]) EÜT C 45, 19.2.1999, lk 2 ja EÜT C 120 E, 24.4.2001, lk 89.
([2]) EÜT C 258, 10.9.1999, lk 19.
([3]) Euroopa Parlamendi 17. mai 2000. aasta arvamus (EÜT C 59, 23.2.2001, lk 93), nõukogu 12. veebruari 2001. aasta ühisseisukoht (EÜT C 88, 19.3.2001, lk 1) ja Euroopa Parlamendi 3. mai 2000. aasta otsus.

▼B

(5) Neid eeskirju tuleks kohaldada elusloomade ja loomsete saaduste tootmise ja turuleviimise suhtes. Eeskirju ei ole siiski vaja kohaldada kosmeetikatoodete või ravimite, meditsiiniseadmete või nende lähteainete või vahesaaduste suhtes, mille suhtes kohaldatakse muid erieeskirju, mis käsitlevad eelkõige määratletud riskiteguriga materjali kasutamise keeldu. Neid eeskirju ei peaks kohaldama ka loomsete saaduste suhtes, mis ei kujuta tõsist ohtu inimeste või loomade tervisele, kuna neid kasutatakse muudel eesmärkidel kui toidu, sööda või väetise tootmiseks. Tuleks tagada, et käesoleva määruse reguleerimisalaga hõlmamata loomseid saadusi tuleks hoida selle määrusega hõlmatud loomsetest saadustest eraldi, välja arvatud juhul, kui need vastavad samadele tervishoiustandarditele.

(6) Tuleks sätestada, et komisjon võtab kaitsemeetmed juhul, kui liikmesriigi või kolmanda riigi pädev asutus ei ole TSE ohtu piisavalt arvesse võtnud.

(7) Tuleks sätestada kord, millega olemasoleva teabe põhjal määratakse kindlaks liikmesriigi, kolmanda riigi või nende piirkonna (edaspidi "riigid" või "piirkonnad") epidemioloogiline staatus esinemise, levimise ja inimeste nakatumisohu osas. Komisjon peaks nende liikmesriikide ja kolmandate riikide kategooria, mis ei taotle oma staatuse määramist, kindlaks määrama kättesaadava teabe põhjal.

(8) Liikmesriigid peaksid koostama koolitusprogrammid TSEde vältimise ja kontrollimisega tegelevate isikute, samuti veterinaararstide, põllumajandustootjate ja põllumajandusloomade veo, turustamise ja tapmisega tegelevate töötajate jaoks.

▼M30

(8a) Tuleks lubada teatavate mittemäletsejalistelt pärit töödeldud loomsete valkude söötmine mittemäletsejalistele, arvestades liigisisese ringlussevõtu keeldu, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. oktoobri 2002. aasta määruses (EÜ) nr 1774/2002 (milles sätestatakse muuks otstarbeks kui inimtoiduks ettenähtud loomsete kõrvalsaaduste sanitaareeskirjad) ([1]) ning kontrolli puudutavaid aspekte, mis on eriti seotud teatud liikidele omaste töödeldud loomsete valkude eristamisega, nagu on sätestatud komisjoni poolt 15. juulil 2005. aastal vastu võetud teatises TSE suuniste kohta.

▼B

(9) Liikmesriigid peaksid igal aastal viima läbi BSE ja skreipi seireprogrammi ning teavitama komisjoni ja teisi liikmesriike selle tulemustest ning muudest TSEde esinemisjuhtudest.

([1]) EÜT L 273, 10.10.2002, lk 1. Määrust on viimati muudetud komisjoni määrusega (EÜ) nr 208/2006 (ELT L 36, 8.2.2006, lk 25).

▼B

(10) Teatavad mäletsejaliste koed tuleks tunnistada määratletud riskiteguriga materjaliks TSE patogeneesi ja selle riigi või piirkonna epidemioloogilise staatuse põhjal, kus asub või kust on pärit asjaomane loom. Määratletud riskiteguriga materjal tuleks kõrvaldada ning hävitada selliselt, et see ei ohustaks mingil moel inimeste või loomade tervist. Eelkõige ei tohi seda turustada toidu, sööda või väetise tootmiseks. Tuleks siiski ette näha võimalus saada samaväärne tervisekaitsetase üksikute loomade lausteimimisega TSE suhtes, niipea kui need testid on lõplikult kinnitatud. Tapmisviisid, mille käigus nakkus võib ajust teistesse kudedesse levida, peaksid olema lubatud ainult kõige väiksema BSE ohuga riikides ja piirkondades.

(11) Inimeste ja loomade TSEdesse nakatumise vältimiseks tuleks võtta meetmed, millega keelatakse teatavat liiki loomsete valkude söötmine teatavatele loomaliikidele ja keelatakse teatavate mäletsejalistelt pärit materjalide kasutamine toidus. Kõnealused piirangud peaksid olema vastavuses ohu suurusega.

▼M30

(11a) Oma 28. oktoobri 2004. aasta resolutsioonis ([1]) väljendas Euroopa Parlament muret mäletsejalistele loomsete valkude söötmise üle, kuna need ei ole täiskasvanud kariloomade loomuliku toidu osa. BSE ning suu- ja sõrataudi kriisi künnisel on nõustutud üha enam sellega, et parim moodus inimeste ja loomade tervise kaitsmiseks on pidada ja sööta loomi viisil, mis võtab arvesse iga liigi eripära. Ettevaatuspõhimõtte kohaselt ning kooskõlas mäletsejaliste loomuliku toiduvaliku ja elutingimustega on seepärast vajalik säilitada keeld sööta mäletsejalistele loomseid valke kujul, mis ei ole tavaliselt nende loomuliku toiduvaliku osa.

(11b) Lihamass saadakse liha kontidelt eemaldamisel nii, et lihaskiu struktuur hävib või muundub. Lihamass võib sisaldada kondi- ja luuümbrise tükke. Seega ei ole lihamass võrreldav tavalise lihaga. Järelikult tuleks selle kasutamine inimtoiduks üle vaadata.

▼B

(12) Loomade TSE kahtlusest tuleks teatada pädevale asutusele, mis peaks viivitamatult võtma kõik asjakohased meetmed, sealhulgas taudikahtlase looma liikumise piiramine kuni uurimise tulemuste saamiseni või looma tapmine ametliku järelevalve all. Kui pädev asutus ei suuda TSE nakkust vältida, tuleks läbi viia vastav uuring ning rümpa tuleks kuni diagnoosi määramiseni hoida ametliku järelevalve all.

([1]) ELT C 174 E, 14.7.2005, lk 178.

▼B

(13) Kui TSE nakatumise kohta saadakse ametlik kinnitus, peaks pädev asutus võtma kõik vajalikud meetmed, sealhulgas rümpade hävitamine, uuringu läbiviimine kõikide riskirühma kuuluvate loomade kindlaksmääramiseks ning riskirühma kuuluvate loomade ja loomsete saaduste suhtes liikumispiirangu sätestamine. Kahjud, mis tulenevad loomade ja loomsete saaduste hävitamisest käesoleva määruse alusel, tuleks omanikele võimalikult kiiresti hüvitada.

(14) Liikmesriigid peaksid koostama situatsioonplaani riiklike meetmete rakendamiseks BSE puhangu korral. Komisjon peaks need plaanid heaks kiitma. Seda sätet tuleks lisaks BSEle laiendada ka teistele TSEdele.

(15) Tuleks ette näha teatavate elusloomade ja loomsete saaduste turustamise sätted. Olemasolevate veiste identifitseerimist ja registreerimist käsitlevate ühenduse eeskirjadega on ette nähtud süsteem, mis võimaldab kooskõlas rahvusvaheliste standarditega teha kindlaks loomade ema ja päritolukarja. Samaväärsed tagatised tuleks ette näha ka kolmandatest riikidest imporditud veiste puhul. Ühenduses kauplemisel või kolmandatest riikidest importimisel peaks ühenduse eeskirjadega hõlmatud loomade ja loomsete saadustega kaasas olema nimetatud eeskirjades nõutud sertifikaadid, mida on vajaduse korral kooskõlas käesoleva määrusega täiendatud.

(16) Tuleks keelata teatavates riskipiirkondades asuvatelt veistelt pärit loomsete saaduste turuleviimine. Seda keeldu ei tohiks siiski kohaldada teatavate loomsete saaduste suhtes, mis on kontrollitud tingimustes toodetud loomadest, kelle puhul on võimalik tõestada, et TSEsse nakatumise oht ei ole suur.

(17) TSE vältimist, kontrolli ja likvideerimist käsitlevate eeskirjade järgimise tagamiseks on TSE olukorrast tervikliku epidemioloogilise pildi saamiseks vaja võtta kindlaksmääratud korra alusel laboratoorseks kontrolliks proove. Ühtsete kontrollimeetodite ja tulemuste tagamiseks tuleks luua riiklikud ja ühenduse tugilaborid ning võtta kasutusele usaldusväärsed teaduslikud meetodid, sealhulgas spetsiaalsed TSE kiirtestid. Kiirteste tuleks kasutada igal võimalusel.

(18) Liikmesriikides tuleks TSEde vältimist, kontrolli ja likvideerimist käsitlevate nõuete ühtse rakendamise tagamiseks läbi viia ühenduse kontrolle ja samuti sätestada auditeerimise korra rakendamine. Selleks et tagada, et kolmandad riigid esitaksid elusloomade ja loomsete saaduste ühendusse importimisel ühenduses kohaldatavate tagatistega samaväärsed tagatised, tuleks kohapeal teha ühenduse kontrolle, et teha kindlaks, kas importivad kolmandad riigid täidavad imporditingimusi.

▼B

(19) TSEde suhtes kohaldatavad kauplemisega seotud meetmed peaksid olemasolu korral põhinema rahvusvahelistel standarditel, suunistel või soovitustel, kui need on olemas. Kui vastavad rahvusvahelised standardid, suunised või soovitused ei võimalda vajalikku terviseohutust saavutada, võib vastu võtta kõrgemat terviseohutust tagavad ja teaduslikult põhjendatud meetmed.

(20) Käesolev määrus tuleks uute teaduslike andmete saamise korral uuesti läbi vaadata.

(21) Käesoleva määruse raames tuleks sätestada vajalikud ülemineku-meetmed, eelkõige määratletud riskiteguriga materjali kasutamise osas.

(22) Käesoleva määruse rakendamiseks vajalikud meetmed tuleks vastu võtta kooskõlas nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsusega 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused. ([1])

(23) Käesoleva määruse rakendamiseks tuleks ette näha kord, mille alusel luuakse alalise veterinaarkomitee, alalise söödakomitee ja alalise toidukomitee raames tihe ja tõhus koostöö komisjoni ja liikmesriikide vahel.

(24) Võttes arvesse, et käesoleva määruse rakendamise sätted on üldmeetmed otsuse 1999/468/EÜ artikli 2 tähenduses, tuleks need vastu võtta nimetatud otsuse artiklis 5 sätestatud regulatiiv-komitee menetlust järgides,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Kohaldamisala

1. Käesolevas määruses sätestatakse loomadel transmissiivsete spongioossete entsefalopaatiate (TSEd) vältimise, kontrolli ja likvideerimise eeskirjad. Neid eeskirju kohaldatakse elusloomade ja loomsete saaduste tootmise ja turustamise ning teatavatel juhtudel ka nende ekspordi suhtes.

2. Käesolevat artiklit ei kohaldata:

a) kosmeetiliste vahendite, ravimite või meditsiinivahendite või nende lähteainete või vahesaaduste suhtes;

b) toodete suhtes, mis ei ole ette nähtud kasutamiseks toidus, söödas või väetises, või nende lähteainete või vahesaaduste suhtes;

([1]) EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23.

▼B

c) loomsete saaduste suhtes, mis on ette nähtud kasutamiseks näitustel, õpetamisel, teaduslikus uurimustöös, eriuuringutes või -analüüsides, tingimusel et neid ei tarbi ega kasuta hiljem inimesed või loomad, välja arvatud need loomad, keda hoitakse asjaomase uurimusprojekti jaoks;

d) elusloomade suhtes, keda kasutatakse uurimustöös või kes on selle jaoks ette nähtud.

Artikkel 2

Elusloomade ja loomsete saaduste eraldamine

Selleks et vältida ristsaastumist või artikli 1 lõikes 1 osutatud elusloomade või loomsete saaduste asendamist artikli 1 lõike 2 punktides a, b ja c osutatud loomsete saadustega või artikli 1 lõike 2 punktis d osutatud elusloomadega, tuleb elusloomi ja loomseid saadusi alati eraldi hoida, välja arvatud juhul, kui elusloomi ja loomseid saadusi toodetakse TSEde puhul kasutatavate tervisekaitsetingimustega samaväärsetel tingimustel.

Käesoleva artikli rakenduseeskirjad võetakse vastu artikli 24 lõikes 2 osutatud korras.

Artikkel 3

Mõisted

1. Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) *TSEd* – kõik transmissiivsed spongioossed entsefalopaatiad, välja arvatud need, mis esinevad inimestel;

b) *turuleviimine* – iga toiming, mille eesmärk on müüa käesoleva määrusega hõlmatud elusloomi või loomseid saadusi ühenduses asuvale kolmandale isikule või varustada sellist kolmandat isikut muul viisil tasu eest või tasuta või ladustada neid kolmanda isiku varustamiseks;

c) *loomsed saadused* – iga toode, mis on saadud direktiivide 89/662/EMÜ ([1]) või 90/425/EMÜ ([2]) sätetega hõlmatud loomsetest saadustest või neid saadusi sisaldav toode;

d) *lähteained* – tooraine või mõni muu loomne saadus, millest või mille abil toodetakse artikli 1 lõike 2 punktides a ja b osutatud tooteid;

([1]) Nõukogu 11. detsembri 1989. aasta direktiiv 89/662/EMÜ veterinaarkontrollide kohta ühendusesiseses kaubanduses seoses siseturu väljakujundamisega (EÜT L 395, 30.12.1989, lk 13). Direktiivi on viimati muudetud nõukogu direktiiviga 92/118/EMÜ (EÜT L 62, 15.3.1993, lk 49).

([2]) Nõukogu 26. juuni 1990. aasta direktiiv 90/425/EMÜ ühendusesiseses kaubanduses teatavate elusloomade ja toodete suhtes kohaldatava veterinaar- ja zootehnilise kontrolli kohta seoses siseturu väljakujundamisega (EÜT L 224, 18.8.1990, lk 29). Direktiivi on viimati muudetud nõukogu direktiiviga 92/118/EMÜ.

▼B

e) *pädev asutus* – liikmesriigi keskasutus, mis on pädev tagama käesoleva määruse nõuete järgimise, või mõni muu asutus, millele see keskasutus on selle pädevuse eelkõige sööda kontrollimiseks delegeerinud; see määratlus hõlmab vajaduse korral ka kolmanda riigi vastavat asutust;

f) *kategooria* – üks II lisa C peatükis osutatud liigituse kategooriatest;

g) *määratletud riskiteguriga materjal* – V lisas märgitud koed; määratlusega ei hõlmata neid kudesid sisaldavaid või nendest saadud tooteid, kui ei ole märgitud teisiti;

h) *TSE taudikahtlusega loom* – elusad, tapetud või surnud loomad, kellel esineb või on esinenud neuroloogilisi või käitumishäireid või kui nende üldine seisund on kesknärvisüsteemi kahjustuse tõttu pidevalt halvenenud, ja kelle puhul ei ole kliinilise läbivaatuse, ravi tulemusel, tapajärgse kontrolli või tapaeelse ja tapajärgse laboratoorse analüüsi alusel võimalik panna muud diagnoosi; veiste spongioosset entsefalopaatiat (BSE) kahtlustatakse nende veiste puhul, kelle BSE kiirtesti tulemus on positiivne;

i) *põllumajandusettevõte* – koht, kus loomi peetakse, kasvatatakse, aretatakse, nendega tegeletakse või kus neid inimestele näidatakse;

j) *proovivõtmine* – statistilist täpsust tagavate proovide võtmine loomadelt või nende elukeskkonnast või loomsetest saadustest haiguse diagnoosi määramiseks, põlvnemissuhete kindlakstegemiseks, tervisekontrolliks või loomsetes saadustes mikrobioloogiliste ainete või teatavate materjalide puudumise kontrollimiseks;

k) *väetised* – loomset saadust sisaldav aine, mida kasutatakse maapinnas taimede kasvu parandamiseks; võib hõlmata biogaasi tootmisel või komposteerimise käigus tekkivaid lagundumissaadusi;

▼M30

l) *kiirtestid* — X lisas loetletud sõelumismeetodid, mille tulemused selguvad 24 tunniga;

▼B

m) *alternatiivtest* – artikli 8 lõikes 2 osutatud testid, mida kasutatakse alternatiivina määratletud riskiteguriga materjali kõrvaldamisele;

▼M30

n) *lihamass ehk MSM* — toode, mis on saadud liha eraldamisel lihaga kaetud kontidelt pärast konditustamist, kasutades mehaanilisi vahendeid, mille tulemuseks on lihaskiu struktuuri hävimine või muundumine;

o) *passiivne järelevalve* — teavitamine kõikidest TSE kahtlusega loomadest, ja selliste loomade laboratoorsed uuringud, juhul kui TSEd ei ole võimalik välistada kliiniliste uuringute abil;

p) *aktiivne järelevalve* — selliste loomade uurimine, kelle kohta ei ole teatatud TSE taudikahtlusest (nt hädatapmisele kuuluvad loomad, tapaeelsel kontrollil haigustunnustega loomad, surnud loomad,

▼M30

terved tapaloomad ja TSE juhtumi tõttu praagitud loomad), eelkõige selleks, et määrata kindlaks TSE areng ja levimus riigis või selle piirkonnas.

▼B

2. Kohaldatakse ka I lisas sätestatud erimääratlusi.

3. Kui käesolevas määruses esinevaid mõisteid ei ole lõikes 1 või I lisas määratletud, kohaldatakse määruses (EÜ) nr 1760/2000 ([1]) ja direktiivides 64/432/EMÜ, ([2]) 89/662/EMÜ, 90/425/EMÜ ja 91/68/EMÜ ([3]) või vastavalt kõnealustele direktiividele esitatud asjakohaseid mõisteid, juhul kui neile käesolevas tekstis viidatakse.

Artikkel 4

Kaitsemeetmed

1. Kaitsemeetmete rakendamise osas kohaldatakse direktiivi 89/662/EMÜ artiklis 9, direktiivi 90/425/EMÜ artiklis 10, direktiivi 91/496/EMÜ ([4]) artiklis 18 ja direktiivi 97/78/EÜ ([5]) artiklis 22 sätestatud põhimõtteid ja sätteid.

2. Kaitsemeetmed võetakse vastu artikli 24 lõikes 2 sätestatud korras ning kaitsemeetmete võtmisest ja vastavatest põhjustest teatatakse Euroopa Parlamendile.

II PEATÜKK

BSE STAATUSE MÄÄRAMINE

Artikkel 5

Klassifikatsioon

▼M30

1. Liikmesriikide või kolmandate riikide või nende piirkondade (edaspidi “riigid või piirkonnad”) BSE staatus määratakse kindlaks liigitamisega ühte järgmisest kolmest kategooriast:

— ebaoluline BSE risk vastavalt II lisa määratlusele,

([1]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuli 2000. aasta määrus (EÜ) nr 1760/2000 veiste identifitseerimise ja registreerimise süsteemi loomise, veiseliha ja veiselihatoodete märgistamise ning nõukogu määruse (EÜ) nr 820/97 kehtetuks tunnistamise kohta (EÜT L 204, 11.8.2000, lk 1).

([2]) Nõukogu 26. juuni 1964. aasta direktiiv 64/432/EMÜ ühendusesisest veiste ja sigadega kauplemist mõjutavate loomatervishoiu probleemide kohta (EÜT 121, 29.7.1964, lk 1977/64). Direktiivi on viimati muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2000/20/EÜ (EÜT L 163, 4.7.2000, lk 35).

([3]) Nõukogu 28. jaanuari 1991. aasta direktiiv 91/68/EMÜ ühendusesisest lammaste ja kitsedega kauplemist reguleerivate loomatervishoiu nõuete kohta (EÜT L 46, 19.2.1991, lk 19). Direktiivi on viimati muudetud komisjoni otsusega 94/953/EÜ (EÜT L 371, 31.12.1994, lk 14).

([4]) Nõukogu 15. juuli 1991. aasta direktiiv 91/496/EMÜ, milles sätestatakse kolmandatest riikidest ühendusse toodavate loomade veterinaarkontrolli põhimõtted ja millega muudetakse direktiive 89/662/EMÜ, 90/425/EMÜ ja 90/675/EMÜ (EÜT L 268, 24.9.1991, lk 56). Direktiivi on viimati muudetud direktiiviga 96/43/EÜ (EÜT L 162, 1.7.1996, lk 1).

([5]) Nõukogu 18. detsembri 1997. aasta direktiiv 97/78/EÜ, milles sätestatakse kolmandatest riikidest ühendusse toodavate toodete veterinaarkontrolli põhimõtted (EÜT L 24, 30.1.1998, lk 9).

▼M30

— kontrollitud BSE risk vastavalt II lisa määratlusele,

— määramata BSE risk vastavalt II lisa määratlusele.

Riikide või piirkondade BSE staatust võib määrata ainult II lisa A peatükis sätestatud kriteeriumide alusel. Need kriteeriumid hõlmavad riskianalüüsi tulemust, mis on saadud kõigi võimalike tegurite põhjal veiste spongioosse entsefalopaatia avaldumiseks vastavalt II lisa B peatüki määratlusele, ja nende arengut aja jooksul ning aktiivse ja passiivse järelevalve kõikehõlmavaid meetmeid, milles võetakse arvesse riigi või piirkonna riskikategooriat.

Liikmesriigid ja kolmandad riigid, kes soovivad jääda nende kolmandate riikide nimekirja, kes on kiidetud heaks ühendusse elusloomade või käesolevas määruses käsitletud toodete eksportimiseks, esitavad komisjonile oma BSE staatuse määramiseks taotluse koos asjaomase teabega II lisa A peatükis määratletud kriteeriumide kohta ning II lisa B peatükis määratletud võimalike riskitegurite kohta ning nende kujunemise kohta aja jooksul.

▼B

2. Otsus iga taotluse kohta tehakse lõikes 1 osutatud kriteeriume ja võimalike riskitegureid arvesse võttes ja artikli 24 lõikes 2 sätestatud korras ning selle otsuse alusel määratakse taotluse esitanud riik või piirkond ühte II lisa C peatükis määratletud kategooriasse.

Kõnealune otsus tehakse kuue kuu jooksul pärast taotluse ja lõike 1 teises lõigus osutatud asjaomase teabe esitamist. Kui komisjon leiab, et tõendusmaterjalid ei sisalda II lisa A ja B peatükkides sätestatud teavet, palub komisjon lisateavet, mis tuleb esitada kindlaksmääratava ajavahemiku jooksul. Lõplik otsus tehakse kuue kuu jooksul pärast kogu teabe esitamist.

Pärast seda, kui rahvusvaheline episootiaamet (OIE) on kehtestanud riikide kategooriatesse liigitamise korra ja kui taotluse esitanud riik on paigutatud ühte nendest kategooriatest, võib käesoleva lõike esimese lõigu alusel teha otsuse asjaomasele riigile määratud ühenduse kategooria vajaduse korral artikli 24 lõikes 2 osutatud korras uuesti läbi vaadata.

3. Kui komisjon leiab, et liikmesriigi või kolmanda riigi poolt vastavalt II lisa A ja B peatükkidele esitatud teave on ebapiisav või ebaselge, võib komisjon artikli 24 lõikes 2 sätestatud korras määrata liikmesriigi või kolmanda riigi BSE staatuse kindlaks täieliku riskianalüüsi põhjal.

Selline riskianalüüs peab sisaldama taotleva liikmesriigi või kolmanda riigi TSE epidemioloogilise olukorra lõplikku statistilist vaatlust, mis põhineb kiirtestide kasutamisel põhineval lausteimimisel. Komisjon võtab arvesse rahvusvahelise episootiaameti poolt kasutatava liigituse kriteeriume.

▼M44

Kiirtestid kiidetakse sel eesmärgil heaks vastavalt artikli 24 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele ning kantakse X lisa C peatüki punktis 4 kehtestatud loetellu.

▼B

Sellist lausteimimise menetlust võivad kasutada ka need liikmesriigid või kolmandad riigid, mis soovivad saada artikli 24 lõikes 2 sätestatud korras läbiviidud liigitusele ühenduse heakskiitu.

Sellise lausteimimise menetluse kulud kannab asjaomane liikmesriik või kolmas riik.

▼M30

4. Liikmesriigid ja kolmandad riigid, mis ei ole kooskõlas lõike 1 kolmanda lõiguga esitanud taotlust oma territooriumilt elusloomade ja loomsete saaduste lähetamiseks, täidavad määramata BSE riskiga riikidele kohaldatavaid impordinõudeid, kuni nad on esitanud sellise taotluse ja lõplik otsus nende BSE staatuse kohta on vastu võetud.

▼B

5. Liikmesriigid teatavad komisjonile võimalikult kiiresti kõikidest epidemioloogilistest tõenditest või teabest, mis võiks tuua kaasa BSE staatuse muutmise, eelkõige artiklis 6 sätestatud seireprogrammide tulemused.

6. Kolmanda riigi hoidmine ühenduse eeskirjadega ettenähtud nende kolmandate riikide loetelus, kust võib eksportida ühendusse elusloomi või loomseid saadusi, mille puhul on käesolevas määruses ette nähtud erieeskirjad, otsustatakse artikli 24 lõikes 2 sätestatud korras ning see sõltub olemasolevat teavet silmas pidades või, kui TSE esinemist peetakse tõenäoliseks, lõikes 1 sätestatud teabe esitamisest. Juhul kui nimetatud teavet ei esitata kolme kuu jooksul pärast ühenduse poolt vastava nõude esitamise kuupäeva, kohaldatakse käesoleva artikli lõike 4 sätteid kuni teabe esitamiseni ja selle hindamiseni kooskõlas lõigetega 2 ja 3.

Kolmandad riigid võivad käesoleva määruse erieeskirjadega hõlmatud elusloomi ja loomseid saadusi ühendusse eksportida komisjoni poolt neile määratud kategooria jaoks sätestatud tingimustel, kui nad kohustuvad võimalikult kiiresti teatama komisjonile kirjalikult kõikidest epidemioloogilistest või muudest tõenditest, mis võivad tingida BSE staatuse muutmise.

7. Artikli 24 lõikes 2 sätestatud korras võib liikmesriigi või kolmanda riigi või mõne nende piirkonna BSE liigituse muutmise kohta teha otsuse kooskõlas artiklis 21 sätestatud kontrolli tulemustega.

8. Lõigetes 2, 3, 4, 6 ja 7 osutatud otsused põhinevad riskianalüüsil ning nende tegemisel võetakse arvesse II lisa A ja B peatükkides sätestatud soovitatavaid kriteeriume.

▼B

III PEATÜKK

TSE VÄLTIMINE

Artikkel 6

Seiresüsteem

▼M30

1. Iga liikmesriik viib igal aastal vastavalt III lisale läbi TSEde seireprogrammi, mis põhineb aktiivsel ja passiivsel järelevalvel. Programm hõlmab ka kiirtestide abil läbiviidavat sõelumismenetlust, kui selline menetlus on asjaomase loomaliigi osas kättesaadav.

Kiirtestid kiidetakse sel eesmärgil heaks artikli 24 lõikes 3 osutatud korras ning kantakse X lisa loetellu.

1a. Lõikes 1 osutatud iga-aastane seireprogramm hõlmab minimaalselt järgmiseid alampopulatsioone:

a) kõik üle 24 kuu vanused veised, kes on saadetud hädatapmisele või kelle puhul on tapaeelsetel kontrollidel täheldatud haigustunnuseid,

b) kõik üle 30 kuu vanused veised, kes on tapetud tavatingimustel inimtoiduks,

c) kõik üle 24 kuu vanused veised, keda ei ole tapetud inimtoiduks, vaid kes on surnud või hukatud põllumajandusettevõttes, transpordi ajal või tapamajas (surnud loomad).

Liikmesriigid võivad otsustada teha punkti c sätetest erandeid kõrvalistel madala loomkoormusega aladel, kus surnud loomade kogumist ei ole korraldatud. Seda võimalust kasutavad liikmesriigid teavitavad komisjoni ja esitavad asjaomaste alade nimekirja koos erandite põhjendustega. Erandid ei hõlma rohkem kui 10 % veiste populatsioonist liikmesriigis.

1b. Pärast konsulteerimist vastava teaduskomiteega võib teaduse arengut arvestades ja artikli 24 lõikes 3 osutatud korras kohandada lõike 1 a punktides a ja c kehtestatud vanust.

Liikmesriigi taotlusel, kes suudab tõendada riigi epidemioloogilise olukorra paranemist kindlate kriteeriumide alusel, mis kehtestatakse artikli 24 lõikes 3 osutatud korras, võidakse selle konkreetse liikmesriigi iga-aastased seireprogrammid uuesti läbi vaadata.

Asjaomane liikmesriik peab tõendama oma suutlikkust määrata võetud meetmete tõhusust ning tagama põhjalikule riskianalüüsile tuginedes inimeste ja loomade tervise kaitse. Liikmesriik peab eelkõige tõendama:

a) selgesti vähenevat või püsivalt madalat BSE levimust ajakohastele uurimistulemustele tuginedes;

▼M30

b) et ta on rakendanud ja jõustanud vähemalt kuue aasta jooksul täies mahus BSE kontrollikavad (ühenduse õigusaktid elusloomade jälgitavuse ja tuvastamise kohta ning BSE järelevalve kohta);

c) et ta on rakendanud ja jõustanud vähemalt kuue aasta jooksul ühenduse õigusaktid põllumajandusloomade täieliku söödakeelu kohta.

▼B

2. Iga liikmesriik teatab alalises veterinaarkomitees komisjonile ja teistele liikmesriikidele muude TSEde kui BSEd esinemisest.

3. Kõik ametlikud uuringud ja laboratoorsed kontrollid registreeritakse vastavalt III lisa B peatükile.

4. Liikmesriigid esitavad igal aastal komisjonile aruande, mis sisaldab vähemalt III lisa B peatüki I osas osutatud teavet. Iga kalendriaasta kohta esitatakse aruanne hiljemalt järgmise aasta 31. märtsiks. Komisjon esitab riiklike aruannete kokkuvõtte, mis sisaldab III lisa B peatüki II osas osutatud teavet, alalisele veterinaarkomiteele kolme kuu jooksul pärast nimetatud aruannete kättesaamist.

▼M30

5. Käesoleva artikli rakenduseeskirjad võetakse vastu artikli 24 lõikes 2 osutatud korras.

Artikkel 6a

Aretusprogrammid

1. Liikmesriigid võivad kehtestada aretusprogrammid oma lambapopulatsioonide TSEde resistentsuse selekteerimiseks. Kõnealused programmid peavad hõlmama raamistikku teatavate karjade TSE suhtes resistentseks tunnistamiseks ja neid võib laiendada ka teistele loomaliikidele teadusliku tõendusmaterjali alusel, mis kinnitab kõnealuste liikide teatavate genotüüpide resistentsust TSE suhtes.

2. Lõikes 1 sätestatud programmide erieeskirjad võetakse vastu artikli 24 lõikes 2 osutatud korras.

3. Liikmesriigid, kes kehtestavad aretusprogrammid, esitavad komisjonile regulaarselt aruandeid, et programme oleks võimalik teaduslikult hinnata, eelkõige nende mõju TSEde esinemissagedusele, aga samuti geneetilisele mitmekesisusele ja varieerivusele ning vanade, haruldaste või vastava piirkonnaga hästi kohanenud lambatõugude säilimisele. Aretusprogrammide teaduslikke tulemusi ja üldisi tagajärgi hinnatakse korrapäraselt ning vajaduse korral neid programme vastavalt muudetakse.

▼B

Artikkel 7

Loomasööta käsitlevad keelud

▼M30

1. Loomadelt saadud valkude söötmine mäletsejalistele on keelatud.

2. Kooskõlas IV lisaga laiendatakse lõikes 1 sätestatud keeldu muudele loomadele kui mäletsejalistele ning seda piiratakse selles osas, mis puudutab nende loomade söötmist loomsete saadustega.

▼M30

3. Lõikeid 1 ja 2 kohaldatakse ilma, et see piiraks kõnealustes lõigetega hõlmatud keelu suhtes kehtestatud eranditele osutavas IV lisas sätestatu kohaldamist.

Komisjon võib artikli 24 lõikes 3 osutatud korras ja tuginedes mäletsejalistest noorloomade toitumisvajaduste teaduslikule hindamisele ja vastavalt käesoleva artikli rakendamiseks vastu võetud käesoleva artikli lõikes 5 osutatud eeskirjadele ning pärast selle erandiga seotud kontrolli puudutavate aspektide hindamist, lubada noormäletsejalistele kaladelt saadud valkude söötmist.

4. Määratlemata BSE riskiga liikmesriikidel või nende piirkondadel ei lubata eksportida ega ladustada põllumajandusloomadele ettenähtud sööta, mis sisaldab imetajatelt saadud valke, või imetajatele (v.a. koerad, kassid ja karusloomad) ettenähtud sööta, mis sisaldab imetajatelt saadud töödeldud valke.

Määratlemata BSE riskiga kolmandatel riikidel või nende piirkondadel ei lubata ühendusse eksportida põllumajandusloomadele ettenähtud sööta, mis sisaldab imetajatelt saadud valke, või imetajatele (v.a. koerad, kassid ja karusloomad) ettenähtud sööta, mis sisaldab imetajatelt saadud töödeldud valke.

Liikmesriigi või kolmanda riigi taotlusel võidakse artikli 24 lõikes 2 osutatud korras ning järgides artikli 24 lõikes 3 osutatud korras kehtestatavaid üksikasjalikke kriteeriume võtta vastu otsus teha käesoleva lõike piirangute suhtes üksikerandeid. Iga erandi puhul arvestatakse käesoleva artikli lõikes 3 toodud sätteid.

4a. Soodsa riskianalüüsi alusel, milles võetakse arvesse vähemalt nakkuse ulatust ja võimalikku allikat ning saadetise lõppsihtkohta, võidakse artikli 24 lõikes 3 osutatud korras võtta vastu otsus kehtestada söödas leiduvate, juhuslikust ja tehniliselt vältimatust saastumisest põhjustatud loomsete valkude ebaoluliste koguste lubatud tase.

5. Käesoleva artikli rakenduseeskirjad, eelkõige ristsaastumise vältimise ning käesolevale artiklile vastavuse kontrollimiseks vajalikud proovivõtu- ja analüüsimeetodite eeskirjad võetakse vastu artikli 24 lõikes 2 osutatud korras. Need eeskirjad põhinevad komisjoni aruandel, mis käsitleb loomset päritolu sööda hankimist, töötlemist, kontrolli ja jälgitavust.

▼B

Artikkel 8

Määratletud riskiteguriga materjal

▼M30

1. Määratletud riskiteguriga materjal kõrvaldatakse ja hävitatakse kooskõlas käesoleva määruse V lisaga ja määrusega (EÜ) nr 1774/2002. Seda ei impordita ühendusse. V lisas osutatud määratletud riskiteguriga materjali loetelu hõlmab vähemalt üle 12 kuu vanuste veiste aju, seljaaju, silmi ja mandleid ning artikli 24 lõikes 3 osutatud

▼M30

korras määratud vanuse ületanud veiste selgroogu. Võttes arvesse artikli 5 lõike 1 esimeses lõigus kehtestatud erinevaid riskikategooriaid ning artikli 6 lõike 1a ja lõike 1b punkti b nõudeid, muudetakse vastavalt V lisa määratletud riskiteguriga materjali loetelu.

2. Käesoleva artikli lõiget 1 ei kohaldata nendelt loomadelt pärit kudede suhtes, mis on artikli 24 lõikes 3 osutatud korras läbinud selleks eesmärgiks heakskiidetud alternatiivse testi, kui see test on loetletud X lisas ja seda kohaldatakse V lisas sätestatud tingimustel ning testi tulemused on negatiivsed.

Liikmesriigid, mis lubavad vastavalt käesolevale lõikele kasutada kõnealust alternatiivset testi, teavitavad sellest teisi liikmesriike ja komisjoni.

3. Kontrolli all hoitava või määratlemata BSE riskiga liikmesriikides või nende piirkondades, ei tohi nende veiste, lammaste või kitsede puhul, mille liha on ette nähtud inim- või loomatoiduks, vigastada kesknärvisüsteemikudesid pärast uimastamist koljuõõnde viidava pika vardakujulise instrumendiga ega uimastamisega seoses koljuõõnde süstitud gaasiga.

4. V lisas esitatud vanusega seotud andmeid on võimalik kohandada. Sellised kohandused põhinevad viimastel teaduslikult tõestatud uurimistulemustel TSE esinemise statistilise tõenäosuse kohta ühenduse veiste, lammaste ja kitsede populatsiooni asjaomases vanuserühmas.

5. Artikli 24 lõikes 3 osutatud korras võib vastu võtta eeskirjad, mis näevad ette erandid käesoleva artikli lõigetest 1–4 seoses artikli 7 lõikes 1 sätestatud söötmise keelu tõhusa rakendamise kuupäevaga ning vajadusel kontrollitud BSE riskiga kolmandate riikide või nende piirkondade puhul seoses kuupäevaga, millest alates tuleb tõhusalt rakendada keeldu kasutada imetajatelt pärit valku mäletsejaliste söödas, selleks et piirata nõudeid kõrvaldada ja hävitada määratletud riskiteguriga materjal enne nimetatud kuupäeva asjaomastes riikides või piirkondades sündinud loomadega.

▼B

6. Käesoleva artikli rakenduseeskirjad võetakse vastu artikli 24 lõikes 2 osutatud korras.

Artikkel 9

Mäletsejalistelt pärit materjalist saadud või seda sisaldavad loomsed saadused

▼M30

1. VI lisas loetletud loomsed saaduseid tootmisel kasutatakse artikli 24 lõikes 3 osutatud korras heakskiidetud tootmisprotsesse.

2. Kontrolli all hoitava või määratlemata BSE riskiga riikidest või piirkondadest pärit veiste, lammaste ja kitsede luid ei kasutata lihamassi tootmiseks. Enne 1. juulit 2008 esitavad liikmesriigid komisjonile aruande lihamassi kasutamise ja tootmismeetodi kohta oma territooriumil. See aruanne hõlmab avaldust selle kohta, kas liikmesriik kavatseb lihamassi tootmist jätkata.

▼M30

Seejärel esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule teatise lihamassi edasise vajaduse ja kasutamise kohta ühenduses, sealhulgas tarbijatele suunatud teabepoliitika kohta.

▼M44

3. V lisa punktis 5 sätestatud kriteeriume silmas pidades ei kohaldata lõikeid 1 ja 2 nende mäletsejaliste puhul, kellele on tehtud vastavalt artikli 24 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele heaks kiidetud alternatiivne test, tingimusel et nimetatud test sisaldub X lisas toodud loetelus, kui testi tulemused on osutunud negatiivseks.

▼B

4. Käesoleva artikli rakenduseeskirjad võetakse vastu artikli 24 lõikes 2 osutatud korras.

Artikkel 10

Koolitusprogrammid

1. Liikmesriigid tagavad, et pädeva asutuse, diagnostikalaborite ning põllumajanduslikku ja veterinaariaalast haridust andvate õppeasutuste töötajad, riiklikud veterinaararstid, veterinaararstid, tapamajade töötajad ja tõuaretajad, loomapidajad ja loomadega tegelevad inimesed on saanud koolitust TSE kliiniliste tunnuste ja epidemioloogia kohta ning kontrolli läbi viivad inimesed ka TSE laboratoorsete uuringute tulemuste tõlgendamise kohta.

2. Lõikes 1 osutatud koolitusprogrammide tõhusa rakendamise tagamiseks võib ühendus anda rahalist abi. Sellise abi suurus määratakse kindlaks artikli 24 lõikes 2 osutatud korras.

IV PEATÜKK

TSEde KONTROLL JA LIKVIDEERIMINE

Artikkel 11

Teavitamine

Ilma et see piiraks direktiivi 82/894/EMÜ ([1]) kohaldamist, tagavad liikmesriigid, et pädevat asutust teavitatakse kohe igast TSE taudikahtlusega loomast.

Liikmesriigid teavitavad korrapäraselt üksteist ja komisjoni teatatud TSE juhtudest.

Pädev asutus võtab viivitamatult käesoleva määruse artiklis 12 sätestatud meetmed ja muud vajalikud meetmed.

([1]) Nõukogu 21. detsembri 1982. aasta direktiiv 82/894/EMÜ loomahaigustest teatamise kohta ühenduses (EÜT L 378, 31.12.1982, lk 58). Direktiivi on viimati muudetud komisjoni otsusega 2000/556/EÜ (EÜT L 235, 19.9.2000, lk 27).

▼B

Artikkel 12

Taudikahtlusega loomade suhtes võetavad meetmed

▼M30

1. TSE taudikahtlusega looma jaoks kehtestatakse ametlik liikumispiirang kuni pädeva asutuse poolt läbi viidava kliinilise ja epidemioloogilise kontrolli tulemuste saamiseni või loom tapetakse ametliku järelevalve all laboratoorse uuringu läbiviimiseks.

Kui TSEsse nakatumist kahtlustatakse ametlikult mõne liikmesriigi põllumajandusettevõtte veise puhul, kehtestatakse kuni uuringutulemuste saamiseni kõnealuses ettevõttes kõikide veiste suhtes ametlik liikumispiirang. Kui TSEsse nakatumist kahtlustatakse ametlikult mõne liikmesriigi põllumajandusettevõtte lamba või kitse puhul, kehtestatakse kuni uuringutulemuste saamiseni kõnealuses ettevõttes kõikide lammaste ja kitsede suhtes ametlik liikumispiirang.

Kui on siiski tõendeid selle kohta, et põllumajandusettevõte, kus loom asus TSE kahtluse tekkimise ajal, ei ole tõenäoliselt selline ettevõte, kus loom võis nakatuda TSEsse, võib pädev asutus otsustada, et ametlik liikumispiirang kehtestatakse ainult taudikahtlusega looma suhtes.

Vajaduse korral võib pädev asutus sõltuvalt olemasolevatest epidemioloogilistest andmetest otsustada, kas liikumispiirang kehtestatakse lisaks põllumajandusettevõttele, kus loom nakkuse sai, ka teistele põllumajandusettevõtetele.

Liikmesriigi võib artikli 24 lõikes 2 osutatud korras ja erandina käesolevas lõikes sätestatud ametlikest liikumispiirangutest vabastada kõnealuste piirangute kohaldamisest, kui kõnealune liikmesriik kohaldab samaväärset julgeolekut pakkuvaid meetmeid, tuginedes inimeste või loomade tervisele avalduda võiva võimaliku riski nõuetekohasele hindamisele.

▼B

2. Kui pädeva asutuse arvates ei ole TSE nakatumise ohtu võimalik välistada, loom tapetakse; looma aju ja muud pädeva asutuse poolt kindlaks määratud koed eemaldatakse ja saadetakse ametlikult volitatud laborisse, artikli 19 lõikes 1 ette nähtud riigi tugilaborisse või artikli 19 lõikes 2 ette nähtud ühenduse tugilaborisse kontrollimiseks artiklis 20 sätestatud testimismeetoditega.

▼M30

3. Kõik taudikahtlusega looma kehaosad on negatiivse diagnoosi saamiseni ametliku kontrolli all või hävitatakse vastavalt määrusele (EÜ) nr 1774/2002.

▼B

4. Käesoleva artikli rakenduseeskirjad võetakse vastu artikli 24 lõikes 2 osutatud korras.

▼B

Artikkel 13

Pärast TSE esinemise kinnitamist kohaldatavad meetmed

1. Kui TSE esinemine on ametlikult kinnitatud, kohaldatakse võimalikult kiiresti järgmiseid meetmeid:

▼M30

a) kõik looma kehaosad hävitatakse vastavalt määrusele (EÜ) nr 1774/2002, välja arvatud vastavalt käesoleva määruse III lisa B peatükile andmekogu jaoks säilitatav materjal;

▼B

b) viiakse läbi uurimine riskirühma kuuluvate loomade tuvastamiseks vastavalt VII lisa punktile 1;

▼M30

c) kõik käesoleva lõike punktis b osutatud uurimise käigus kindlaksmääratud ja vastavalt käesoleva määruse VII lisa punktile 2 ohustatud loomad ja nende saadused tapetakse ja hävitatakse vastavalt määrusele (EÜ) nr 1774/2002.

Liikmesriigi taotlusel ja soodsa riskianalüüsi alusel, milles võetakse eelkõige arvesse kontrollimeetmeid selles liikmesriigis, võidakse artikli 24 lõikes 2 osutatud korras vastu võtta otsus lubada käesolevas lõikes osutatud veiste kasutamist kuni nende tootliku eluea lõpuni.

▼M44

Erandina käesolevast lõikest võib liikmesriik kohaldada muid meetmeid, mis tagavad samaväärse kaitsetaseme, tuginedes artiklite 24a ja 25 kohasele soodsale riskihinnangule, milles on eelkõige arvesse võetud asjaomase liikmesriigi kontrollimeetmeid, kui nimetatud meetmed on kõnealuse liikmesriigi jaoks heaks kiidetud vastavalt artikli 24 lõikes 2 osutatud regulatiivkomitee menetlusele.

▼B

2. Kuni lõike 1 punktides b ja c osutatud meetmete rakendamiseni on ettevõte, kus loom asus TSE kohta kinnituse saamiseni, ametliku kontrolli all ja igasuguseks TSE kahtlusega loomade ja sellistelt loomadelt pärit loomsete saaduste ettevõttest väljaviimiseks või sinnatoomiseks on vaja pädeva asutuse luba, et tagada asjaomaste loomade ja loomsete saaduste viivitamatu jälgimine ja identifitseerimine.

Kui on tõendeid selle kohta, et ettevõte, kus nakatunud loom asus TSE esinemise kohta kinnituse saamise hetkel, ei ole tõenäoliselt ettevõte, kus loom TSEga kokku puutus, võib pädev asutus otsustada ametliku kontrolli alla panna mõlemad ettevõtted või ainult selle ettevõtte, kus loom nakatus.

3. Liikmesriigid, mis on rakendanud artikli 12 lõike 1 viiendas lõigus ettenähtud kaitsemeetmetega samaväärseid tagatisi pakkuva asenduskava, võib erandina lõike 1 punktide b ja c nõuetest vabastada artikli 24 lõikes 2 osutatud korras nõudest kohaldada loomade liikumise suhtes ametlikke piiranguid ja nõudest loomad tappa ning hävitada.

▼B

4. Kooskõlas artikli 12 lõikega 2 ja käesoleva artikli lõike 1 punktidega a ja c tapetud loomadest või hävitatud loomsetest saadustest tekkinud kahju hüvitatakse omanikele viivitamatult.

5. Ilma et see piiraks direktiivi 82/894/EMÜ kohaldamist, teatatakse muude TSEde kui BSE kinnitatud esinemisest komisjonile igal aastal.

6. Käesoleva artikli rakenduseeskirjad võetakse vastu artikli 24 lõikes 2 osutatud korras.

Artikkel 14

Situatsioonplaanid

1. Liikmesriigid koostavad kooskõlas ühenduse loomahaiguste tõrje eeskirjade üldiste põhimõtetega suunised, milles täpsustatakse rakendatavad riiklikud meetmed ja pädevus ning vastutus TSE juhtude kinnitamise korral.

2. Vajaduse korral võib artikli 24 lõikes 2 osutatud korras suuniseid ühenduse õigusaktide ühtseks kohaldamiseks ühtlustada.

V PEATÜKK

TURULE VIIMINE JA EKSPORT

Artikkel 15

Elusloomad, nende sperma, embrüod ja munarakud

1. Veiste, lammaste või kitsede ning nende sperma, embrüote ja munarakkude turuleviimise või vajaduse korral nende ekspordi suhtes kohaldatakse VIII lisas sätestatud tingimusi ning impordi puhul IX lisas sätestatud tingimusi. Elusloomade ja nende embrüote ja munarakkudega peavad kaasas olema ühenduse õigusaktidega ettenähtud veterinaartõendid, mis on kooskõlas artikliga 17 või impordi puhul artikliga 18.

2. TSE kahtluse või kinnitusega loomade esimese põlvkonna järglaskonna, sperma, embrüote ja munarakkude turuleviimiseks tuleb täita VIII lisa B peatükis sätestatud tingimused.

▼M30

3. Artikli 24 lõikes 3 osutatud korras võib lõigete 1 ja 2 sätteid laiendada teistele loomaliikidele.

4. Käesoleva artikli rakenduseeskirjad võib vastu võtta artikli 24 lõikes 2 osutatud korras.

▼B

Artikkel 16

Loomsete saaduste turuleviimine

1. Turuleviimisel ja eksportimisel vastavalt käesolevale artiklile, VIII lisa C ja D peatükkidele ning IX lisa A, C, F ja G peatükkidele ei kohaldata piiranguid järgmiste tervetest mäletsejalistest saadud loomsete saaduse suhtes:

a) artikliga 15 hõlmatud loomsed saadused, eelkõige sperma, embrüod ja munarakud;

▼M30

b) piim ja piimatooted, toornahad ning toornahast saadud želatiin ja kollageen.

2. Loomsed saadused, mis on imporditud kontrollitud või määramata BSE riskiga kolmandast riigist, peavad olema saadud tervetelt veistelt, lammastest ja kitsedest, kelle kesknärvisüsteemikudesid ei ole vigastatud või kelle koljuõõnde pole süstitud gaasi, nagu on osutatud artikli 8 lõikes 3.

3. Määratlemata BSE riskiga riigist või piirkonnast pärinevaid veistelt saadud materjale sisaldavaid loomseid toiduaineid ei viida turule, välja arvatud juhul, kui need on pärit loomadelt, kes:

a) on sündinud kaheksa aastat pärast mäletsejatele imetajatelt saadud loomse valgu söötmise keelu tõhusa jõustumise kuupäeva ja and

b) on sündinud, keda on kasvatatud ja kes on jäänud karjadesse, mis on olnud tõendatult BSE-vabad vähemalt seitse aastat.

Lisaks sellele ei saadeta mäletsejalistelt pärinevaid toiduaineid määratlemata BSE riskiga liikmesriigist või selle piirkonnast teise liikmesriiki ega impordita määratlemata BSE riskiga kolmandast riigist.

Seda keeldu ei kohaldata VIII lisa C peatükis loetletud loomset päritolu toodetele, mis vastavad VIII lisa C peatükis esitatud nõuetele.

Nende toodetega peab kaasas olema riikliku veterinaararsti väljastatud veterinaartõend, mis kinnitab, et tooted on toodetud kooskõlas käesoleva määrusega.

▼B

4. Kui loom viiakse ühe kategooria riigist või piirkonnast teise kategooriasse kuuluvasse riiki või piirkonda, liigitatakse see selle riigi kõrgeimasse kategooriasse, kus see on üle 24 tunni viibinud, välja arvatud juhul, kui esitatakse piisavad tagatised selle kohta, et looma ei ole söödetud kõige kõrgema kategooria liigitusega riigis või piirkonnas.

5. Loomsetele saadustele, mille jaoks on käesolevas artiklis sätestatud erieeskirjad, lisatakse ühenduse õigusaktides sätestatud veterinaartõendid või äridokumendid vastavalt artiklitele 17 ja 18 või, kui selliseid veterinaartõendeid ei ole ühenduse õigusaktides sätestatud, veterinaartõend või äridokument, mille näidised sätestatakse artikli 24 lõikes 2 sätestatud korras.

▼B

6. Ühendusse importimisel peavad loomsed saadused vastama IX lisa A, C, F ja G peatükkide nõuetele.

▼M44

7. Vastavalt artikli 24 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele võib lõigete 1 kuni 6 sätteid laiendada muudele loomsetele saadustele. Käesoleva artikli rakenduseeskirjad võetakse vastu vastavalt artikli 24 lõikes 2 osutatud regulatiivkomitee menetlusele.

▼B

Artikkel 17

Artikli 24 lõikes 2 sätestatud korras tuleb direktiivi 64/432/EMÜ F lisas osutatud veterinaartõenditele, direktiivi 91/68/EMÜ E lisa näidistele II ja III ning ühenduse õigusaktides veiste, lammaste ja kitsede sperma, embrüote ja munarakkudega kauplemiseks sätestatud veterinaartõenditele lisada vajaduse korral viide vastavalt artiklile 5 antud päritoluliikmesriigi või -piirkonna kategooriale.

Vajaduse korral lisatakse loomsete saadustega kauplemisega seotud äridokumentidele viide komisjoni poolt kooskõlas artikliga 5 antud päritoluliikmesriigi või piirkonna kategooriale.

Artikkel 18

Lisaks ühenduse õigusaktides importimiseks ettenähtud veterinaartõenditele sätestatakse artikli 24 lõikes 2 osutatud korras vastavalt artiklile 5 liigitatud kolmandate riikide puhul kohe peale liigitust käsitleva otsuse tegemist IX lisas sätestatud erinõuded.

VI PEATÜKK

TUGILABORID, PROOVIVÕTT, TESTID JA KONTROLLID

Artikkel 19

Tugilaborid

1. Iga liikmesriigi tugilaborid ja nende ülesanded ning kohustused on sätestatud X lisa A peatükis.

2. Ühenduse tugilaborid ja nende ülesanded ning kohustused on sätestatud X lisa B peatükis.

Artikkel 20

Proovivõtmine ja laboratoorsed analüüsimeetodid

1. Proovivõtmine ja laborikatsed TSE esinemise kontrollimiseks viiakse läbi X lisa C peatükis sätestatud meetodeid ja protokolle kasutades.

▼M44

2. Vajaduse korral võetakse käesoleva artikli ühtse kohaldamise tagamiseks vastu rakenduseeskirjad vastavalt artikli 24 lõikes 2 osutatud regulatiivkomitee menetlusele. Lammastel ja kitsedel BSE esinemise kontrollimise meetod võetakse vastu vastavalt artikli 24 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

▼B

Artikkel 21

Ühenduse kontrollid

1. Komisjoni eksperdid võivad koostöös liikmesriikide pädevate asutustega teha kohapealseid kontrolle, kui see on vajalik käesoleva määruse ühtseks kohaldamiseks. Liikmesriik, mille territooriumil kontrollimine toimub, tagab ekspertidele nende ülesande täitmisel kogu vajaliku abi. Komisjon teavitab pädevaid asutusi kontrollide tulemustest.

Käesoleva määruse rakenduseeskirjad, eelkõige riiklike ametiasutustega koostööd reguleerivad eeskirjad, võetakse vastu artikli 24 lõikes 2 sätestatud korras.

2. Kolmandaid riike hõlmavad ühenduse kontrollid viiakse läbi kooskõlas direktiivi 97/78/EÜ artiklitega 20 ja 21.

VII PEATÜKK

ÜLEMINEKU- JA LÕPPSÄTTED

Artikkel 22

Määratletud riskiteguriga materjali käsitlevad üleminekumeetmed

1. XI lisa A osa sätteid kohaldatakse alates 1. juulist 2001 vähemalt kuus kuud ja nende kohaldamine lõpetatakse kohe pärast kooskõlas artikli 5 lõigetega 2 või 4 artikli 8 jõustumise kohta otsuse vastu võtmist.

2. Vastavalt artikli 5 lõikele 3 tehtud lõpliku statistilise vaatluse tulemusi kasutatakse üleminekuperioodil artikli 5 lõikes 1 osutatud riskianalüüsi tulemuste kinnitamiseks või ümberlükkamiseks, võttes arvesse rahvusvahelise episootiaameti (OIE) poolt määratletud liigitamise põhimõtteid.

3. Pärast konsulteerimist asjakohase teaduskomiteega võetakse artikli 24 lõikes 2 sätestatud korras vastu asjaomase statistilise vaatluse üksikasjalikud eeskirjad.

4. Statistilise vaatluse miinimumnõuded on sätestatud XI lisa B osas.

Artikkel 23

Lisade muutmine ja üleminekumeetmed

▼M44

Pärast asjakohase teaduskomiteega konsulteerimist rahvatervist mõjutada võivates küsimustes muudetakse või täiendatakse lisasid ning võetakse vastu asjaomased üleminekumeetmed vastavalt artikli 24 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

▼M21

Selle korra alusel võetakse üleminekumeetmed vastu ajavahemikuks, mis lõpeb hiljemalt 1. juulil 2007, et võimaldada üleminekut praeguselt korralt käesoleva määrusega kehtestatud korrale.

▼M30

Artikkel 23a

Vastavalt artikli 24 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivkomitee menetlusele võetakse vastu järgmised meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva määruse vähemolulisi sätteid, sealhulgas täiendades neid:

▼M44

a) artikli 5 lõike 3 kolmandas lõigus, artikli 6 lõikes 1, artikli 8 lõikes 2 ja artikli 9 lõikes 3 osutatud kiirtestide heakskiitmine,

▼M30

b) artikli 6 lõikes 1b osutatud vanuse kohandamine,

c) artikli 6 lõikes 1b osutatud kriteeriumid riigi epidemioloogilise olukorra paranemise tõendamiseks,

d) artikli 7 lõikes 3 osutatud otsus lubada noormäletsejalistele kaladelt saadud valkude söötmist,

e) artikli 7 lõikes 4 osutatud kriteeriumid piirangutest erandite tegemiseks,

f) artikli 7 lõikes 4a osutatud otsus kehtestada koguste lubatud tase,

g) artikli 8 lõikes 1 osutatud otsus vanuse kohta,

h) artikli 8 lõikes 5 osutatud eeskirjad, mis näevad ette erandid seoses määratletud riskiteguriga materjali kõrvaldamise ja hävitamise nõuetega,

i) artikli 9 lõikes 1 osutatud tootmisprotsesside heakskiitmine,

j) artikli 15 lõikes 3 osutatud otsus laiendada teatavaid sätteid teistele loomaliikidele,

▼M44

k) artikli 16 lõigete 1 kuni 6 kohaldamise laiendamine muudele loomset päritolu toodetele,

l) artikli 20 lõikes 2 osutatud meetodi vastuvõtmine lammastel ja kitsedel BSE esinemise kontrollimiseks,

m) lisade muutmine või täiendamine ja artiklis 23 osutatud asjakohaste üleminekumeetmete vastuvõtmine.

▼M30

Artikkel 24

Komiteed

1. Komisjoni abistab toiduahela ja loomatervishoiu alaline komitee. Artiklit 6a puudutavates küsimustes konsulteerib komisjon siiski ka alalise zootehnikakomiteega.

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 5 ja 7, võttes arvesse selle otsuse artikli 8 sätteid.

▼**M30**

Nimetatud otsuse artikli 5 lõikes 6 osutatud ajavahemik on kolm kuud ja käesoleva määruse artikli 4 lõikes 2 osutatud kaitsemeetmete puhul 15 päeva.

3. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikli 5a lõikeid 1-4 ja artiklit 7, võttes arvesse selle otsuse artikli 8 sätteid.

Artikkel 24a

Otsused, mis võetakse vastu vastavalt mõnele artiklis 24 osutatud menetlusele, põhinevad inimeste või loomade tervisele avalduda võiva võimaliku riskiga nõuetekohasel hindamisel ning olemasolevaid teaduslikke tõendeid arvesse võttes säilitavad — või teaduslikult õigustatud juhtudel — tõstavad ühenduses tagatud inimeste ja loomade tervise kaitse taset.

▼**B**

Artikkel 25

Teaduskomiteedega konsulteerimine

Kõikides käesoleva määruse reguleerimisalasse kuuluvates küsimustes, mis võivad mõjutada rahva tervist, peetakse nõu asjaomaste teaduskomiteedega.

Artikkel 26

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub päev pärast avaldamist *Euroopa Ühenduste Teatajas*.

Käesolevat määrust kohaldatakse alates 1. juulist 2001.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

▼M10

I LISA

ERIMÄÄRATLUSED

1. Käesolevas määruses kohaldatakse järgmisi Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 1774/2002, ([1]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 178/2002 ([2]) ja nõukogu direktiivis 79/373/EMÜ ([3]) sätestatud mõisteid:

   a) määrus (EÜ) nr 1774/2002:

      i) *põllumajandusloom* artikli 2 lõike 1 punktis f;

      ii) *lemmikloomatoit* I lisa punktis 41;

      iii) *töödeldud loomne valk* I lisa punktis 42;

      iv) *želatiin* I lisa punktis 26;

      v) *veretooted* I lisa punktis 4;

      vi) *verejahu* I lisa punktis 6; ning

      vii) *kalajahu* I lisa punktis 24;

   b) mõiste *sööt* määruse (EÜ) nr 178/2002 artikli 3 lõikes 4;

   c) mõiste *täissööt* direktiivi 79/373/EMÜ artikli 2 punktis d.

▼M32

2. Käesolevas määruses kasutatakse ka järgmisi mõisteid:

   a) "algupärane BSE juhtum" – veiste spongioosse entsefalopaatia juhtum, mille puhul ei ole nakatumine enne eluslooma importimist selgelt tõendatud;

   b) "eraldatud rasvkude" – tapmise ja tükeldamise käigus eraldatud sise- ja välisrasv, eelkõige veiste südame, rasviku ja neerude värske rasv ja lõikamishoonest pärit rasv;

   c) "kohort" – rühm veiseid, mis hõlmab:

      i) loomi, kes on sündinud nakatunud loomaga samas karjas kas 12 kuud enne või 12 kuud pärast kõnealuse looma sündi, ja

      ii) loomi, kes on esimese eluaasta jooksul kasvanud koos nakatunud loomaga ja kes on saanud esimese eluaasta jooksul nakatunud loomaga sama sööta;

   d) "näitjuhtum" – esimene loom põllumajandusettevõttes või epidemioloogiliselt määratletud rühmas, kelle TSE nakkus leiab kinnitust;

   e) "TSE väikemäletsejalistel" – normist erineva PrP-valgu kinnitava katse järel lambal või kitsel avastatud transmissiivse spongioosse entsefalopaatia juhtum;

   f) "skreipijuhtum" – kinnitatud transmissiivse spongioosse entsefalopaatia juhtum lambal või kitsel, mille puhul BSE diagnoos on välistatud vastavalt kriteeriumidele, mis on sätestatud ühenduse referentlabori tehnilises käsiraamatus TSE tüve iseloomustuse kohta väikemäletsejalistel; ([4])

([1]) EÜT L 273, 10.10.2002, lk 1.
([2]) EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1.
([3]) EÜT L 86, 6.4.1979, lk 30.
([4]) http://www.defra.gov.uk/corporate/vla/science/science-tse-rl-confirm.htm

▼**M32**

g) “klassikaline skreipijuhtum” – kinnitatud skreipijuhtum, mis on liigitatud klassikaliseks vastavalt kriteeriumidele, mis on sätestatud ühenduse referentlabori tehnilises käsiraamatus TSE tüve iseloomustuse kohta väikemäletsejalistel;

h) “ebatüüpiline skreipijuhtum” – kinnitatud skreipijuhtum, mis on eristatav klassikalisest skreipist vastavalt kriteeriumidele, mis on sätestatud ühenduse referentlabori tehnilises käsiraamatus TSE tüve iseloomustuse kohta väikemäletsejalistel.

▼M31

II LISA

BSE STAATUSE MÄÄRAMINE

A PEATÜKK

Kriteeriumid

Liikmesriikide või kolmandate riikide või nende piirkondade (edaspidi "riigid või piirkonnad") BSE staatus määratakse kindlaks punktides a–e esitatud kriteeriumide alusel.

Riigis või piirkonnas:

a) vastavalt B peatüki sätetele tehakse riskianalüüs, milles määratakse kindlaks kõik võimalikud BSE esinemise tegurid ja nende ajaline perspektiiv antud riigis või piirkonnas;

b) luuakse BSE pideva järelevalve ja seire süsteem, eriti B peatükis kirjeldatud ohtude osas, mille puhul järgitakse D peatükis kehtestatud järelevalve miinimumnõudeid;

c) veterinaararstide, põllumajandustootjate ning töötajate jaoks, kes tegelevad veiste veo, turustamise ja tapmisega, on loodud käesoleval ajal rakendatav teadlikustamisprogramm, et julgustada teatama kõigist juhtudest, mille puhul käesoleva lisa D peatükis määratletud siht-alampopulatsioonides esineb BSE-le vastavate kliiniliste tunnustega loomi;

d) jääb kehtima kohustus kõigist BSE kliiniliste tunnustega veistest teatada ja neid uurida;

e) punktis b osutatud järelevalve- ja seiresüsteemi raames võetud peaaju või muude kudede proove uuritakse heakskiidetud laboris.

B PEATÜKK

Riskianalüüs

1. **Riskianalüüsi struktuur**

Riskianalüüs hõlmab ohtude hindamist ja kokkupuute hindamist.

2. **Ohtude hindamine (sissetoodud nakkuse võimalus)**

2.1. Ohtude hindamisel hinnatakse selle tõenäosust, kas BSE tekitaja on riiki või piirkonda sisse toodud võimaliku BSE tekitajaga saastunud kaupade vahendusel või on see vastavas riigis või piirkonnas juba varem olemas.

Arvesse võetakse järgmisi ohutegureid:

a) BSE tekitaja olemasolu või puudumine riigis või piirkonnas ning tekitaja olemasolu korral selle levimus lähtudes järelevalvetegevuse tulemusest;

b) algupärase BSEga mäletsejalistelt saadud liha-kondijahu või kõrned;

c) imporditud liha-kondijahu või kõrned;

d) imporditud veised, lambad ja kitsed;

e) imporditud sööt ja selle koostisosad;

f) mäletsejalistelt pärit ja inimtoiduks kasutatavad imporditud tooted, mis võivad sisaldada V lisa punktis 1 loetletud kudesid ning mida on võibolla söödetud veistele;

g) mäletsejalistelt saadud imporditud tooted *in vivo* kasutamiseks veistele.

▼M31

2.2. Ohtude hindamisel tuleb arvesse võtta punktis 2.1 loetletud ohuteguritega seotud spetsiaalseid tauditõrjeprogramme, järelevalvet ja muid epidemioloogilisi uuringuid (eriti veiste BSE-alast järelevalvet).

3. **Kokkupuute hindamine**

Kokkupuute hindamisel vaadatakse, kui tõenäoline on veiste kokkupuutumine BSE tekitajaga, sealjuures võetakse arvesse järgmist:

a) BSE tekitaja ringlus ja amplifikatsioon veistele söödetava liha-kondijahu või mäletsejalistelt pärit kõrnete või BSE tekitajaga saastunud muu sööda või selle koostisainete kaudu;

b) mäletsejaliste rümpade (sealhulgas teadmata põhjusel surnud kariloomade) kasutamine, kõrvalsaadused ja tapajäätmed, jäätmetöötlusprotsesside parameetrid ja loomasööda tootmise meetodid;

c) mäletsejalistelt saadud liha-kondijahu ja kõrnete söötmine või mittesöötmine mäletsejalistele, kaasa arvatud loomasööda ristsaastumise vältimise meetmed;

d) seni veiste suhtes kohaldatud BSE-alase järelevalve tase ja järelevalve tulemused.

C PEATÜKK

Kategooriate määramine

I. VÄHEOLULISE BSE-RISKIGA RIIK VÕI PIIRKOND

Riik või piirkond:

1) kus vastavalt B peatükis sätestatule on tehtud riskianalüüs, millega tehakse kindlaks varasemad ja olemasolevad riskitegurid;

2) kes on tõendanud, et vastava allpool esitatud ajavahemiku jooksul on iga kindlakstehtud ohu kontrollimiseks võetud asjakohased meetmed;

3) kes on tõendanud, et rakendatakse B-tüüpi järelevalvet vastavalt peatükile D ning on täidetud punktide sihtarv vastavalt tabelile 2, ning

4) ning mis on:

a) kas olukorras, kui:

i) riigis või piirkonnas ei ole esinenud ühtegi BSE juhtu või BSE juhtumi põhjuseks on import ja nakatunud loomad on täielikult hävitatud;

ii) selle lisa A peatüki punktide c, d ja e kriteeriume on järgitud vähemalt seitse aastat ning

iii) vajaliku kontrolli- ja uurimistaseme abil on tõendatud, et mäletsejalistele ei ole vähemalt kaheksa aastat söödetud mäletsejalistest saadud liha-kondijahu ega kõrneid;

b) või olukorras, kui:

i) riigis või piirkonnas on esinenud üks või rohkem algupärast BSE juhtumit, kuid kõik algupärased BSE juhtumid esinesid rohkem kui 11 aastat tagasi;

ii) A peatüki punktide c, d ja e kriteeriume on järgitud vähemalt seitse aastat;

▼**M31**

iii) vajaliku kontrolli- ja uurimistaseme abil on tõendatud, et mäletsejalistele ei ole vähemalt kaheksa aastat söödetud mäletsejalistest saadud liha-kondijahu ega kõrneid;

iv) antud riigi või piirkonna allpool loetletud elusloomad on pidevalt identifitseeritavad, nende liikumine on kontrollitud ning tapmise või surma korral hävitatakse täielikult:

— kõik BSEsse nakatunud loomad;

— kõik veised, kes on esimese eluaasta jooksul kasvanud koos BSEsse nakatunud loomaga ning kes on selle perioodi vältel saanud sama saastunud sööta, või

— kui teises taandes osutatud uuringute tulemused ei ole lõplikud, kõik veised, kes on sündinud BSEsse nakatunud loomaga samas karjas 12 kuu jooksul pärast kõnealuse looma sündi.

II. KONTROLLITUD BSE RISKIGA RIIK VÕI PIIRKOND

Riik või piirkond,

1) kus vastavalt B peatükis osutatud teabe põhjal on läbi viidud riskianalüüs, millega tehakse kindlaks minevikus esinenud ja olemasolevad riskitegurid;

2) kes on tõendanud, et iga kindlakstehtud ohu kontrollimiseks on võetud asjakohased meetmed, kuid nimetatud meetmeid pole võetud asjakohase ajavahemiku jooksul;

3) kes on tõendanud, et rakendatakse A-tüüpi järelevalvet vastavalt peatükile D ning on täidetud punktide sihtarv vastavalt tabelile 2. A-tüüpi järelevalve võib asendada B-tüüpi järelevalvega, kui vastav punktide sihtarv on täidetud, ning

4) ning mis on:

a) kas olukorras, kui:

i) riigis või piirkonnas ei ole esinenud ühtegi BSE juhtumit või BSE juhtumi põhjuseks on import ja nakatunud loomad on täielikult hävitatud, A peatüki punktide c, d ja e kriteeriume on järgitud ning vajaliku kontrolli- ja uurimistaseme abil saab tõendada, et mäletsejalistele ei ole söödetud mäletsejalistest saadud liha-kondijahu ega kõrneid;

ii) A peatüki punktide c, d ja e kriteeriume on järgitud vähem kui 7 aastat ja/või

iii) ei ole võimalik tõendada, et kontrollimeetmed mäletsejalistest saadud liha-kondijahu või kõrnete söötmise üle mäletsejalistele oleksid kehtinud kaheksa aastat;

b) või olukorras, kui:

i) riigis või piirkonnas on esinenud algupärane BSE juhtum, A peatüki punktide c, d ja e kriteeriume on järgitud ning vajaliku kontrolli- ja uurimistaseme abil saab tõendada, et mäletsejalistele ei ole söödetud mäletsejalistest saadud liha-kondijahu ega kõrneid;

ii) A peatüki punktide c–e kriteeriume on järgitud vähem kui seitse aastat ja/või

▼M31

iii) ei ole võimalik tõendada, et kontrollimeetmed mäletsejalistest saadud liha-kondijahu või kõrnete söötmise üle mäletsejalistele oleksid kehtinud vähemalt kaheksa aastat;

iv) antud riigi või piirkonna allpool loetletud elusloomad on pidevalt identifitseeritavad, nende liikumine on kontrollitud ning tapmise või surma korral hävitatakse täielikult, ning

— kõik BSEsse nakatunud loomad ning

— kõik veised, kes on esimese eluaasta jooksul kasvanud koos BSEsse nakatunud loomaga ning kes on selle perioodi vältel saanud sama saastunud sööta, või

— kui teises taandes osutatud uuringute tulemused ei ole lõplikud, kõik veised, kes on sündinud BSEsse nakatunud loomaga samas karjas 12 kuu jooksul pärast kõnealuse looma sündi.

III. MÄÄRATLEMATA BSE RISKIGA RIIK VÕI PIIRKOND

Riik või piirkond, mille BSE staatust pole kindlaks määratud või kes ei täida tingimusi, mis on vajalikud riigi või piirkonna liigitamiseks mõnda teise kategooriasse.

D PEATÜKK

Järelevalve miinimumnõuded

1. **Järelevalve tüübid**

Käesolevas lisas kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) A-tüüpi järelevalve

A-tüüpi järelevalve kohaldamine võimaldab tuvastada BSE, mille korral kontroll-levimus ([1]) on vähemalt üks juhtum 100 000 täiskasvanud veise kohta kõnealuses riigis või piirkonnas, kusjuures usaldusnivoo on 95 %.

b) B-tüüpi järelevalve

B-tüüpi järelevalve kohaldamine võimaldab tuvastada BSE, mille korral fikseeritud levimus on vähemalt üks juhtum 50 000 täiskasvanud veise kohta kõnealuses riigis või piirkonnas, kusjuures usaldusnivoo on 95 %.

B-tüüpi järelevalvet võivad riskianalüüsi järelduste kinnitamiseks teostada ebaolulise BSE riski staatusega riigid ja piirkonnad, näiteks tõendades kindlakstehtud ohutegurite vähendamise meetmete tõhusust järelevalve kaudu, mis on suunatud tõenäosuse suurendamisele, et nende meetmete ebaõnnestumine tuvastatakse.

B-tüüpi järelevalvet võivad pärast A-tüüpi järelevalve abil vastavate punktide sihtarvu saavutamist teostada ka kontrollitud BSE riski staatusega riigid ja piirkonnad, et säilitada usaldust A-tüüpi järelevalve kaudu saadud teadmiste suhtes.

Käesolevas lisas määratakse järelevalve eesmärgil kindlaks järgmised neli veiste alampopulatsiooni:

a) BSE-le vastavate käitumuslike või kliiniliste tunnustega üle 30 kuu vanused veised (kliiniliste tunnuste kahtlus);

([1]) Kontroll-levimust kasutatakse selleks, et määrata kindlaks kontrollvaatluse ulatus, mida väljendatakse punktide sihtarvus. Kui tegelik levimus on suurem kui valikut iseloomustav kontroll-levimus, siis on väga tõenäoline, et vaatluse käigus tehakse kindlaks haiguse esinemine.

▼M31

b) ambulatoorsel ravil mitteolevad, lamavad, haigestunud üle 30 kuu vanused veised, kes ei suuda ilma kõrvalise abita tõusta ega kõndida; hädatapmisele või tapaeelsesse kontrolli saadetud üle 30 kuu vanused veised (hädatapetud loomad);

c) põllumajandusettevõttes, veo ajal või tapamajas surnuna leitud või tapetud üle 30 kuu vanused veised (lõpnud loomad);

d) korraliselt tapetud üle 36 kuu vanused veised.

2. **Järelevalvestrateegia**

2.1. Selleks et tagada riigi või piirkonna karja puhul valimi representatiivsus, koostatakse järelevalvestrateegia, mille puhul võetakse arvesse demograafilisi tegureid, nagu tootmise liik ja geograafiline asukoht, ning kultuuriliselt erinevate loomakasvatustavade võimalikku mõju. Kasutatud lähenemisviis ja eeldused dokumenteeritakse ning dokumente säilitatakse seitse aastat.

2.2. BSE järelevalvestrateegia elluviimiseks kasutab riik täiskasvanud veiste populatsiooni vanuselise jaotuse dokumenteeritud või usaldusväärseid hinnangulisi andmeid ning antud riigis või piirkonnas BSE suhtes kontrollitud veiste arvu vanuse ja alampopulatsiooni lõikes.

3. **Punktiväärtused ja punktide sihtarv**

Järelevalve valimid peavad vastama tabelis 1 kindlaksmääratud punktiväärtuste alusel tabelis 2 kehtestatud punktide sihtarvule. Uurida tuleb kõiki kliiniliste tunnuste kahtlusega loomi, sõltumata kogunenud punktide arvust. Riik koostab valimi neljast alampopulatsioonist vähemalt kolme kohta. Valimite puhul kogunenud punktisumma liidetakse kumulatiivselt seitsme järjestikuse aasta jooksul ning tulemuseks saadakse punktide sihtarv. Kogunenud punktisummat võrreldakse perioodiliselt riigi või piirkonna punktide sihtarvuga.

Tabel 1

Järelevalve punktiväärtused vastavasse alampopulatsiooni ja vanusekategooriasse kuuluvatelt loomadelt võetud proovide puhul

Järelevalve alampopulatsioon			
Korraliselt tapetud loomad ([1])	Lõpnud loomad ([2])	Hädatapetud loomad ([3])	Kliiniliste tunnuste kahtlusega loomad ([4])
≥ 1 aasta vanused ja < 2 aasta vanused			
0,01	0,2	0,4	N/A
≥ 2 aasta vanused ja < 4 aasta vanused (noorloomad)			
0,1	0,2	0,4	260
≥ 4 aasta vanused ja < 7 aasta vanused (keskmise vanusega loomad)			
0,2	0,9	1,6	750
≥ 7 aasta vanused ja < 9 aasta vanused (vanemad loomad)			
0,1	0,4	0,7	220
≥ 9 aasta vanused (vanaloomad)			
0,0	0,1	0,2	45

([1]) Korraliselt tapetud üle 36 kuu vanused loomad.
([2]) Põllumajandusettevõttes, veo ajal või tapamajas surnult või tapetult leitud üle 30 kuu vanused loomad (lõpnud loomad).
([3]) Ambulatoorsel ravil mitteolevad, lamavad, haigestunud üle 30 kuu vanused loomad, kes ei suuda ilma kõrvalise abita tõusta ega kõndida; hädatapmisele või tapaeelsesse kontrolli saadetud üle 30 kuu vanused loomad (hädatapetud loomad).
([4]) BSE-le vastavate käitumuslike või kliiniliste tunnustega üle 30 kuu vanused loomad (kliiniliste tunnuste kahtlusega loomad).

▼**M31**

Tabel 2

Punktide sihtarv riigi või piirkonna täiskasvanud veiste populatsiooni erineva suuruse korral

Riigi või piirkonna punktide sihtarv		
Täiskasvanud veiste arv (24 kuud ja vanemad)	A-tüüpi järelevalve	B-tüüpi järelevalve
≥ 1 000 000	300 000	150 000
800 000 – 1 000 000	240 000	120 000
600 000 – 800 000	180 000	90 000
400 000 – 600 000	120 000	60 000
200 000 – 400 000	60 000	30 000
100 000 – 200 000	30 000	15 000
50 000 – 100 000	15 000	7 500
25 000 – 50 000	7 500	3 750

4. **Spetsiifiline sihtrühm**

Riigi või piirkonna iga eespool esitatud alampopulatsiooni raames võib riik moodustada sihtrühma veistest, kes on imporditud riikidest või piirkondadest, kus on esinenud BSE juhtumeid, ning veistest, kellele on tõenäoliselt söödetud saastunud sööta, mis pärineb riikidest või piirkondadest, kus on esinenud BSE juhtumeid.

5. **BSE järelevalve mudel**

Riik võib valida, kas kasutada BSE juhtude esinemise/levimuse kindlakstegemiseks BSE järelevalve mudelit või BSE järelevalve mudelil põhinevat alternatiivmeetodit.

6. **Säilitusjärelevalve**

Pärast punktide sihtarvu kogunemist ning selleks, et riigi või piirkonna staatust saaks jätkuvalt määratleda kontrollitud või väheolulise BSE riskiga riigi või piirkonnana, võib järelevalve taandada B-tüüpi järelevalveks (tingimusel et kõik teised näitajad on jätkuvalt positiivsed). Kuid selleks, et vastata jätkuvalt käesolevas peatükis kehtestatud nõuetele, peab iga-aastane järelevalve jätkuvalt hõlmama vähemalt kolme neljast ettenähtud alampopulatsioonist. Peale selle tuleb uurida kõiki BSE kliiniliste tunnuste põhjal kahtlustatavaid loomi, sõltumata kogunenud punktisummast. Pärast vajaliku punktide sihtarvu kogunemist ei tohi riigi või piirkonna iga-aastane järelevalve olla väiksem kui seitsmendik kogu B-tüüpi järelevalve punktide sihtarvust.

▼M13

III LISA

SEIRESÜSTEEM

A PEATÜKK

I. VEISTE SEIRE

1. **Üldosa**

Veiste seire viiakse läbi kooskõlas X lisa C peatüki punkti 3 alapunkti 1 alapunkti b sätestatud laboratoorsete meetoditega.

2. **Inimtoiduks tapetud loomade seire**

2.1. Kõiki üle 24 kuu vanuseid veiseid:

— kelle suhtes kohaldatakse "spetsiaalset hädatapmist", nagu on määratletud nõukogu direktiivi 64/433/EMÜ ([1]) artikli 2 punktis n, või

— kes tapetakse kooskõlas direktiivi 64/433/EMÜ I lisa VI peatüki punkti 28 alapunktiga c, välja arvatud haiguse kliiniliste tunnusteta loomad, kes tapetakse haiguse likvideerimise programmi raames,

kontrollitakse veiste spongioosse entsefalopaatia suhtes.

2.2. Kõiki üle 30 kuu vanuseid veiseid:

— kes tapetakse inimtoiduks või

— kes tapetakse haiguse likvideerimise programmi raames vastavalt direktiivi 64/433/EMÜ I lisa VI peatüki punkti 28 alapunktile c, kuid kellel ei esine haiguse kliinilisi tunnuseid,

kontrollitakse veiste spongioosse entsefalopaatia suhtes.

▼M27

———————

▼M13

3. **Muul põhjusel kui inimtoiduks tapetud loomade seire**

3.1. Kõiki üle 24 kuu vanuseid veiseid, kes on surnud või tapetud, kuid kes ei ole:

— tapetud hävitamiseks vastavalt komisjoni määrusele (EÜ) nr 716/96, ([2])

— tapetud epideemia, näiteks suu- ja sõrataudiga seoses,

— tapetud inimtoiduks,

kontrollitakse veiste spongioosse entsefalopaatia suhtes.

3.2. Liikmesriigid võivad otsustada teha erandi punkti 3.1 sätetest kõrvalistes madala loomkoormusega piirkondades, kus ei ole korraldatud surnud loomade kokkukogumist. Liikmesriigid, kes seda erandit kasutavad, teavitavad sellest komisjoni ja esitavad erandiga hõlmatud piirkondade loetelu. See erand ei tohi hõlmata üle 10 % liikmesriigi veisepopulatsioonist.

([1]) EÜT 121, 29.7.1964, lk 2012/64.
([2]) EÜT L 99, 20.4.1996, lk 14.

▼M26

4. **Vastavalt määrusele (EÜ) nr 716/96 hävitamiseks ostetud loomade seire**

Kõiki ajavahemikul 1. augustist 1995 kuni 1. augustini 1996 sündinud loomi, kes on tapetud seoses hävitamisega vastavalt määrusele (EÜ) nr 716/96, kontrollitakse veiste spongioosse entsefalopaatia suhtes.

▼M13

5. **Muude loomade seire**

Lisaks punktides 2–4 osutatud kontrollidele võivad liikmesriigid vabatahtlikult otsustada kontrollida teisi oma territooriumil olevaid veiseid, eelkõige neid, kes on pärit riikidest, kus esineb algupärast veiste spongioosset entsefalopaatiat, kui need on söönud võimalikku nakatatud sööta või kui need on sündinud veiste spongioosse entsefalopaatiaga nakatunud emasloomal või on pärit selliselt emasloomalt.

6. **Kontrollidele järgnevad meetmed**

6.1. Kui inimtoiduks tapetud loom on valitud kontrollimiseks veiste spongioosse entsefalopaatia suhtes, ei kanta direktiivi 64/433/EMÜ I lisa XI peatükis sätestatud tervisemärki looma rümbale enne kiirtesti negatiivse tulemuse saamist.

6.2. Liikmesriigid võivad teha erandi punkti 6.1 sätetest, kui tapamajas kasutatakse ametlikku süsteemi, millega tagatakse, et mitte mingid tervisemärki kandvate kontrollitud loomade osad ei välju tapamajast enne kiirtesti negatiivse tulemuse saamist.

▼M42

6.3. Kõik veiste spongioosse entsefalopaatia suhtes kontrollitavate loomade osad, sealhulgas nahk, jäävad kuni kiirtesti negatiivsete tulemuste saamiseni ametliku kontrolli alla, välja arvatud juhul, kui need kõrvaldatakse kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1774/2002 artikli 4 lõike 2 punktidega a, b või e.

6.4. Kiirtestis positiivse või ebaselge tulemuse saanud looma kehaosad, sealhulgas nahk, kõrvaldatakse vastavalt määruse (EÜ) nr 1774/2002 artikli 4 lõike 2 punktidele a, b või e, välja arvatud materjal, mida säilitatakse B peatüki III osas ette nähtud registri jaoks.

▼M32

6.5. Kui inimtoiduks tapetud loomal on kiirtesti tulemus positiivne või ebaselge, tuleb punkti 6.4 kohaselt lisaks positiivse või ebaselge testitulemusega looma rümbale hävitada vähemalt sellele samal tapaliinil vahetult eelnev rümp ja kaks vahetult järgnevat rümpa. Erandina võivad liikmesriigid otsustada hävitada eespool nimetatud rümbad üksnes juhul, kui X lisa C peatüki punkti 3.1 alapunktis b osutatud kinnitavate uuringute tulemusena osutub kiirtesti tulemus positiivseks või ebaselgeks.

▼M13

6.6. Liikmesriigid võivad punkti 6.5 sätetest kõrvale kalduda juhul, kui tapamajas kasutatakse süsteemi rümpadevahelise nakatumise vältimiseks.

▼M38

7. **Iga-aastaste BSE seireprogrammide läbivaatamine vastavalt artikli 6 lõikele 1b**

7.1. Liikmesriikide taotlused

Liikmesriikide poolt komisjonile esitatud taotlused, mis käsitlevad liikmesriikide iga-aastaste BSE seireprogrammide läbivaatamist, peavad sisaldama vähemalt järgmist:

a) teave selle kohta, et eelneva kuue aasta jooksul on liikmesriigi territooriumil rakendatud iga-aastast BSE seiresüsteemi, sealhulgas üksikasjalikud dokumendid, mis tõendavad vastavust punktis 7.2. sätestatud epidemioloogilistele kriteeriumidele;

▼**M38**

b) teave selle kohta, et eelneva kuue aasta jooksul on liikmesriigi territooriumil rakendatud artikli 6 lõike 1b kolmanda lõigu punktiga b ette nähtud veiste identifitseerimise ja jälgitavuse süsteemi, sealhulgas üksikasjalik kirjeldus selle kohta, kuidas toimib Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1760/2000 ([1]) artiklis 5 nimetatud elektrooniline andmebaas;

c) teave eelneva kuue aasta jooksul liikmesriigi territooriumil rakendatud loomade söötmist käsitlevate keeldude kohta, sealhulgas üksikasjalik kirjeldus artikli 6 lõike 1b kolmanda lõigu punktiga c ette nähtud põllumajandusloomade täieliku söödakeelu jõustamise kohta, samuti proovivõtukava ja kindlaks tehtud rikkumiste arv ja tüüp ning järelmeetmete tulemused;

d) kavandatava läbivaadatud BSE seireprogrammi üksikasjalik kirjeldus, mis sisaldab selle geograafilise piirkonna kirjeldust, kus programmi tuleb hakata rakendama, ja läbivaadatud BSE seireprogrammiga hõlmatud veiste alampopulatsioonide kirjeldus, sealhulgas testitavate loomade vanusepiirid ja testide valimi suurus;

e) põhjalike riskianalüüside tulemused, mis näitavad, et BSE seireprogrammiga tagatakse inimeste ja loomade tervise kaitse. Kõnealused riskianalüüsid peavad sisaldama sünnikohortide analüüse või muid asjakohaseid uuringuid, millega tõendatakse, et TSEdega nakatumise ohtu vähendavaid meetmeid, sealhulgas artikli 6 lõike 1b kolmanda lõigu punktis c nimetatud söödakeeldu, on rakendatud tõhusalt.

7.2. Epidemioloogilised kriteeriumid

BSE seireprogrammi läbivaatamise kohta esitatud taotlused võib heaks kiita ainult juhul, kui asjaomane liikmesriik suudab tõendada, et lisaks artikli 6 lõike 1b kolmanda lõigu punktides a, b ja c esitatud nõuetele on kõnealuse liikmesriigi territooriumil täidetud järgmised epidemioloogilised kriteeriumid:

a) vastavalt artikli 6 lõike 1b kolmanda lõigu punktile b on alates ühenduse BSE kontrollikava rakendamisest vähemalt kuue sellele järgneva aasta jooksul

kas

i) täiskasvanud veiste loomapopulatsiooni (üle 24 kuu vanused loomad) puhul täheldatud, et BSE aastase esinemissageduse keskmine näitaja on vähenenud rohkem kui 20 %, ning selliste BSEsse nakatunud kariloomade koguarv, kes on sündinud pärast artikli 6 lõike 1b kolmanda lõigu punktis c nimetatud ühenduse täieliku söödakeelu rakendamist põllumajandusloomade suhtes, ei ületa 5 % kinnitatud BSE juhtude koguarvust

või

ii) iga-aastane BSE esinemissagedus täiskasvanud veiste loomapopulatsiooni hulgas (üle 24 kuu vanused loomad) on olnud jätkuvalt alla 1/100 000

või

iii) täiendava võimalusena nende liikmesriikide puhul, kus täiskasvanud veiste loomapopulatsioon (üle 24 kuu vanused loomad) on väiksem kui 1 000 000 looma, on kinnitatud BSE juhtude koguarv jäänud alla viie;

([1]) EÜT L 204, 11.8.2000, lk 1.

▼M38

b) punktis a nimetatud kuueaastase ajavahemiku järel ei ole teavet selle kohta, et BSE epidemioloogiline olukord halveneks.

▼M32

II. LAMMASTE JA KITSEDE SEIRE

1. **Üldosa**

Lammaste ja kitsede seiret teostatakse kooskõlas X lisa C peatüki punkti 3.2 alapunktis b sätestatud laboratoorsete meetoditega.

2. **Inimtoiduks tapetud lammaste ja kitsede seire**

a) liikmesriigid, milles paaritatud uttede ja utetallede populatsioon on suurem kui 750 000 looma, kontrollivad kooskõlas punktis 4 sätestatud proovivõtmise eeskirjadega aastas minimaalselt 10 000 inimtoiduks tapetud lammast;

b) liikmesriigid, milles poeginud ja paaritatud kitsede populatsioon on suurem kui 750 000 looma, kontrollivad kooskõlas punktis 4 sätestatud proovivõtmise eeskirjadega aastas minimaalselt 10 000 inimtoiduks tapetud kitse;

c) kui liikmesriigil tekib raskusi piisava arvu tapetud tervete lammaste või kitsede kogumisega ettenähtud väikseima valimimahu jaoks, mis on kehtestatud punktis a ja b, võib ta selle asendamise eesmärgil kontrollida kuni 50 % valimimahu ulatuses üle 18 kuu vanuseid surnud lambaid või kitsi suhtega üks ühele ja lisaks punktis 3 sätestatud väikseimale valimimahule. Lisaks sellele võib liikmesriik asendamise eesmärgil kontrollida kuni 10 % valimimahu ulatuses üle 18 kuu vanuseid lambaid või kitsesid, kes on tapetud haiguse likvideerimise programmi raames suhtega üks ühele.

3. **Muul eesmärgil kui inimtoiduks tapetud lammaste ja kitsede seire**

Liikmesriigid kontrollivad kooskõlas punktis 4 sätestatud proovivõtueeskirjadega ning tabelites A ja B osutatud valimite minimaalse suurusega lambaid ja kitsi, kes on surnud või tapetud, kuid keda ei tapetud:

— haiguse likvideerimise programmi raames ega

— inimtoiduks.

Tabel A

Liikmesriigi paaritatud uttede ja utetallede populatsioon	Surnud lammaste valimi minimaalne suurus ([1])
> 750 000	10 000
100 000–750 000	1 500
40 000–100 000	100 % kuni 500
< 40 000	100 % kuni 100

([1]) Valimite suuruse määramisel on arvesse võetud lammaste populatsiooni suurust igas üksikus liikmesriigis ning need on sätestatud eesmärgiga kehtestada saavutatavad sihid.

▼**M32**

Tabel B

Liikmesriigi poeginud kitsede ja paaritatud kitsede populatsioon	Surnud kitsede valimi minimaalne suurus (1)
> 750 000	10 000
250 000–750 000	1 500
40 000–250 000	100 % kuni 500
< 40 000	100 % kuni 100

(1) Valimite suuruse määramisel on arvesse võetud kitsede populatsiooni suurust igas üksikus liikmesriigis ning need on sätestatud eesmärgiga kehtestada saavutatavad sihid.

4. **Proovivõtueeskirjad punktides 2 ja 3 osutatud loomade puhul**

Loomade vanus peab olema üle 18 kuu või neil peab olema enam kui kaks igemest väljunud jäävlõikehammast.

Loomade vanust hinnatakse hammastiku, nähtavate suguküpsuse tundemärkide või mis tahes muu usaldusväärse informatsiooni alusel.

Valimi moodustamisel vältida mis tahes grupi üleesindatust seoses päritolu, vanuse, tõu, toodangu tüübi või mis tahes muu näitajaga.

Proovivõtmisel võetakse arvesse iga piirkonda ja aastaaega. Võimaluse korral tuleb vältida mitme proovi võtmist samast karjast. Liikmesriigid seavad oma seireprogrammides eesmärgiks saavutada võimaluse korral see, et järjestikustel proovivõtuaastatel tehakse TSE kontrolle kõigis ametlikult registreeritud põllumajandusettevõtetes, kus on üle 100 looma, ja neis, kus pole kunagi avastatud TSE juhtumeid.

Liikmesriigid kehtestavad süsteemi, mis võimaldab sihtmärgist lähtudes või muul alusel kontrollida, et loomad ei jääks proovide võtmisest kõrvale.

Liikmesriigid võivad siiski otsustada jätta proovivõtmisel arvestamata kõrvalised piirkonnad, kus loomade tihedus on väike ja kus ei ole korraldatud surnud loomade kogumist. Kõnealust erandit rakendavad liikmesriigid teavitavad sellest komisjoni ning esitavad nende kõrvaliste piirkondade nimekirja, kus kõnealune erand kehtib. Kõnealune erand ei tohi hõlmata rohkem kui 10 % antud liikmesriigi lammaste ja kitsede populatsioonist.

5. **Nakatunud karjade seire**

Üle 18 kuu vanuseid või enam kui kahe igemest väljunud jäävlõikehambaga loomi, kes on tapetud hävitamise eesmärgil vastavalt VII lisa punkti 2.3 alapunkti b alapunktile i või ii või punkti 5 alapunktile a, kontrollitakse järgmises tabelis osutatud valimi suurusele vastava juhuslikult võetud lihtvalimi alusel.

Karjas hävitamise eesmärgil tapetud üle 18 kuu vanuste või enam kui kahe igemest väljunud jäävlõikehambaga loomade arv	Valimi minimaalne suurus
70 või vähem	Kõik nõuetele vastavad loomad
80	68
90	73

▼M32

Karjas hävitamise eesmärgil tapetud üle 18 kuu vanuste või enam kui kahe igemest väljunud jäävlõikehambaga loomade arv	Valimi minimaalne suurus
100	78
120	86
140	92
160	97
180	101
200	105
250	112
300	117
350	121
400	124
450	127
500 või rohkem	150

6. **Muude loomade seire**

Lisaks punktides 2, 3 ja 4 sätestatud seireprogrammidele võivad liikmesriigid teostada vabatahtlikult muude loomade seiret, eelkõige:

— piima tootmiseks ette nähtud loomade puhul;

— algupärase TSEga riikidest pärinevate loomade puhul;

— potentsiaalselt nakatatud söötasid tarbinud loomade puhul;

— TSEga nakatunud emasloomadest sündinud või pärit loomade puhul.

7. **Lammaste ja kitsede kontrollimisele järgnevad meetmed**

7.1. Kui inimtoiduks tapetud lammas või kits on vastavalt punktile 2 TSE kontrollimiseks välja valitud, ei märgistata tema korjust määruse (EÜ) nr 854/2004 I lisa I jao III peatükiga ette nähtud tervisemärgiga seni, kuni kiirtesti sooritamisel on saadud negatiivne tulemus.

7.2. Liikmesriigid võivad kalduda punktist 7.1 kõrvale juhul, kui tapamajas rakendatakse pädeva asutuse heaks kiidetud süsteemi, mis tagab, et looma kõikide kehaosade teekonda on võimalik jälgida ja ükski kontrollitud loomade tervisemärki kandev kehaosa ei välju tapamajast enne kiirtesti negatiivse tulemuse selgumist.

7.3. Kontrollitud looma kõiki kehaosi, sealhulgas nahka, säilitatakse ametliku kontrolli all seni, kuni kiirtesti sooritamisel on saadud negatiivne tulemus, välja arvatud vastavalt määruse (EÜ) nr 1774/2002 artikli 4 lõike 2 punktile a, b või e vahetult kõrvaldatavate loomsete kõrvalsaaduste puhul.

7.4. Kiirtesti alusel positiivseks osutunud looma kõik kehaosad, sealhulgas nahk, kõrvaldatakse vahetult vastavalt määruse (EÜ) nr 1774/2002 artikli 4 lõike 2 punktile a, b või e, välja arvatud materjal, mida säilitatakse seoses käesoleva lisa B peatüki III osas sätestatud registriga.

8. **Genotüübi määramine**

8.1. Lammastel määratakse iga TSE positiivse juhtumi korral koodonite 136, 154 ja 171 prioonvalgu genotüüp. Lammaste genotüüpides, mille mõlema alleeli 136. koodon kodeerib alaniini, mõlema alleeli 154. koodon kodeerib arginiini ja mõlema alleeli 171. koodon kodeerib arginiini, leitud TSE juhtudest teatatakse viivitamata komisjonile. Kui positiivne TSE juhtum on ebatüüpiline skreipijuhtum, määratakse kindlaks koodoni 141 prioonvalgu genotüüp.

▼M32

8.2. Lisaks loomadele, kelle genotüüp on määratud punkti 8.1 sätete kohaselt, määratakse koodonite 136, 141, 154 ja 171 prioonvalgu genotüüp lammaste minimaalses valimis. Liikmesriikides, kus täisealiste lammaste populatsioon on üle 750 000 looma, on kõnealuse valimi minimaalne suurus vähemalt 600 looma. Muudes liikmesriikides on valimi minimaalne suurus vähemalt 100 looma. Proove võib võtta inimtoiduks tapetud loomadelt, põllumajandusettevõttes surnud loomadelt või elusloomadelt. Proovid peavad võtma arvesse kogu lambapopulatsiooni.

▼M18

III. MUUDE LOOMALIIKIDE SEIRE

Liikmesriigid võivad vabatahtlikult teostada TSEde seiret muude loomaliikide kui veiste, lammaste ja kitsede puhul.

B PEATÜKK

ARUANDLUSE JA DOKUMENTEERIMISE NÕUDED

I. NÕUDED LIIKMESRIIKIDELE

A. **Liikmesriikide poolt artikli 6 lõike 4 sätete kohases aastaaruandes esitatav informatsioon**

1. Vastavalt artikli 12 lõikele 1 ametlikele liikumispiirangutele allutatud haiguskahtlusega juhtumite arv loomaliigi kohta.

2. Vastavalt artikli 12 lõikele 2 laboratoorseid uuringuid nõudvate haiguskahtlusega juhtumite arv loomaliigi kohta koos kiirtestide ja kinnitavate testide tulemustega (positiivsete ja negatiivsete loomade arvuga) ning veiste puhul kõikide testitud loomade hinnangulise vanusega. Vanuseline jaotus peaks võimalusel olema grupeeritud järgmiselt: alla 24 kuu vanused, jaotus iga 12 kuu kohta vanuste vahemikus 24 kuni 155 kuud ja üle 155 kuu vanused.

3. Karjade arv, milles tuvastatud haiguskahtlusega juhtumitest lammaste ja kitsede hulgas on artikli 12 lõigete 1 ja 2 kohaselt teada antud ja neid juhtumeid uuritud.

4. Igas A peatüki I osa punktides 2.1, 2.2, 2.3, 3.1, 4.1, 4.2, 4.3 ja 5 osutatud alampopulatsioonis testitud veiste arv. Esitatakse valimi võtmise meetod, kiirtestide ja kinnitavate testide tulemused ning punkti 2 sätete kohaselt grupeeritud testitud loomade hinnanguline vanuseline jaotus.

5. Igas A peatüki II osa punktides 2, 3 ja 5 osutatud alampopulatsioonis testitud lammaste ja kitsede ning karjade arv koos valimi võtmise meetodi ning kiirtestide ja kinnitavate testide tulemustega.

6. Positiivsete BSE ja skreipi juhtumite geograafiline jaotus, sealhulgas päritoluriik, kui see ei ole aruannet esitav riik. Iga TSE juhtumi kohta veiste, lammaste ja kitsede hulgas tuuakse ära sünniaasta ja võimalusel sünnikuu. Tuuakse välja TSE juhtumid, mida peetakse ebatüüpilisteks, ning sellise hinnangu põhjused. Skreipi juhtumite puhul esitatakse X lisa C peatüki punkti 3.2 alapunkti c alapunktis i sätestatud selektiivsel immunoblotanalüüsil põhineva esmase molekulaarse katse tulemused.

▼**M18**

7. Muude loomade kui veiste, lammaste ja kitsede puhul proovide ja kinnitust leidnud TSE juhtumite arv loomaliigi kohta.

8. Iga TSE suhtes positiivseks osutunud või vastavalt A peatüki II osa punktidele 8.1 ja 8.2 testitud lamba genotüüp ja võimalusel tõug.

B. **Aruandlusperioodid**

Artikli 6 lõikes 4 nõutava aastaaruande võib moodustada A peatükis sätestatud informatsiooni sisaldavate ja igakuiselt või punktis 8 viidatud informatsiooni puhul kvartaalselt komisjonile edastatavate aruannete kogum, kui vastavat informatsiooni uuendatakse pidevalt lisainformatsiooni kättesaadavaks muutumisel.

▼**M13**

II. KOMISJONI KOKKUVÕTTES ESITATAV TEAVE

Kokkuvõte esitatakse tabelina, mis hõlmab iga liikmesriigi puhul vähemalt I osas osutatud teavet.

III. REGISTRID

1. Pädev asutus säilitab seitse aastat registreid, mis hõlmavad:

— artikli 12 lõikes 1 osutatud liikumispiirangutega hõlmatud loomade arvu ja liiki,

— artikli 12 lõikes 1 osutatud kliiniliste ja epidemioloogiliste uuringute arvu ja tulemusi,

— artikli 12 lõikes 2 osutatud laboratoorsete uuringute arvu ja tulemusi,

— A peatükis osutatud seireprogrammide raames proovivõtuga hõlmatud loomade arvu, tunnuseid ja päritolu ning võimaluse korral vanust, tõugu ja anamnestilisi andmeid,

— lammaste positiivse transmissiivse spongioosse entsefalopaatia juhtude prioonvalgu genotüüpi.

2. Uurimislabor hoiab seitsme aasta jooksul alles kõik katsedokumendid, eelkõige laboripäevikud, ja vajaduse korral parafiiniblokid ja immunoblotanalüüsi fotod.

▼M22

IV LISA

LOOMADE SÖÖTMINE

I. **Artikli 7 lõikes 1 sätestatud keelu laiendamine**

Artikli 7 lõikes 1 sätestatud keeldu laiendatakse:

a) järgmiste ainete söötmisele põllumajandusloomadele, välja arvatud lihasööjatele karusloomadele:

i) töödeldud loomsed valgud;

ii) mäletsejalistelt saadud želatiin;

iii) veretooted;

iv) hüdrolüüsitud valgud;

v) loomset päritolu dikaltsiumfosfaat ja trikaltsiumfosfaat (edaspidi "dikaltsiumfosfaat ja trikaltsiumfosfaat");

vi) punktides i–v loetletud valkusid sisaldav sööt;

b) loomsete valkude ja loomseid valkusid sisaldava sööda söötmisele mäletsejalistele.

II. **Erandid artikli 7 lõigetes 1 ja 2 sätestatud keeldudest ja nende erandite kohaldamise eritingimused**

A. Artikli 7 lõigetes 1 ja 2 sätestatud keelde ei kohaldata:

a) mittemäletsejaliste põllumajandusloomade söötmise puhul järgmiste punktides i, ii iii ja iv osutatud valkudega ja sellistest valkudest saadud söödaga:

i) piim, piimapõhised tooted ja ternespiim;

ii) munad ja munatooted;

iii) mittemäletsejalistelt saadud želatiin;

iv) mittemäletsejaliste kehaosadest ja mäletsejaliste toornahkadest saadud hüdrolüüsitud valgud;

b) mittemäletsejaliste põllumajandusloomade söötmise puhul järgmiste punktides i, ii ja iii osutatud valkudega ja sellistest valkudest saadud söödaga:

i) kalajahu kooskõlas punktis B sätestatud tingimustega;

ii) dikaltsiumfosfaat ja trikaltsiumfosfaat kooskõlas punktis C sätestatud tingimustega;

iii) mittemäletsejalistelt saadud veretooted kooskõlas punktis D sätestatud tingimustega;

c) kalade söötmise puhul mittemäletsejalistelt saadud verejahuga kooskõlas punktis D sätestatud tingimustega;

▼M43

d) juhul kui riskihinnangu tulemus on soodne, võivad liikmesriigid lubada põllumajandusloomade söötmist taimse söödatoorainega ning seda sisaldavate söötadega ka pärast luuokiste esinemise avastamist. Riski hindamisel tuleb arvestada vähemalt saastumise määra ja võimalikku allikat ning kaubasaadetise lõppsihtkohta;

▼M40

e) mäletsejaliikide võõrutamata põllumajandusloomade söötmise puhul kalajahuga kooskõlas punktis BA sätestatud tingimustega.

▼M22

B. Punkti A alapunkti b lõigus i osutatud kalajahu ja kalajahu sisaldava sööda kasutamise puhul mittemäletsejaliste põllumajandusloomade, välja arvatud lihasööjate karusloomade söötmiseks kohaldatakse järgmisi tingimusi:

a) kalajahu peab olema toodetud töötlemisettevõttes, mis tegeleb ainult kalatoodete tootmisega;

b) enne ühenduse territooriumil vabasse ringlusse lubamist analüüsitakse iga imporditud kalajahu partii mikroskoopiliselt vastavalt direktiivile 2003/126/EÜ;

c) kalajahu sisaldav sööt peab olema toodetud ettevõttes, mis ei tooda mäletsejaliste jaoks ettenähtud sööta ja millel on olemas asjakohane pädeva asutuse luba.

Erandina punktist c:

i) ei nõuta põllumajandusettevõtjalt kalajahu sisaldavast söödast enda ettevõtte tarbeks täissööda tootmiseks eriluba, kui ta:

— on pädevas asutuses registreeritud;

— kasvatab ainult mittemäletsejalisi;

— toodab täissööta ainult samas ettevõttes kasutamiseks;

— toodab täissööta kalajahu sisaldavast söödast, mille toorvalgusisaldus on alla 50 %;

ii) võib pädev asutus lubada mäletsejaliste sööda tootmist ettevõttes, mis toodab kalajahu sisaldavat sööta ka muude loomade jaoks, järgmistel tingimustel:

— mäletsejaliste jaoks ettenähtud pakendamata ja pakendatud sööda ladustamisel, transportimisel ja pakendamisel kasutatakse rajatisi, mis on füüsiliselt eraldatud rajatistest, mida kasutatakse pakendamata kalajahu ja kalajahu sisaldavat pakendamata sööda puhul;

— mäletsejaliste jaoks ettenähtud sööta toodetakse rajatistes, mis on füüsiliselt eraldatud rajatistest, kus toodetakse kalajahu sisaldavat sööta;

— kalajahu ostmise ja kasutamise ning kalajahu sisaldava sööda müügi dokumendid on pädevale asutusele kättesaadavad vähemalt viie aasta jooksul;

— regulaarse kontrolli abil tagatakse, et mäletsejaliste jaoks ettenähtud sööt ei sisalda keelatud valke, sealhulgas kalajahu.

▼M40

d) kalajahu sisaldava sööda saadetiste äridokumendil ja neid saadetisi sisaldaval mis tahes pakendil peavad olema selgelt kirjas sõnad „sisaldab kalajahu – ei tohi anda mäletsejalistele”.

▼M22

e) Kalajahu sisaldavat pakendamata sööta veetakse sõidukitega, millega samal ajal ei veeta mäletsejaliste sööta. Kui sõidukit kasutatakse edaspidi mäletsejaliste jaoks ettenähtud sööda vedamiseks, tuleb seda ristsaastumise vältimiseks pädeva asutuse poolt heakskiidetud korra kohaselt põhjalikult puhastada.

▼**M22**

f) Kalajahu sisaldava sööda kasutamine ja ladustamine on keelatud põllumajandusettevõtetes, kus peetakse mäletsejalisi.

Erandina sellest tingimusest võib pädev asutus lubada kalajahu sisaldavaid tooteid kasutada ja ladustada põllumajandusettevõtetes, kus peetakse mäletsejalisi, kui ta on veendunud, et põllumajandusettevõttes rakendatakse meetmeid, et vältida kalajahu sisaldava sööda andmist mäletsejalistele.

▼**M40**

BA. Punkti A alapunktis e osutatud kalajahu ja kalajahu sisaldava sööda kasutamise puhul võõrutamata mäletsejaliikide põllumajandusloomade söötmiseks kohaldatakse järgmisi tingimusi:

a) kalajahu peab olema toodetud töötlemisettevõttes, mis tegeleb ainult kalatoodete tootmisega;

b) enne ühenduse territooriumil vabasse ringlusse lubamist analüüsitakse iga imporditud kalajahu saadetist mikroskoopiliselt vastavalt direktiivile 2003/126/EÜ;

c) kalajahu kasutamist mäletsejaliikide noorte põllumajandusloomade puhul lubatakse üksnes piimaasendajate tootmiseks, mida turustatakse kuivalt ja antakse loomadele kindlas koguses vedelikus lahjendatuna ning mis on ette nähtud võõrutamata mäletsejaliste söötmiseks, et täiendada või asendada enne võõrutuse lõppemist pärast ternespiima antavat piima;

d) kalajahu sisaldavaid piimaasendajaid, mis on ette nähtud mäletsejaliste noorte põllumajandusloomade jaoks, tuleb toota ettevõtetes, mis ei tooda muud mäletsejaliste jaoks ettenähtud sööta ja millel on pädeva asutuse luba.

Erandina punktist d võib pädev asutus lubada mäletsejaliste muu sööda tootmist ettevõttes, mis toodab mäletsejaliikide noorte põllumajandusloomade jaoks ettenähtud kalajahu sisaldavaid piimaasendajaid, järgmistel tingimustel:

i) mäletsejaliste jaoks ettenähtud pakendamata ja pakendatud muu sööda ladustamisel, transportimisel ja pakendamisel kasutatakse rajatisi, mis on füüsiliselt eraldatud rajatistest, mida kasutatakse pakendamata kalajahu ja kalajahu sisaldavate pakendamata piimaasendajate puhul;

ii) mäletsejaliste jaoks ettenähtud muud sööta toodetakse rajatistes, mis on füüsiliselt eraldatud rajatistest, kus toodetakse kalajahu sisaldavaid piimaasendajaid;

iii) kalajahu ostmist ja kasutamist ning kalajahu sisaldavate piimaasendajate müüki ja kasutust käsitlev dokumentatsioon on pädevale asutusele kättesaadav vähemalt viie aasta jooksul;

iv) regulaarse kontrolli abil tagatakse, et mäletsejaliste jaoks ettenähtud muu sööt ei sisalda keelatud valke, sealhulgas kalajahu. Tulemused peavad olema pädevale asutusele kättesaadavad vähemalt viie aasta jooksul;

e) mäletsejaliikide noortele põllumajandusloomadele ettenähtud kalajahu sisaldavate piimaasendajate äridokumendil ja mis tahes niisugust saadetist sisaldaval pakendil peavad olema selgelt kirjas sõnad „sisaldab kalajahu – tohib anda üksnes võõrutamata mäletsejalistele”;

▼**M40**

f) mäletsejaliikide noortele põllumajandusloomadele ettenähtud kalajahu sisaldavaid piimaasendajaid tuleb transportida sõidukites, milles ei transpordita samal ajal muud mäletsejalistele mõeldud sööta. Kui sõidukit kasutatakse edaspidi mäletsejaliste jaoks ettenähtud muu sööda vedamiseks, tuleb seda vajaduse korral ristsaastumise vältimiseks põhjalikult puhastada vastavalt pädeva asutuse poolt heakskiidetud korrale;

g) põllumajandusettevõtetes, kus peetakse mäletsejalisi, võetakse meetmeid, et vältida kalajahu sisaldavate piimaasendajate söötmist muudele kui IV lisa II osa punkti A alapunktis e sätestatud erandi alla kuuluvatele mäletsejalistele. Pädev asutus koostab kalajahu sisaldavaid piimaasendajaid kasutavate ettevõtete nimekirja kas põllumajandusettevõtte eelneva teavitamise süsteemi kaudu või mõne muu süsteemi abil, mis tagab käesoleva tingimuse täitmise.

▼**M22**

C. Punkti A alapunkti b lõigus ii osutatud dikaltsiumfosfaadi, trikaltsiumfosfaadi ja neid sisaldava sööda kasutamise puhul mittemäletsejaliste põllumajandusloomade, välja arvatud lihasöödjate karusloomade söötmiseks kohaldatakse järgmisi tingimusi.

a) Dikaltsiumfosfaati või trikaltsiumfosfaati sisaldavat sööta toodetakse ettevõtetes, kus ei toodeta mäletsejaliste jaoks ettenähtud sööta ja millel on asjakohane pädeva asutuse luba.

Erandina sellest tingimusest:

i) ei nõuta põllumajandusettevõtjalt dikaltsiumfosfaati või trikaltsiumfosfaati sisaldavast söödast enda ettevõtte tarbeks täissööda tootmiseks eriluba, kui ta:

— on pädevas asutuses registreeritud;

— kasvatab ainult mittemäletsejalisi;

— toodab täissööta ainult samas ettevõttes kasutamiseks;

— toodab täissööta dikaltsiumfosfaati või trikaltsiumfosfaati sisaldavast söödast, mille üldfosforisisaldus on alla 10 %;

ii) võib pädev asutus lubada mäletsejaliste sööda tootmist ettevõttes, mis toodab dikaltsiumfosfaati või trikaltsiumfosfaati sisaldavat sööta ka muude loomade jaoks, järgmistel tingimustel:

— mäletsejaliste jaoks ettenähtud pakendamata ja pakendatud sööta toodetakse rajatistes, mis on füüsiliselt eraldatud rajatistest, kus toodetakse dikaltsiumfosfaati või trikaltsiumfosfaati sisaldavat sööta;

— mäletsejaliste jaoks ettenähtud pakendamata sööda ladustamisel, transportimisel ja pakendamisel kasutatakse rajatisi, mis on füüsiliselt eraldatud rajatistest, mida kasutatakse pakendamata dikaltsiumfosfaati või trikaltsiumfosfaati ning dikaltsiumfosfaati või trikaltsiumfosfaati sisaldava pakendamata sööda puhul;

▼**M22**

— dikaltsiumfosfaadi või trikaltsiumfosfaadi ostmise ja kasutamise ning dikaltsiumfosfaati või trikaltsiumfosfaati sisaldava sööda müügi dokumendid on pädevale asutusele kättesaadavad vähemalt viie aasta jooksul.

b) Dikaltsiumfosfaati või trikaltsiumfosfaati sisaldava sööda märgistusel ja saatedokumendil peavad olema selgesti kirjutatud sõnad "sisaldab loomset päritolu dikaltsiumfosfaati/trikaltsiumfosfaati – ei tohi anda mäletsejalistele".

c) Dikaltsiumfosfaati või trikaltsiumfosfaati sisaldavat pakendamata sööta veetakse sõidukitega, millega samal ajal ei veeta mäletsejaliste sööta. Kui sõidukit kasutatakse edaspidi mäletsejaliste jaoks ettenähtud sööda vedamiseks, tuleb seda ristsaastumise vältimiseks pädeva asutuse poolt heakskiidetud korra kohaselt põhjalikult puhastada.

d) Dikaltsiumfosfaati või trikaltsiumfosfaati sisaldava sööda kasutamine ja ladustamine on keelatud põllumajandusettevõtetes, kus peetakse mäletsejalisi.

Erandina sellest tingimusest võib pädev asutus lubada dikaltsiumfosfaati või trikaltsiumfosfaati sisaldavat sööta kasutada ja ladustada põllumajandusettevõtetes, kus peetakse mäletsejalisi, kui ta on veendunud, et põllumajandusettevõttes rakendatakse meetmeid, et vältida dikaltsiumfosfaati või trikaltsiumfosfaati sisaldava sööda andmist mäletsejalistele.

D. Punkti A alapunkti b lõigus iii osutatud veretoodete ja punkti A alapunktis c osutatud verejahu või verevalkusid sisaldava sööda kasutamise puhul vastavalt mittemäletsejaliste põllumajandusloomade ja kalade söötmiseks kohaldatakse järgmisi tingimusi.

a) Veri peab pärinema Euroopa Liidu heakskiidetud tapamajadest, kus ei tapeta mäletsejalisi ja mis on sellisena registreeritud, kusjuures veri tuleb vedada otse töötlemisettevõttesse sõidukis, mida kasutatakse üksnes mittemäletsejaliste vere transportimiseks. Kui sõidukit on eelnevalt kasutatud mäletsejaliste vere vedamiseks, tuleb lasta seda pärast puhastamist ja enne mittemäletsejaliste vere vedamist kontrollida pädeval asutusel.

Erandina kõnealusest tingimusest võib pädev asutus lubada vastavalt mittemäletsejaliste põllumajandusloomade ja kalade söödaks kasutatavate veretoodete ja verejahu tootmiseks ettenähtud mittemäletsejaliste verd koguvates tapamajades ka mäletsejaliste tapmist, kui neis tapamajades on olemas tunnustatud kontrollisüsteem. Kontrollisüsteem peab hõlmama vähemalt järgmisi tegureid:

— mäletsejalisi ja mittemäletsejalisi tapetakse eri kohtades;

— mäletsejaliste vere kogumisel, ladustamisel, transportimisel ja pakendamisel kasutatakse rajatisi, mis on füüsiliselt eraldatud rajatistest, mida kasutatakse mittemäletsejaliste vere ladustamisel, transportimisel ja pakendamisel;

— mittemäletsejaliste verest võetakse korrapäraselt proove ja seda analüüsitakse, et kontrollida, kas selles ei leidu mäletsejalistelt pärinevaid valkusid.

b) Veretooteid ja verejahu toodetakse ettevõttes, kus töödeldakse ainult mittemäletsejaliste verd.

▼M22

Erandina sellest tingimusest võib pädev asutus lubada toota vastavalt mittemäletsejaliste põllumajandusloomade ja kalade söödas kasutatavaid veretooteid ja verejahu ka mäletsejaliste verd töötlevates ettevõtetes, kui neil on ristsaastumise vältimiseks olemas tunnustatud kontrollisüsteem. Kontrollisüsteemi peavad kuuluma vähemalt järgmised tegurid:

— mittemäletsejaliste verd töödeldakse suletud süsteemis ja see töötlemine on füüsiliselt eraldatud mäletsejaliste vere töötlemisest;

— mittemäletsejalistelt saadud pakendamata toormaterjali ja pakendamata lõpptoodete transportimisel, ladustamisel ja pakendamisel kasutatakse rajatisi ja seadmeid, mis on füüsiliselt eraldatud rajatistest ja seadmetest, mida kasutatakse mäletsejalistelt saadud pakendamata toormaterjali ja pakendamata lõpptoodete ladustamisel, transportimisel ja pakendamisel;

— mittemäletsejalistelt saadud veretoodetest ja verejahust võetakse korrapäraselt proove ja neid analüüsitakse, et kontrollida, kas nendes ei leidu mäletsejalistelt pärinevaid valke.

c) Veretooteid või verejahu sisaldavat sööta toodetakse ettevõtetes, kus ei toodeta vastavalt mäletsejaliste sööta või põllumajandusloomade, välja arvatud kalad, jaoks ettenähtud sööta ning millel on olemas asjakohane pädeva asutuse luba.

Erandina sellest tingimusest:

i) ei nõuta põllumajandusettevõtjalt veretooteid või verejahu sisaldavast söödast enda ettevõtte tarbeks täissööda tootmiseks eriluba, kui ta:

— on pädevas asutuses registreeritud;

— kasvatab ainult mittemäletsejalisi (veretoodete kasutamise puhul) või kasvatab ainult kalu (verejahu kasutamise puhul);

— toodab täissööta ainult samas ettevõttes kasutamiseks;

— toodab täissööta veretooteid või verejahu sisaldavast söödast, mille üldvalgusisaldus on alla 50 %;

ii) võib pädev asutus lubada mäletsejaliste sööda tootmist ettevõttes, mis toodab veretooteid või verejahu sisaldavat sööta ka vastavalt mittemäletsejaliste põllumajandusloomade või kalade jaoks, järgmistel tingimustel:

— mäletsejaliste või põllumajandusloomade, välja arvatud kalad, jaoks ettenähtud pakendamata ja pakendatud sööda tootmisel kasutatakse rajatisi, mis on füüsiliselt eraldatud rajatistest, kus toodetakse vastavalt veretooteid või verejahu sisaldavat sööta;

— pakendamata sööda ladustamisel, transportimisel ja pakendamisel kasutatakse füüsiliselt eraldatud rajatisi vastavalt järgmistele tingimustele:

a) mäletsejaliste sööt hoitakse veretoodetest ja veretooteid sisaldavatest söötadest eraldi;

b) põllumajandusloomade, välja arvatud kalad, jaoks ettenähtud sööt hoitakse verejahust ja verejahu sisaldavatest söötadest eraldi;

— veretoodete ja verejahu ostmise ja kasutamise ning veretooteid või verejahu sisaldava sööda müügi üksikasju käsitlevad dokumendid on pädevale asutusele kättesaadavad vähemalt viie aasta jooksul.

▼M22

d) Veretooteid või verejahu sisaldava sööda märgistusel, saatedokumendil või veterinaarsertifikaadil peavad olema selgesti kirjutatud sõnad, vastavalt “sisaldab veretooteid – ei tohi anda mäletsejalistele” või “sisaldab verejahu – tohib anda ainult kaladele”.

e) Veretooteid sisaldavat pakendamata sööta veetakse sõidukitega, millega samal ajal ei veeta mäletsejaliste sööta ning verejahu sisaldavat pakendamata sööta veetakse sõidukitega, millega samal ajal ei veeta põllumajandusloomade, välja arvatud kalad, jaoks ettenähtud sööta. Kui sõidukit kasutatakse edaspidi vastavalt mäletsejaliste sööda või põllumajandusloomade, välja arvatud kalad, jaoks ettenähtud sööda vedamiseks, tuleb seda ristsaastumise vältimiseks pädeva asutuse poolt heakskiidetud korra kohaselt põhjalikult puhastada.

f) Veretooteid sisaldava sööda kasutamine ja ladustamine on keelatud põllumajandusettevõtetes, kus peetakse mäletsejalisi ning verejahu sisaldava sööda kasutamine ja ladustamine on keelatud põllumajandusettevõtetes, kus peetakse põllumajandusloomi, välja arvatud kalad.

Erandina sellest tingimusest võib pädev asutus lubada veretooteid või verejahu sisaldavaid söötasid kasutada ja ladustada põllumajandusettevõtetes, kus peetakse vastavalt mäletsejalisi või põllumajandusloomi, välja arvatud kalad, kui ta on veendunud, et põllumajandusettevõttes rakendatakse meetmeid, et vältida veretooteid või verejahu sisaldava sööda andmist vastavalt mäletsejalistele või muudele loomaliikidele, välja arvatud kalad.

III. **Üldised rakendustingimused**

A. Käesoleva lisa kohaldamine ei piira määruse (EÜ) nr 1774/2002 sätete kohaldamist.

B. Liikmesriigid koostavad järgmised loetelud ja ajakohastatavad neid:

a) tunnustatud tapamajade, kellel on õigus koguda verd vastavalt II osa punkti D alapunktile a;

b) tunnustatud töötlemisettevõtted, kes toodavad dikaltsiumfosfaati, trikaltsiumfosfaati, veretooteid või verejahu;

c) ettevõtted (välja arvatud enda tarbeks toodangut valmistavad ettevõtted), kellele on antud luba toota kalajahu ja alapunktis b osutatud valkusid sisaldavaid söötasid ning kes tegutsevad vastavalt II osa punki B alapunktis c, punkti C alapunktis a ja punkti D alapunktis c sätestatud tingimustele.

C. a) Pakendamata töödeldud loomsete valkude, välja arvatud kalajahu, ja neid valkusid sisaldavate pakendamata toodete, sealhulgas sööt, orgaaniline väetis ja mullaparandid, ladustamisel ning transportimisel kasutatakse selleks ettenähtud rajatisi. Ladu või sõidukit võib muudel eesmärkidel kasutada ainult juhul, kui seda on pärast puhastamist kontrollinud pädev asutus.

b) II osa punkti A alapunkti b lõigus i osutatud pakendamata kalajahu, II osa punkti A alapunkti b lõigus ii osutatud pakendamata dikaltsiumfosfaati ja trikaltsiumfosfaati, II osa punkti A alapunkti b lõigus iii osutatud veretooteid ning ja II osa punkti A alapunktis c osutatud verejahu ladustatakse ja transporditakse selleks ettenähtud ladudes ja sõidukites.

▼M22

c) Erandina alapunktist b:

i) võib ladu või sõidukit kasutada sama valku sisaldava sööda ladustamiseks või transportimiseks;

ii) võib ladu või sõidukit kasutada muudel eesmärkidel juhul, kui seda on pärast puhastamist kontrollinud pädev asutus;

iii) võib kalajahu transportivaid sõidukeid kasutada muudel eesmärkidel, kui ettevõttes on olemas ristsaastumise vältimiseks pädeva asutuse poolt heakskiidetud kontrollisüsteem. Kontrollisüsteem peab hõlmama vähemalt järgmisi tegureid:

— registreeritakse andmed transporditava materjali ja sõiduki puhastamise kohta;

— transporditavast materjalist võetakse regulaarselt proove ja seda analüüsitakse, et kontrollida, kas materjal ei sisalda kalajahu.

Pädev asutus jälgib sagedaste kohapealsete kontrollimiste abil, et kontrollisüsteemi rakendamine oleks nõuetekohane.

D. Mäletsejalistelt saadud veretooteid või töödeldud loomseid valke, välja arvatud kalajahu, sisaldavat sööta ei toodeta põllumajandusloomade, välja arvatud lihasööjad karusloomad, jaoks ettenähtud sööta tootvates ettevõtetes.

Mäletsejalistelt saadud veretooteid või töödeldud loomseid valke, välja arvatud kalajahu, sisaldava pakendamata sööda, sealhulgas lemmikloomatoidu, ladustamisel, transportimisel ja pakendamisel kasutatakse rajatisi, mis on füüsiliselt eraldatud põllumajandusloomade, välja arvatud lihasööjad karusloomad, jaoks ettenähtud sööda puhul kasutatavatest rajatistest.

Lemmikloomatoitu ja lihasööjatele karusloomade jaoks ettenähtud sööta, mis sisaldab II osa punkti A alapunkti b lõigus ii osutatud dikaltsiumfosfaati või trikaltsiumfosfaati või II osa punkti A alapunkti b lõigus iii osutatud veretooteid, toodetakse ja transporditakse kooskõlas vastavalt II osa punkti C alapunktidega a ja c ning punkti D alapunktidega c ja e.

▼M40

E. 1. Mäletsejalistelt saadud töödeldud loomsete valkude ja selliseid töödeldud loomseid valke sisaldavate toodete eksport kolmandatesse riikidesse on keelatud. Kõnealust keeldu ei kohaldata siiski töödeldud lemmikloomatoidu, sealhulgas konserveeritud lemmikloomatoidu suhtes, mis sisaldab mäletsejalistelt pärit töödeldud loomseid valke ning mida on töödeldud ja mis on märgistatud vastavalt määrusele (EÜ) nr 1774/2002.

▼M22

2. Mittemäletsejalistelt saadud töödeldud loomsete valkude ja neid valkusid sisaldavate toodete eksporti võib lubada ainult pädev asutus järgmistel tingimustel:

— nende kasutamisotstarve ei ole artikliga 7 keelatud;

— enne eksportimist sõlmitakse kolmanda riigiga kirjalik leping, milles kolmas riik kohustub järgima lõppkasutuse tingimusi ja hoiduma töödeldud loomsete valkude ning neid valkusid sisaldavate toodete reeksportimisest artikliga 7 keelatud eesmärkidel.

▼**M22**

3. Käesoleva määruse tõhusaks rakendamiseks teatavad punkti 2 kohast eksporti lubavad liikmesriigid komisjonile ja teistele liikmesriikidele alalise toiduahela ja loomatervishoiu komitee raames kõikidest asjaomase kolmanda riigiga kokkulepitud tingimustest.

Punkte 2 ja 3 ei kohaldata järgmistel juhtudel:

— kalajahu eksport II osa punktis B sätestatud tingimustel;

— kalajahu sisaldavad tooted;

— lemmikloomatoit.

F. Kooskõlas nõukogu direktiiviga 95/53/EÜ kontrollib pädev asutus kogu tootmis- ja turustamisahela vältel dokumente ja teeb füüsilisi kontrollimisi, sealhulgas söödateste, et kontrollida kõnealuse direktiivi ja käesoleva määruse sätete järgimist. Keelatud loomsete valkude avastamise korral kohaldatakse direktiivi 95/53/EÜ. Pädev asutus kontrollib korrapäraselt nendeks ametlikeks kontrollimisteks vajalikke analüüse tegevate laboratooriumide suutlikkust, eriti hinnates ringtestide tulemusi. Kui suutlikkust käsitatakse ebapiisavana, rakendatakse minimaalse parandusmeetmena laboratooriumi personali kordusõpet.

▼M31

V LISA

MÄÄRATLETUD RISKITEGURIGA MATERJAL

1. **Määratletud riskiteguriga materjali määratlus**

Järgmised koed määratakse määratletud riskiteguriga materjaliks juhul, kui need pärinevad kontrollitud või määratlemata BSE riskiga liikmesriigist või kolmandast riigist või ühest nende piirkondadest pärit loomadelt:

a) veiste puhul

i) üle 12 kuu vanuste loomade seljaaju ja kolju, sealhulgas aju ja silmad ning välja arvatud alalõug;

▼M37

ii) üle 30 kuu vanuste loomade selgroog, välja arvatud sabalülid, kaela-, rinna- ja nimmelülide oga- ja ristjätked ning mediaansed ristluuharjad ja ristluutiivad, kuid sealhulgas spinaalganglion, ning

▼M31

iii) igas vanuses loomade mandlid, soolestik kaksteistsõrmiksoolest kuni pärasooleni ja soolekinnisti;

b) lammaste ja kitsede puhul

i) üle 12 kuu vanuste või igemest väljunud jäävlõikehambaga loomade kolju, sealhulgas aju ja silmad, mandlid ja seljaaju; ning

ii) igas vanuses loomade põrn ja niudesool.

2. **Liikmesriikide erandid**

Erandina punktist 1 loetakse nimetatud punktis loetletud kudesid, mille päritolumaaks on väheolulise BSE riskiga liikmesriik, jätkuvalt määratletud riskiteguriga materjaliks.

3. **Märgistamine ja kõrvaldamine**

Määratletud riskiteguriga materjal tuleb märgistada värviga või vajaduse korral kohe kõrvaldamisel teisiti märgistada ning täielikult hävitada vastavalt määruse (EÜ) nr 1774/2002, eriti selle artikli 4 lõike 2 sätetele.

4. **Määratletud riskiteguriga materjali kõrvaldamine**

4.1. Määratletud riskiteguriga materjal kõrvaldatakse:

a) tapamajades või vajaduse korral teistes loomade tapmiseks ettenähtud kohtades;

b) lihalõikusettevõtetes, kui tegemist on veiste selgrooga;

c) vajaduse korral määruse (EÜ) nr 1774/2002 artiklis 10 osutatud vaheettevõtetes või määruse (EÜ) nr 1774/2002 artikli 23 lõike 2 punkti c alapunktide iv, vi ja vii kohaselt heakskiidetud ja registreeritud kasutajate poolt või kogumiskeskustes.

4.2. Erandina punktist 4.1 on alternatiivse testi kasutamine määratletud riskiteguriga materjali kõrvaldamiseks lubatud järgmistel tingimustel:

a) testid tehakse tapamajades kõikide loomadega, kes vastavad määratletud riskiteguriga materjali kõrvaldamise tingimustele;

b) mitte ühtki toiduks või söödaks ettenähtud veistest, lammastest või kitsedest saadud toodet ei tohi tapamajast välja viia enne, kui pädev asutus on saanud ja heaks kiitnud võimalikel nakatunud tapetud loomadel tehtud testid juhul, kui mõnel neist on BSE kinnituse saanud;

c) alternatiivse testi positiivse tulemuse korral hävitatakse kogu võimalik nakatunud veistelt, lammastelt ja kitsedelt pärit materjal tapamajas vastavalt punktile 3, välja arvatud juhul, kui kõiki nakatunud looma kehaosasid, sealhulgas toornahka, on võimalik identifitseerida ja eraldi hoida.

▼M31

4.3. Erandina punktist 4.1 võib liikmesriik otsustada lubada:

a) lammaste ja kitsede seljaaju eemaldamist spetsiaalselt selleks volitatud lihalõikusettevõtetes;

b) veiste selgroo eemaldamist rümpadest või rümbaosadest spetsiaalselt selleks volitatud, kontrollitud ja registreeritud lihapoodides;

c) veistelt pea liha lõikamist spetsiaalselt selleks volitatud lihalõikusettevõtetes vastavalt punkti 9 sätetele.

4.4. Käesolevas peatükis kehtestatud eeskirju määratletud riskiteguriga materjali eemaldamise kohta ei kohaldata määruses (EÜ) nr 1774/2002 kindlaksmääratud 1. kategooria materjali korral, mida pädeva asutuse järelevalve all kasutatakse ohustatud või kaitse all olevate raipetoiduliste lindude toitmiseks.

5. **Lihamassi käsitlevad meetmed**

Olenemata artikli 5 lõikes 2 osutatud individuaalsetest otsustest ning erandina artikli 9 lõikest 3 on kõigis liikmesriikides keelatud veiste, lammaste ja kitsede kondiga liha või kontide kasutamine lihamassi valmistamiseks.

6. **Kudede kahjustamist käsitlevad meetmed**

Olenemata artikli 5 lõikes 2 osutatud individuaalsetest otsustest ning erandina artikli 8 lõikest 3 on kõigis liikmesriikides seni, kuni need on liigitatud väheolulise BSE riskiga riikide hulka, keelatud inimtoiduks või loomatoiduks ettenähtud veiste, lammaste või kitsede kesknärvisüsteemi kudede kahjustamine koljuõõnde viidava pika vardakujulise instrumendiga pärast tuimastamist.

7. **Veiselt keelte lõikamine**

Inimtoiduks või loomatoiduks ette nähtud igas vanuses veiste keelte lõikamine toimub tapamajas ristlõikega keeleluu keeletipu suunas.

8. **Veise pea liha lõikamine**

8.1. Üle 12 kuu vanuste veiste pea liha lõikamine toimub tapamajas vastavalt pädeva asutuse poolt tunnustatud kontrollisüsteemile, vältimaks pea liha võimalikku saastumist kesknärvisüsteemi kudedega. Süsteem peab vastama vähemalt järgmistele tingimustele:

a) lõikamine toimub selleks ettenähtud alas, mis on teistest tapaliini osadest eraldatud;

b) juhul kui pead eemaldatakse konveierilt või konksude otsast enne pea liha lõikamist, tuleb lauba ava ja koljupõhimiku auk hermeetiliselt sulgeda. Kui ajutüvest võetakse proov BSE suhtes laborikatsete tegemiseks, suletakse koljupõhimiku auk kohe pärast proovi võtmist;

c) pea liha ei lõigata peadelt juhul, kui silmad on vigastatud või kadunud vahetult enne või pärast tapmist või kui peadel esineb muid kahjustusi, mille tagajärjel võib pea kesknärvisüsteemi kudedega saastuda;

d) pea liha ei lõigata peadelt, mis pole vastavalt teises taandes sätestatule nõuetekohaselt suletud;

e) ilma et see piiraks üldisi hügieeninõudeid, tuleb kehtestada spetsiifilised tööjuhised, hoidmaks ära pea liha saastumist lõikamise käigus, seda eriti juhul, kui teises lõigus kirjeldatud sulgur on kadunud või kui tegevuse käigus kahjustatakse silmi;

f) saastumise vähendamise meetmete nõuetekohase rakendamise kinnitamiseks tuleb kehtestada proovivõtuplaan, mis hõlmab vastavat laborikatset kesknärvisüsteemi kudede kindlakstegemiseks.

▼M31

8.2. Erandina punkti 8.1 nõuetest võib liikmesriik otsustada kohaldada tapamajas veise pea liha lõikamise alternatiivset kontrollisüsteemi, mille tulemusel samuti väheneks pea liha saastumine kesknärvisüsteemi kudedega. Saastumise vähendamise meetmete nõuetekohase rakendamise kinnitamiseks tuleb kehtestada proovivõtuplaan, mis hõlmab vastavat laborikatset kesknärvisüsteemi kudede kindlakstegemiseks. Seda erandit kasutavad liikmesriigid on toiduahela ja loomatervishoiu alalise komitee raames kohustatud komisjoni ja teisi liikmesriike teavitama oma kontrollisüsteemist ja proovivõtu tulemustest.

8.3. Punkte 8.1 ja 8.2 ei kohaldata juhul, kui liha lõikamine toimub veise pead konveierilt või konksu otsast eemaldamata.

9. **Veise pea liha lõikamine volitatud lihalõikusettevõtetes**

Erandina punktist 8 võivad liikmesriigid otsustada lubada veiste pea liha lõikamist selleks spetsiaalselt volitatud lihalõikusettevõtetes kooskõlas järgmiste tingimustega:

a) lihalõikusettevõttesse viimiseks ettenähtud pead riputatakse ladustamise ja tapamajast lihalõikusettevõttesse veo ajaks raamile;

b) lauba ava ja koljupõhimiku auk suletakse enne konveierilt või konksu otsast raamile riputamist nõuetekohaselt hermeetilise sulguriga. Kui ajutüvest võetakse proov BSE suhtes laborikatsete tegemiseks, suletakse koljupõhimiku auk kohe pärast proovi võtmist;

c) vedu selleks spetsiaalselt volitatud lihalõikusettevõtetesse ei toimu juhul, kui pead pole vastavalt punktis b sätestatule nõuetekohaselt suletud, või juhul, kui silmad on vigastatud või kadunud vahetult enne või pärast tapmist või kui peadel esineb muid kahjustusi, mille tagajärjel võib pea kesknärvisüsteemi kudedega saastuda;

d) saastumise vähendamise meetmete nõuetekohase rakendamise kinnitamiseks tuleb tapamaja jaoks kehtestada proovivõtuplaan, mis hõlmab vastavat laborikatset kesknärvisüsteemi kudede kindlakstegemiseks;

e) pea liha lõikamine toimub vastavalt pädeva asutuse poolt tunnustatud kontrollisüsteemile, vältimaks pea liha võimalikku saastumist. Süsteem peab hõlmama vähemalt järgmist:

i) enne pea liha lõikamise alustamist tuleb kõiki päid saastumise tunnuste või kahjustuste ning nõuetekohase sulgemise suhtes visuaalselt kontrollida;

ii) pea liha ei lõigata peadelt, mida pole nõuetekohaselt suletud, või juhul, kui silmad on vigastatud või kadunud vahetult enne või pärast tapmist või kui peadel esineb muid kahjustusi, mille tagajärjel võib pea liha kesknärvisüsteemi kudedega saastuda. Pea liha ei lõigata ka juhul, kui kahtlustatakse pea kokkupuudet ülalnimetatud peadega;

iii) ilma et see piiraks üldisi hügieeninõudeid, tuleb kehtestada spetsiifilised tööjuhised, hoidmaks ära pea liha saastumist veo ja lõikamise käigus, seda eriti juhul, kui sulgur on kadunud või kui tegevuse käigus kahjustatakse silmi;

f) saastumise vähendamise meetmete nõuetekohase rakendamise kinnitamiseks tuleb lihalõikusettevõtete jaoks kehtestada proovivõtuplaan, mis hõlmab vastavat laborikatset kesknärvisüsteemi kudede kindlakstegemiseks.

▼M31

10. **Kaubandus- ja ekspordieeskirjad**

10.1. Liikmesriigid võivad lubada määratletud riskiteguriga materjali sisaldavate peade või poolitamata rümpade saatmist teise liikmesriiki üksnes juhul, kui see liikmesriik on nõus materjali vastu võtma ning on saatmis- ja veotingimused heaks kiitnud.

10.2. Erandina punktist 10.1 võib ilma vastuvõtva riigi eelneva nõusolekuta ühest liikmesriigist teise saata rümbad, poolrümbad või mitte rohkem kui kolmeks lõigatud poolrümbad, samuti veerandrümbad, mis ei sisalda muud määratletud riskiteguriga materjali peale selgroo, sealhulgas spinaalganglion.

10.3. Veiste, lammaste või kitsede määratletud riskiteguriga materjali sisaldavate peade ja värske liha ühenduseväline eksport on keelatud.

11. **Kontrollid**

11.1. Käesoleva lisa nõuetekohase rakendamise tagamiseks teostavad liikmesriigid sagedast ametlikku kontrolli ning tagavad saastumisvastaste meetmete rakendamise, seda eriti tapamajades, lihalõikusettevõtetes ja teistes kohtades, kus toimub määratletud riskiteguriga materjali eemaldamine, näiteks lihapoodides ja punkti 4.1 alapunktis c osutatud ettevõtetes.

11.2. Liikmesriigid seavad eelkõige sisse süsteemi, millega tagatakse ja kontrollitakse, et määratletud riskiteguriga materjal kasutatakse ja kõrvaldatakse kooskõlas määrusega (EÜ) nr 999/2001 ja määrusega (EÜ) nr 1774/2002.

11.3. Kehtestatakse kontrollisüsteem selgroo eemaldamiseks vastavalt punkti 1 alapunktile a. Süsteem peab hõlmama vähemalt järgmisi meetmeid:

a) kui selgroo eemaldamine pole vajalik, identifitseeritakse selgroogu sisaldavad veiserümbad või rümbalõiked selgelt nähtava sinise triibu abil määruses (EÜ) nr 1760/2000 kindlaksmääratud märgisel;

b) täiendav teave selgroo eemaldamist vajavate ja mittevajavate veiserümpade või rümbalõigete arvu kohta näidatakse ära lihapartiiga seotud äridokumendil. Impordi puhul lisatakse täiendav teave vajaduse korral dokumendile, millele viidatakse komisjoni määruse (EÜ) nr 136/2004 ([1]) artikli 2 lõikes 1;

c) lihamüügiettevõtted on kohustatud punktis b nimetatud äridokumente säilitama vähemalt ühe aasta jooksul.

([1]) ELT L 21, 28.1.2004, lk 11.

▼**M31**

VI LISA

MÄLETSEJALISTELT PÄRIT MATERJALIST SAADUD VÕI SEDA SISALDAVAD LOOMSED SAADUSED VASTAVALT ARTIKLI 9 LÕIKELE 1

▼M32

VII LISA

TRANSMISSIIVSE SPONGIOOSSE ENTSEFALOPAATIA LIKVIDEERIMINE

▼M39

A PEATÜKK

TSE esinemise kinnitamisele järgnevad meetmed

1. Artikli 13 lõike 1 punktis b osutatud uurimise käigus tuleb kindlaks teha:

a) veiste puhul:

— nakkuskinnitusega põllumajandusettevõtte kõik ülejäänud mäletsejalised;

— nakkuskinnitusega emasloomal kõik järglased kahe aasta jooksul enne või kahe aasta jooksul pärast haiguse kliiniliste tunnuste ilmnemist;

— nakkuskinnitusega looma kohordi kõik ülejäänud loomad;

— taudi võimalik päritolu;

— teised loomad nakkuskinnitusega põllumajandusettevõttes või teised põllumajandusettevõtted, kus on loomi, kes võivad olla TSE tekitajatega nakatatud või kes on puutunud kokku sama sööda või nakkusallikaga;

— võimaliku nakatunud sööda või muu materjali liikumine või muud levimisviisid, mis võivad olla TSE tekitajat kõnealusesse ettevõttesse või sellest välja viinud;

b) lammaste ja kitsede puhul:

— nakkuskinnitusega põllumajandusettevõtte kõik mäletsejalised, välja arvatud lambad ja kitsed;

— võimaluse korral vanemad, ja emaste loomade puhul kõik embrüod, munarakud ja viimased järglased nakkuskinnitusega emaslooma puhul;

— lisaks teises taandes nimetatud loomadele kõik muud lambad ja kitsed nakkuskinnitusega põllumajandusettevõttes;

— haiguse võimalik päritolu ja muud põllumajandusettevõtted, kus on loomi, embrüoid või munarakke, mis võivad olla TSE tekitajatega nakatatud või mis on puutunud kokku sama sööda või nakkusallikaga;

— võimaliku nakatunud sööda või muu materjali liikumine või muud levimisviisid, mis võivad olla TSE tekitajat kõnealusesse põllumajandusettevõttesse või sellest välja viinud.

2. Artikli 13 lõike 1 punktis c sätestatud meetmed hõlmavad vähemalt:

2.1. BSE esinemise kinnitamise puhul veistel punkti 1 alapunkti a teises ja kolmandas taandes osutatud uurimise käigus kindlaks tehtud veiste tapmist ja täielikku hävitamist; liikmesriik võib siiski otsustada:

— mitte tappa ja hävitada punkti 1 alapunkti a kolmandas taandes osutatud kohordi loomi, kui on olemas tõendus, et need loomad ei saanud nakatunud loomaga sama sööta;

▼M39

— punkti 1 alapunkti a kolmandas taandes osutatud kohordi loomade tapmist ja hävitamist edasi lükata kuni nende tootliku elu lõpuni, juhul kui on tegemist spermakogumiskeskustes peetavate pullidega ja on tagatud nende surmajärgne täielik hävitamine.

▼M41

2.2. Kui liikmesriigi põllumajandusettevõtte lamba või kitse puhul on tekkinud TSE esinemise kahtlus, rakendatakse kõigi teiste selle põllumajandusettevõtte lammaste ja kitsede suhtes ametlikku liikumispiirangut, kuni selguvad kinnitava uuringu tulemused. Kui on tõendusi, et põllumajandusettevõte, kus loom viibis, kui TSE esinemise kahtlus tekkis, ei ole tõenäoliselt ettevõte, kus loom TSEga kokku võis puutuda, võib pädev asutus otsustada, et muude põllumajandusettevõtete või ainult nakkuse tekitajatega kokku puutunud ettevõtte loomade suhtes rakendatakse ametlikku kontrolli, sõltuvalt olemasolevast epidemioloogilisest infost. Ametliku kontrolli alla võetud põllumajandusettevõtte lammastelt ja kitsedelt saadud piima ja piimatooteid, mis on kõnealuses ettevõttes olemas alates TSE esinemiskahtluse kuupäevast, kasutatakse ainult ettevõttesiseselt, kuni selguvad kinnitava uuringu tulemused.

▼M39

2.3. TSE esinemise kinnitamise puhul lambal või kitsel:

▼M41

a) kui pärast X lisa C peatüki punkti 3.2 alapunktis c sätestatud korra kohaselt teostatud laboritevahelise võrdluse tulemuste laekumist ei saa BSEd välistada, kõigi punkti 1 alapunkti b teises kuni viiendas taandes osutatud uurimise käigus tuvastatud loomade, embrüote ja munarakkude hävitamine. Hävitamisele kuuluvatelt loomadelt saadud piim ja piimatooted, mis olid kõnealuses ettevõttes olemas alates kuupäevast, mil saadi kinnitus, et BSEd ei saa välistada, kuni loomade täieliku hävitamise kuupäevani, hävitatakse;

▼M39

b) kui BSE esinemine välistatakse X lisa C peatüki punkti 3.2 alapunktis c sätestatud korra kohaselt, siis vastavalt pädeva asutuse otsusele:

kas

▼M41

i) punkti 1 alapunkti b teises ja kolmandas taandes osutatud uurimise käigus kindlaks tehtud loomade tapmine ja täielik hävitamine ning embrüote ja munarakkude hävitamine. Kui kinnitatud TSE juhtumi korral on tegu klassikalise skreipijuhtumiga, ei kasutata hävitamisele kuuluvatelt loomadelt saadud piima ja piimatooteid, mis olid kõnealuses ettevõttes olemas alates klassikalise skreipijuhtumi kinnituse kuupäevast kuni loomade täieliku hävitamiseni, muude kui kõnealuses ettevõttes asuvate mäletsejaliste söötmiseks. Selliseid tooteid võib muude kui mäletsejaliste söödana turule viia ainult asjaomase liikmesriigi territooriumil. Selliste toodete saadetiste äridokumendil ja neid saadetisi sisaldaval mis tahes pakendil peavad olema selgelt kirjas sõnad “Ei tohi anda mäletsejalistele”. Selliseid tooteid sisaldava sööda kasutamine ja ladustamine on keelatud põllumajandusettevõtetes, kus peetakse mäletsejalisi. Selliseid tooteid sisaldavat pakendamata sööta veetakse sõidukitega, milles ei veeta samal ajal mäletsejaliste sööta. Kui selliseid sõidukeid kasutatakse edaspidi mäletsejaliste sööda vedamiseks, tuleb sõidukid ristsaastumise vältimiseks põhjalikult puhastada vastavalt pädeva asutuse heakskiidetud korrale.

▼M41

Põllumajandusettevõtte suhtes kohaldatakse punktis 3 sätestatud tingimusi;

või

ii) punkti 1 alapunkti b teises ja kolmandas taandes osutatud uurimise käigus kindlaks tehtud loomade tapmine ja täielik hävitamine ning embrüote ja munarakkude hävitamine, välja arvatud:

— ARR/ARR-genotüübi tõujäärad;

— vähemalt ühe ARR-alleeliga ja ilma VRQ-alleelita aretusuted ja, kui sellised uted on uurimise ajal tiined, sündivad talled, kui nende genotüüp vastab selle lõike nõuetele;

— ainult tapaks mõeldud vähemalt ühe ARR-alleeliga lambad;

— kui pädev asutus nii otsustab, alla kolme kuu vanused ainult tapaks ettenähtud lambad ja kitsed.

Kui kinnitatud TSE juhtumi näol on tegu klassikalise skreipijuhtumiga, ei kasutata hävitamisele kuuluvatelt loomadelt saadud piima ja piimatooteid, mis olid kõnealuses ettevõttes olemas alates klassikalise skreipijuhtumi kinnituse kuupäevast kuni loomade täieliku hävitamiseni, muude kui kõnealuses ettevõttes asuvate mäletsejaliste söötmiseks. Selliseid tooteid võib muude kui mäletsejaliste söödana turule viia ainult asjaomase liikmesriigi territooriumil. Selliste toodete saadetiste äridokumendil ja neid saadetisi sisaldaval mis tahes pakendil peavad olema selgelt kirjas sõnad "Ei tohi anda mäletsejalistele". Selliseid tooteid sisaldava sööda kasutamine ja ladustamine on keelatud põllumajandusettevõtetes, kus peetakse mäletsejalisi. Selliseid tooteid sisaldavat pakendamata sööta veetakse sõidukitega, milles ei veeta samal ajal mäletsejaliste sööta. Kui selliseid sõidukeid kasutatakse edaspidi mäletsejaliste sööda vedamiseks, tuleb sõidukid ristsaastumise vältimiseks põhjalikult puhastada vastavalt pädeva asutuse heakskiidetud korrale.

Põllumajandusettevõtte suhtes kohaldatakse punktis 3 sätestatud tingimusi;.

▼M39

iii) liikmesriik võib otsustada punkti 1 alapunkti b teises ja kolmandas taandes osutatud uurimise käigus tuvastatud loomi mitte tappa ega hävitada, kui neid on raske asendada teadaoleva genotüübiga lammastega või kui ARR-alleeli esinemissagedus tõu piires või põllumajandusettevõttes on väike või kui seda peetakse vajalikuks sugulasaretuse vältimiseks või lähtudes kõigi epidemioloogiliste tegurite läbimõeldud arvessevõtmisest. Põllumajandusettevõtte suhtes kohaldatakse punktis 4 sätestatud tingimusi;

c) erandina punktis b sätestatud meetmetest ja üksnes juhul, kui põllumajandusettevõttes kinnitatud TSE juhtumi näol on tegu ebatüüpilise skreipijuhtumiga, võib liikmesriik otsustada kohaldada punktis 5 sätestatud meetmeid.

d) liikmesriigid võivad otsustada:

i) asendada punkti b alapunktis i osutatud kõigi loomade tapmine ja täielik hävitamine inimtoiduks tapmisega;

▼M39

ii) asendada punkti b alapunktis ii osutatud loomade tapmine ja täielik hävitamine inimtoiduks tapmisega, tingimusel et:

— loomad tapetakse asjaomase liikmesriigi territooriumil;

— kõiki üle 18 kuu vanuseid või enam kui kahe igemest väljunud jäävlõikehambaga loomi, kes on tapetud inimtoiduks, testitakse TSE esinemise suhtes vastavalt X lisa C peatüki punkti 3.2 alapunktis b sätestatud meetoditele;

e) määratakse kuni 50 punkti b alapunktide i ja iii kohaselt hävitatud või inimtoiduks tapetud lamba prioonvalgu genotüüp;

▼M46

f) juhul kui ARR-alleeli esinemissagedus on asjaomase tõu või põllumajandusettevõtte puhul väike või puudub või kui seda peetakse vajalikuks sugulasaretuse vältimiseks, võib liikmesriik otsustada punkti 2.3 alapunkti b alapunktides i ja ii osutatud loomade tapmise ja täieliku hävitamise edasi lükata kuni viie aretusaasta võrra alates kuupäevast, mil näitjuhtum saab kinnituse, tingimusel, et põllumajandusettevõttes on ainult ARR/ARR-genotüübi tõujäärad.

Selliste lammaste ja kitsede puhul, keda peetakse piima tootmiseks eesmärgiga viia see piim turule, võib kõnealuste loomade tapmise ja täieliku hävitamise edasi lükata maksimaalselt 18 kuu võrra alates kuupäevast, mil näitjuhtum saab kinnituse, välja arvatud kitsede puhul, millisel puhul tapmise ja täieliku hävitamise võib edasi lükata kuni 31. detsembrini 2012, juhul kui näitjuhtum saab kinnituse enne 1. juulit 2011.

▼M39

2.4. Kui nakatunud loom on sisse toodud teisest põllumajandusettevõttest, võib liikmesriik juhtumi arenguloost lähtudes otsustada kohaldada likvideerimismeetmeid ka päritoluettevõttes lisaks nakkuskinnitusega ettevõttele või selle asemel; kui maad kasutab ühiskarjatamiseks mitu karja, võivad liikmesriigid otsustada piirduda meetmete kohaldamisel ühe karjaga, võttes arvesse kõiki epidemioloogilisi tegureid; kui ühes põllumajandusettevõttes peetakse rohkem kui üht karja, võivad liikmesriigid otsustada, et likvideerimismeetmeid kohaldatakse ainult selle karja suhtes, kus TSE leidis kinnitust, juhul kui on olemas tõendus, et karju on hoitud üksteisest eraldatult ja nakkuse levimine karjade vahel kas otseselt või kaudsel teel on ebatõenäoline.

▼M46

2.5. Kuni punkti 2.3 alapunkti b alapunktides i ja ii osutatud loomade tapmise ja täieliku hävitamiseni, sealhulgas selliste loomade puhul, kelle tapmine ja täielik hävitamine on punkti 2.3 alapunkti f kohaselt edasi lükatud, kehtivad põllumajandusettevõtte suhtes punkti 3.1 alapunktides a ja b, punktis 3.2 ning punkti 3.3 alapunktis a, alapunkti b esimeses taandes ning alapunktis d sätestatud meetmed.

▼M39

3. Pärast punkti 2.3 alapunktide a ja b alapunktides i ja ii osutatud meetmete kohaldamist põllumajandusettevõttes:

3.1. Põllumajandusettevõt(e)tesse võib tuua üksnes järgmisi loomi:

a) ARR/ARR-genotüübiga isased lambad;

b) vähemalt ühe ARR-alleeliga ja ilma VRQ-alleelita emased lambad;

c) kitsed, tingimusel et:

i) põllumajandusettevõttes ei leidu lisaks alapunktides a ja b nimetatud genotüübiga lammastele muid lambaid;

ii) pärast karja hävitamist on põllumajandusettevõtte kõiki lautu põhjalikult puhastatud ja desinfitseeritud.

▼M39

3.2. Põllumajandusettevõt(e)tes võib kasutada üksnes järgmist lambaspermat ja -embrüoid:

a) ARR/ARR-genotüübiga jäärade sperma;

b) vähemalt ühe ARR-alleeliga ja ilma VRQ-alleelita embrüod.

3.3. Loomade väljaviimine põllumajandusettevõttest toimub järgmistel tingimustel:

a) ARR/ARR-tüüpi lammaste põllumajandusettevõttest väljaviimise suhtes ei kohaldata mingeid piiranguid;

b) ainult ühe ARR-alleeliga lambaid võib põllumajandusettevõttest välja viia ainult kohe inimtoiduks tapmiseks või hävitamiseks, siiski:

— vähemalt ühe ARR-alleeliga ja ilma VRQ-alleelita uttesid võib viia teistesse põllumajandusettevõtetesse, millel on piirang vastavalt punkti 2.3 alapunkti b alapunktiga ii või punktiga 4 kooskõlas olevate meetmete rakendamisele;

— kui pädev asutus nii otsustab, võib ute- ja kitsetallesid viia ainult ühte teise põllumajandusettevõttesse tapaeelseks nuumamiseks; sihtkoha põllumajandusettevõttes ei tohi olla muid kui tapaeelseks nuumamiseks ette nähtud lambaid ja kitsi, ning põllumajandusettevõte ei saada eluslambaid ja -kitsi teistesse põllumajandusettevõtetesse muuks kui ainult kohe tapmiseks asjaomase liikmesriigi territooriumil;

c) kitsi võib välja viia tingimusel, et põllumajandusettevõttes teostatakse tõhustatud TSE seiret koos kõigi üle 18 kuu vanuste kitsede kontrollimisega, kes:

i) kas tapetakse oma tootliku elu lõpus inimtoiduks või

ii) kes on surnud või tapetud põllumajandusettevõttes ja vastavad III lisa A peatüki II osa punktis 3 sätestatud tingimustele;

d) kui liikmesriik nii otsustab, võib alla kolme kuu vanused ute- ja kitsetalled põllumajandusettevõttest välja viia otse inimtoiduks tapmiseks.

3.4. Punktides 3.1, 3.2 ja 3.3 loetletud piirangud kehtivad põllumajandusettevõttele kolme aasta jooksul alates:

a) kuupäevast, mil kõik põllumajandusettevõtte lambad kuuluvad ARR/ARR-tüüpi, või

b) kuupäevast, mil põllumajandusettevõttes viimast päeva peeti lambaid või kitsi, või

c) kuupäevast, mil algas punkti 3.3 alapunktis c sätestatud tugevdatud TSE-seire, või

d) kuupäevast, mil kõik ettevõtte tõujäärad on ARR/ARR-genotüübiga ja kõigil aretusuttedel on vähemalt üks ARR-alleel ja puudub VRQ-alleel, ja tingimusel, et kaheaastase perioodi jooksul on järgmised üle 18 kuu vanused loomad saanud TSE esinemise kontrollis negatiivse tulemuse:

— iga-aastane valim lambaid, kes tapetakse nende tootliku elu lõpus inimtoiduks, vastavalt III lisa A peatüki II osa punktis 5 esitatud tabelis osutatud valimi suurusele; ning

— kõik III lisa A peatüki II osa punktis 3 nimetatud lambad, kes on surnud või tapetud põllumajandusettevõttes.

4. Pärast punkti 2.3 alapunkti b alapunktis iii sätestatud meetmete kohaldamist põllumajandusettevõttes ja kahe aasta jooksul pärast viimase TSE juhtumi avastamist:

a) tehakse kindlaks kõik põllumajandusettevõtte lambad ja kitsed;

b) võib kõiki põllumajandusettevõttes olevaid lambaid ja kitsi sealt välja viia üksnes asjaomase liikmesriigi territooriumi piires inimtoiduks tapmiseks või hävitamiseks; kõiki inimtoiduks tapetud üle 18 kuu vanuseid loomi kontrollitakse TSE esinemise suhtes X lisa C peatüki punkti 3.2 alapunktis b sätestatud laboratoorsete meetodite kohaselt;

▼M39

c) pädev asutus peab tagama, et embrüoid ja munarakke ei saadeta põllumajandusettevõttest välja;

d) põllumajandusettevõttes võib kasutada üksnes ARR/ARR-genotüübiga jäärade spermat ning vähemalt ühe ARR-alleeliga ja ilma VRQ-alleelita embrüoid;

e) kõigil üle 18 kuu vanustel lammastel ja kitsedel, kes on surnud või tapetud põllumajandusasutuses, tuleb kontrollida TSE esinemist;

f) põllumajandusettevõttesse võib tuua üksnes ARR/ARR-genotüübiga isaseid lambaid ja emaseid lambaid põllumajandusettevõtetest, kus ei ole avastatud TSE juhtumeid, või karjadest, mis vastavad punktis 3.4 sätestatud tingimustele;

g) põllumajandusettevõttesse võib tuua kitsi üksnes põllumajandusettevõtetest, kus pole avastatud TSE juhtumeid, või karjadest, mis vastavad punktis 3.4 sätestatud tingimustele;

h) kõigi põllumajandusettevõtte lammaste ja kitsede suhtes kohaldatakse ühiskarjatamise piiranguid, mille määrab kõigi epidemioloogiliste tegurite läbimõeldud kaalumisel pädev asutus;

i) kui pädev asutus nii otsustab, võib ute- ja kitsetallesid erandina punktist b viia sama liikmesriigi piires teise põllumajandusettevõttesse tapaeelseks nuumamiseks, tingimusel et sihtkoha põllumajandusettevõttes ei ole muid kui tapaeelseks nuumamiseks ette nähtud lambaid ja kitsi ja põllumajandusettevõte ei saada eluslambaid ja -kitsi teistesse põllumajandusettevõtetesse muuks kui ainult kohe tapmiseks asjaomase liikmesriigi territooriumil.

5. Pärast punkti 2.3 alapunktis c ette nähtud erandi kohaldamist kohaldatakse järgmisi meetmeid:

a) kas punkti 1 alapunkti b teises ja kolmandas taandes osutatud uurimise käigus kindlaks tehtud loomade, embrüote ja munarakkude tapmine ja täielik hävitamine. Liikmesriigid võivad otsustada määrata tapetud ja hävitatud lammaste prioonvalgu genotüübi;

b) või kahe aretusaasta jooksul pärast viimase TSE-juhtumi avastamist vähemalt järgmised meetmed:

i) tehakse kindlaks kõik põllumajandusettevõtte lambad ja kitsed;

ii) põllumajandusettevõttes tuleb kaks aastat läbi viia tõhustatud TSE seiret koos kõigi inimtoiduks tapetud üle 18 kuu vanuste lammaste ja kitsede ning kõigi põllumajandusettevõttes surnud või tapetud üle 18 kuu vanuste lammaste ja kitsede kontrollimisega;

iii) pädev asutus peab tagama, et põllumajandusettevõttest pärit eluslambaid ja -kitsi, embrüoid ja munarakke ei saadeta teistesse liikmesriikidesse ega kolmandatesse riikidesse.

6. Liikmesriigid, kes kohaldavad punkti 2.3 alapunkti b alapunktis iii või punkti 2.3 alapunktides c ja d sätestatud erandeid, esitavad komisjonile aruande nimetatud erandite andmise tingimustest ja kriteeriumidest. Kui karjades, kus kohaldatakse erandeid, avastatakse täiendavaid TSE juhtumeid, hinnatakse kõnealuste erandite võimaldamise tingimused ümber.

▼M32

B PEATÜKK

Artikli 6a kohased miinimumnõuded aretusprogrammile, mis on ette nähtud TSEde suhtes resistentsuse saavutamiseks lammastel

1. OSA

Üldnõuded

1. Aretusprogramm keskendub suure geneetilise potentsiaaliga karjadele.

2. Koostatakse andmebaas, mis sisaldab vähemalt järgmisi andmeid:

a) kõigi aretusprogrammis osalevate karjade identifitseerimistunnused, tõug ja loomade arv;

▼**M32**

b) nende loomade identifitseerimistunnused, kellelt on aretusprogrammi käigus proove võetud;

c) genotüübi määramise testide tulemused.

3. Luuakse ühtne sertifitseerimissüsteem, mis näeb ette iga sellise looma genotüübi sertifitseerimise, kellelt on aretusprogrammi käigus proove võetud, viitega looma individuaalsele identifitseerimisnumbrile.

4. Loomade ja proovide identifitseerimiseks, proovide töötlemiseks ja tulemuste edastamiseks luuakse inimeksimuste võimalust minimeeriv süsteem. Süsteemi tõhusust jälgitakse regulaarsete juhuslike kontrollidega.

5. Aretusprogrammi käigus kogutud vere või muude kudede genotüüp määratakse programmi kohaselt heakskiidetud laborites.

6. Liikmesriigi pädev asutus võib aidata aretusühingutel rajada aretusprogrammi tulemusel tõenäoliselt haruldaseks muutuvat ja prioonvalgu genotüüpe esindavat spermat, munarakke ja/või embrüoid sisaldavaid geenipanku.

7. Aretusprogrammid koostatakse iga tõu kohta, võttes arvesse:

a) erinevate alleelide esinemissagedust vastava tõu puhul;

b) tõu haruldust;

c) inbriidingu või geneetilise kõrvalekalde vältimist.

2. OSA

Programmiga hõlmatud karju käsitlevad erieeskirjad

1. Aretusprogrammi eesmärgiks on suurendada ARR-alleeli esinemissagedust lambakarjas, vähendades neid alleele, mis suurendavad vastuvõtlikkust TSEdele.

2. Miinimumnõuded programmiga hõlmatud karjadele on järgmised:

a) kõik loomad, kelle genotüüpi määratakse, identifitseeritakse turvaliste vahendite abil;

b) kõigi karjasiseseks tõuaretuseks ette nähtud jäärade genotüüp tuleb enne nende tõuaretuseks kasutamist kindlaks määrata;

c) kõik VRQ-alleeliga isasloomad tuleb kuue kuu jooksul pärast genotüübi kindlaksmääramist tappa või kastreerida; nimetatud loomi tohib põllumajandusettevõttest välja viia ainult tapmiseks;

d) teadaolevalt VRQ-alleeliga emasloomi tohib põllumajandusettevõttest välja viia ainult tapmiseks;

e) isasloomi, sealhulgas kunstlikuks seemenduseks kasutatavaid spermadoonoreid, keda ei ole aretusprogrammi raames sertifitseeritud, ei tohi kasutada karjasiseseks tõuaretuseks.

3. Liikmesriigid võivad tõugude ja tootmisomaduste kaitsmiseks otsustada teha erandeid punkti 2 alapunktides c ja d sätestatud nõuetest.

4. Liikmesriigid teavitavad komisjoni punkti 3 kohaselt tehtud eranditest ja kasutatud kriteeriumidest.

▼**M32**

3. OSA

Raamistik lambakarjade TSEde suhtes resistentseks tunnistamiseks

1. Raamistiku kohaselt tunnistatakse TSEde suhtes resistentseks lambakarjad, kes artiklis 6a sätestatud aretusprogrammis osalemise tulemusena vastavad programmis nõutavatele kriteeriumidele.

   Resistentseks tunnistamine toimub vähemalt kahel järgmisel tasemel:

   a) I taseme karjad koosnevad ainult ARR/ARR-genotüübiga lammastest;

   b) II taseme karjad on karjad, milles järglaskond koosneb ainult ARR/ARR-genotüübiga jäärade sigitatud lammastest.

   Olenevalt riiklikest nõudmistest võivad liikmesriigid otsustada kehtestada ka täiendavaid tunnustamistasemeid.

2. TSEde suhtes resistentsetest karjadest pärit lammaste hulgas tehakse regulaarseid juhuslikke kontrolle:

   a) genotüübi kontrollimiseks põllumajandusettevõttes või tapamajas;

   b) I taseme karjade puhul üle 18 kuu vanuste loomade kontrollimiseks TSE suhtes vastavalt III lisale.

4. OSA

Liikmesriikide poolt komisjonile esitatavad aruanded

Liikmesriigid, kes kehtestavad oma lambapopulatsioonide TSEde suhtes resistentsuse selekteerimiseks siseriiklikke aretusprogramme, teavitavad komisjoni kõnealuste programmide nõuetest ja esitavad nende edenemise kohta aastaaruande. Iga kalendriaasta kohta esitatakse aruanne hiljemalt järgneva aasta 31. märtsiks.

▼B

VIII LISA

TURULEVIIMINE JA EKSPORT

▼M5

A PEATÜKK

▼M16

Tingimused ühendusesiseseks elusloomade, sperma ja embrüotega kauplemiseks

▼M31

I. TINGIMUSED, MIDA KOHALDATAKSE LAMMASTE JA KITSEDE NING NENDE SPERMA JA EMBRÜOTE PUHUL

▼M5

Lammaste ja kitsedega kauplemisel kohaldatakse järgmiseid tingimusi:

▼M14

a) aretuslambad ja -kitsed on kas ARR/ARR prioonvalgu genotüübiga lambad, nagu on määratletud komisjoni otsuse 2002/1003/EÜ ([1]) I lisas, või on neid peetud alates sünnist või viimase kolme aasta jooksul kogu aeg põllumajandusettevõttes või -ettevõtetes, mis on täitnud viimase kolme aasta jooksul vähemalt järgmiseid nõudeid:

   i) 30. juunini 2007:

      — ettevõttes viiakse korrapäraselt läbi ametlikke veterinaarkontrolle,

      — loomad on märgistatud,

      — ükski skreipi juhtum ei ole kinnitust leidnud,

      — tapmiseks ettenähtud emasloomi kontrollitakse proovide võtmise teel,

      — emasloomi, v.a ARR/ARR prioonvalgu genotüübiga lambad, tuuakse põllumajandusettevõttesse ainult siis, kui need on pärit samasid nõudeid täitvast ettevõttest.

      Alates hiljemalt 1. juulist 2004 peavad põllumajandusettevõtted täitma järgmiseid lisanõudeid:

      — kõiki III lisa A peatüki II osa punktis 3 osutatud üle 18 kuu vanuseid loomi, kes on põllumajandusettevõttes surnud või seal tapetud, kontrollitakse skreipi osas vastavalt X lisa C peatüki punkti 3.2 alapunktis b sätestatud laboratoorsete meetoditega, ja

      — lambaid ja kitsi, v.a ARR/ARR prioonvalgu genotüübiga lambad, tuuakse põllumajandusettevõttesse ainult siis, kui need on pärit samasid nõudeid täitvast ettevõttest;

   ii) alates 1. juulist 2007:

      — ettevõttes viiakse korrapäraselt läbi ametlikke veterinaarkontrolle,

      — loomad identifitseeritakse kooskõlas ühenduse õigusaktidega,

      — ükski skreipi juhtum ei ole kinnitust leidnud,

      — kõiki III lisa A peatüki II osa punktis 3 osutatud üle 18 kuu vanuseid loomi, kes on põllumajandusettevõttes surnud või seal tapetud, kontrollitakse skreipi osas kooskõlas X lisa C peatüki punkti 3.2 alapunktis b sätestatud laboratoorsete meetoditega,

      — lambaid ja kitsi, v.a ARR/ARR prioonvalgu genotüübiga lambad, tuuakse põllumajandusettevõttesse ainult siis, kui need on pärit samasid nõudeid täitvast ettevõttest.

   Kui loomad on ette nähtud viimiseks liikmesriiki, mille osa või kogu territooriumi puhul kohaldatakse punktide b või c sätteid, peavad aretuslambad ja -kitsed vastama kõikidele üldistele või konkreetsetele lisatagatistele, mis on määratletud artikli 24 lõikes 2 osutatud korras,

([1]) EÜT L 349, 24.12.2002, lk 105.

▼M5

b) liikmesriik, millel on olemas kogu tema territooriumi või selle osa hõlmav kohustuslik või vabatahtlik riiklik skreipi kontrollimise programm:

i) võib esitada nimetatud programmi komisjonile, tuues eelkõige välja:

— haiguse leviku selles liikmesriigis,

— programmi algatamise põhjused, arvestades haiguse tõsidust ja programmi kulude ja tulude suhet,

— geograafilise piirkonna, kus programmi hakatakse rakendama,

— põllumajandusettevõtete jaoks määratletud staatusekategooriad ja standardid, millele ettevõte peab iga kategooria puhul vastama,

— kasutatavad testimismenetlused,

— programmi järelevalve korra,

— meetmed, mida tuleb võtta, kui ettevõte kaotab mingil põhjusel oma staatuse,

— meetmed, mida tuleb võtta, kui programmi sätete kohaselt tehtud testide tulemused on positiivsed,

ii) vastavalt artikli 24 lõikes 2 osutatud korrale võib alapunktis i nimetatud programmi heaks kiita, kui see vastab nimetatud punktis sätestatud kriteeriumidele. Samal ajal või hiljemalt kolme kuu jooksul pärast programmi kinnitamist vastavalt artikli 24 lõikes 2 osutatud korrale määratletakse kindlaks võimalikud ühendusesiseses kaubanduses nõutavad täiendavad üldised või konkreetsed tagatised. Sellised tagatised ei või ületada liikmesriigis riiklikult rakendatavaid tagatisi,

iii) liikmesriikide programme võib muuta või täiendada artikli 24 lõikes 2 osutatud korras. Samas korras võib muuta punkti ii kohaselt määratletud tagatisi,

c) kui liikmesriik leiab, et tema territoorium või osa sellest on skreipist vaba:

i) peab ta esitama komisjonile asjakohased tõendavad dokumendid, milles on eelkõige märgitud:

— kokkuvõte haiguse varasematest esinemisjuhtudest tema territooriumil,

— seroloogilisel, mikrobioloogilisel, patoloogilisel või epidemioloogilisel uuringul põhineva vaatluse tulemused,

— ajavahemik, mille jooksul on vaatlusi tehtud,

— haiguse puudumise kindlakstegemise kord,

ii) täiendavad üldised ja konkreetsed tagatised, mida võib ühendusesiseses kaubanduses nõuda, tuleb määratleda artikli 24 lõikes 2 sätestatud korras. Sellised tagatised ei või ületada liikmesriigis riiklikult rakendatavaid tagatisi,

iii) asjaomane liikmesriik peab teatama komisjonile nimetatud haigusega seotud muudatustest kõigis alapunktis i täpsustatud üksikasjades. Alapunkti ii kohaselt määratletud tagatisi võib sellist teatamist silmas pidades muuta või tagastada artikli 24 lõikes 2 sätestatud korras,

▼M16

d) alates 1. jaanuarist 2005 kehtivad lammaste ja kitsede sperma ja embrüote puhul järgmised tingimused:

i) spermat ja embrüoid võetakse loomadelt, keda on sünnist saadik või viimase kolme eluaasta jooksul pidevalt peetud põllumajandusasutuses või -asutustes, mis vastavad alapunkti a alapunkti i nõuetele või alapunkti a alapunkti ii kohaselt kolm aastat; või

▼M16

ii) lammaste sperma kogutakse ARR/ARR prioonvalgu genotüübiga isasloomadelt, nagu on määratletud komisjoni otsuse 2002/1003/EÜ ([1]) I lisas; või

iii) lammaste embrüo peab olema ARR/ARR prioonvalgu genotüübiga, nagu on määratletud komisjoni otsuse 2002/1003/EÜ I lisas.

▼M31

II. TINGIMUSED, MIDA KOHALDATAKSE VEISTE PUHUL

Ühendkuningriik tagab, et tema territooriumil enne 1. augusti 1996 sündinud või kasvatatud veiseid ei lähetata tema territooriumilt teistesse liikmesriikidesse ega kolmandatesse riikidesse.

▼B

B PEATÜKK

Artikli 15 lõikes 2 osutatud TSE kahtluse või kinnitusega loomade järglaskonna suhtes kohaldatavad tingimused

Turule on keelatud viia kaks aastat enne või kaks aastat pärast haiguse kliiniliste tunnuste ilmnemist TSEsse nakatunud emaste veiste või BSE kinnitusega emaste lammaste või kitsede viimase järglaskonna loomi.

▼M31

C PEATÜKK

Teatavate loomsete saaduste puhul ühendusesiseses kaubanduses kohaldatavad tingimused

A JAGU

Tooted

Järgmiste loomsete saaduste puhul ei kohaldata artikli 16 lõikes 3 osutatud keeldu, tingimusel et need on pärit veistelt, lammastelt või kitsedelt, mille puhul on täidetud B jao järgmised tingimused:

— värske liha;

— hakkliha;

— lihavalmistised;

— lihatooted.

B JAGU

Nõuded

A jaos nimetatud tooted peavad vastama järgmistele nõuetele:

a) veistele, lammastele ja kitsedele, kellelt loomsed saadused pärinevad, ei ole kunagi söödetud mäletsejalistelt pärit liha-kondijahu ega kõrneid ning need loomad on läbinud tapaeelse ja tapajärgse kontrolli;

b) veised, lambad ja kitsed, kellelt loomsed saadused pärinevad, ei ole tuimastatud ega tapetud koljuõõnde süstitud gaasiga ega tapetud vigastamise teel pärast kesknärvisüsteemikudede tuimastamist koljuõõnde viidava pika vardakujulise instrumendiga;

c) veistelt, lammastelt ja kitsedelt pärinevad tooted ei ole saadud:

i) V lisas nimetatud määratletud riskiteguriga materjalist;

([1]) EÜT L 349, 24.12.2002, lk 105.

▼M31

ii) luude eemaldamise käigus närvi- ja lümfikoest;

iii) veiste, lammaste või kitsede kontidest mehhaaniliselt eraldatud lihamassist.

▼B

D PEATÜKK

Eksporditingimused

Eksportimisel kolmandatesse riikidesse kohaldatakse elusveiste ja nendest saadud loomsete saaduste suhtes käesolevas määruses ühendusesiseseks kaubanduseks sätestatud eeskirju.

▼B

IX LISA

ELUSLOOMADE, EMBRÜOTE, MUNARAKKUDE JA LOOMSETE SAADUSTE IMPORT ÜHENDUSSE

▼M31

_____

B PEATÜKK

Veiste import

A JAGU

Import väheolulise BSE riskiga riigist või piirkonnast

Veiste importimise korral väheolulise BSE riskiga riigist või piirkonnast tuleb esitada veterinaartõend, milles tõendatakse, et:

a) loomad on sündinud ja pidevalt kasvanud riigis või piirkonnas, mis vastavalt määruse (EÜ) nr 999/2001 artikli 5 lõikele 2 on liigitatud väheolulise BSE riskiga riikide või piirkondade hulka;

b) loomad on identifitseeritud alalise identifitseerimissüsteemi abil, mis võimaldab kindlaks teha nende ema ja päritolukarja, ning loomad ei kuulu II lisa C peatüki I osa punkti 4 alapunkti b alapunktis iv kirjeldatud nakatunud veiste hulka;

c) antud riigis on esinenud algupäraseid BSE juhtumeid ning loomad on sündinud pärast mäletsejalistelt saadud liha-kondijahu ja kõrnete mäletsejatele söötmise keelu jõustumise kuupäeva või pärast viimast algupärast BSE juhtumit esindava looma sündi, kui see toimus pärast söödakeelu jõustumise kuupäeva.

B JAGU

Import kontrollitud BSE riskiga riigist või piirkonnast

Veiste importimise korral kontrollitud BSE riskiga riigist või piirkonnast tuleb esitada veterinaartõend, milles tõendatakse, et:

a) riik või piirkond on vastavalt määruse (EÜ) nr 999/2001 artikli 5 lõikele 2 liigitatud kontrollitud BSE riskiga riikide või piirkondade hulka;

b) loomad on identifitseeritud alalise identifitseerimissüsteemi abil, mis võimaldab kindlaks teha nende ema ja päritolukarja, ning loomad ei kuulu II lisa C peatüki II osa punkti 4 alapunkti b alapunktis iv kirjeldatud nakatunud veiste hulka;

c) loomad on sündinud pärast mäletsejalistelt saadud liha-kondijahu ja kõrnete mäletsejatele söötmise keelu jõustumise kuupäeva või pärast viimast algupärast BSE juhtumit esindava looma sündi, kui see toimus pärast söödakeelu jõustumise kuupäeva.

C JAGU

Import määratlemata BSE riskiga riigist või piirkonnast

Veiste importimise korral määratlemata BSE riskiga riigist või piirkonnast tuleb esitada veterinaartõend, milles tõendatakse, et:

a) riiki või piirkonda pole liigitatud määruse (EÜ) nr 999/2001 artikli 5 lõikes 2 toodud kategooriasse või on liigitatud määratlemata BSE riskiga riikide või piirkondade hulka;

b) loomad on identifitseeritud alalise identifitseerimissüsteemi abil, mis võimaldab kindlaks teha nende ema ja päritolukarja, ning loomad ei kuulu II lisa C peatüki II osa punkti 4 alapunkti b alapunktis iv kirjeldatud nakatunud veiste hulka;

▼M31

c) loomad on sündinud vähemalt kaks aastat pärast mäletsejalistelt saadud liha-kondijahu ja kõrnete mäletsejatele söötmise keelu jõustumise kuupäeva või pärast viimast algupärast BSE juhtumit esindava looma sündi, kui see toimus pärast söödakeelu jõustumise kuupäeva.

C PEATÜKK

Veistelt, lammastelt või kitsedelt saadud loomsete saaduste import

▼M46

A JAGU

Tooted

Järgnevalt loetletud veistelt, lammastelt ja kitsedelt saadud loomsete saaduste suhtes, mis on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 853/2004 ([1]) I lisa punktides 1.10, 1.13, 1.15, 7.1, 7.5, 7.6, 7.7 ja 7.9, kohaldatakse käesoleva peatüki B, C ja D jaos kehtestatud tingimusi sõltuvalt päritoluriigi BSE riski kategooriast:

— värske liha;

— hakkliha;

— lihavalmistised;

— lihatooted;

— sulatatud loomarasv;

— rasvakõrned;

— želatiin, v.a toornahast saadud želatiin;

— töödeldud sooled.

▼M31

B JAGU

Import väheolulise BSE riskiga riigist või piirkonnast

A jaos osutatud veistelt, lammastelt ja kitsedelt saadud loomsete saaduste importimise korral väheolulise BSE riskiga riigist või piirkonnast tuleb esitada veterinaartõend, milles tõendatakse, et:

a) riik või piirkond on vastavalt määruse (EÜ) nr 999/2001 artikli 5 lõikele 2 liigitatud väheolulise BSE riskiga riikide või piirkondade hulka;

b) veised, lambad ja kitsed, kellelt saadused pärinevad, on sündinud, kasvatatud ja tapetud väheolulise BSE riskiga riigis ning on läbinud tapaeelse ja tapajärgse kontrolli;

c) juhul kui riigis või piirkonnas on esinenud algupäraseid BSE juhtumeid:

i) loomad on sündinud pärast mäletsejalistelt saadud liha-kondijahu ja kõrnete mäletsejatele söötmise keelu jõustumise kuupäeva; või

ii) veistelt, lammastelt ja kitsedelt saadud loomsed saadused ei sisalda ega ole saadud määruse (EÜ) nr 999/2001 V lisas sätestatud määratletud riskiteguriga materjalist ega veiste, lammaste või kitsede kontidest mehhaaniliselt eraldatud lihamassist.

C JAGU

Import kontrollitud BSE riskiga riigist või piirkonnast

1. A jaos osutatud veistelt, lammastelt ja kitsedelt saadud loomsete saaduste importimise korral kontrollitud BSE riskiga riigist või piirkonnast tuleb esitada veterinaartõend, milles tõendatakse, et:

a) riik või piirkond on vastavalt määruse (EÜ) nr 999/2001 artikli 5 lõikele 2 liigitatud kontrollitud BSE riskiga riikide või piirkondade hulka;

([1]) ELT L 139, 30.4.2004, lk 55.

▼M31

b) veised, lambad ja kitsed, kellelt saadused pärinevad, on läbinud tapaeelse ja tapajärgse kontrolli;

c) veised, lambad ja kitsed, kellelt ekspordiks ettenähtud saadused pärinevad, ei ole tuimastatud ega tapetud koljuõõnde süstitud gaasiga ega tapetud vigastamise teel pärast kesknärvisüsteemikudede tuimastamist koljuõõnde viidava pika vardakujulise instrumendiga;

d) veistelt, lammastelt ja kitsedelt saadud loomsed saadused ei sisalda ega ole saadud määruse (EÜ) nr 999/2001 V lisas sätestatud määratletud riskiteguriga materjalist ega veiste, lammaste või kitsede kontidest mehhaaniliselt eraldatud lihamassist.

2. Erandina punkti 1 alapunktist d võib importida rümpasid, poolrümpasid või mitte rohkem kui kolmeks lõigatud poolrümpasid, samuti veerandrümpasid, mis ei sisalda muud määratletud riskiteguriga materjali peale selgroo, sealhulgas spinaalganglion.

3. Kui selgroo eemaldamine pole vajalik, identifitseeritakse selgroogu sisaldavad veiserümbad või rümbalõiked sinise joone abil määruse (EÜ) nr 1760/2000 kohasel märgisel.

4. Impordi puhul lisatakse teave selgroo eemaldamist vajavate ja mittevajavate veiserümpade või rümbalõigete arvu kohta dokumendile, millele viidatakse määruse (EÜ) nr 136/2004 artikli 2 lõikes 1.

▼M33

5. Kui sooled pärinevad ebaolulise BSE riskiga riigist või piirkonnast, tuleb töödeldud soolte impordil esitada veterinaartõend, milles tõendatakse, et:

a) riik või piirkond on vastavalt artikli 5 lõikele 2 liigitatud kontrollitud BSE riskiga riikide või piirkondade hulka;

b) veised, lambad ja kitsed, kellelt saadused pärinevad, on sündinud, kasvatatud ja tapetud ebaolulise BSE riskiga riigis või piirkonnas ning on läbinud tapaeelse ja tapajärgse kontrolli;

c) kui sooled on pärit riigist või piirkonnast, kus on esinenud algupäraseid BSE juhtumeid:

i) on loomad sündinud pärast mäletsejalistelt saadud liha-kondijahu ja kõrnete mäletsejatele söötmise keelu jõustumise kuupäeva või

ii) veistelt, lammastelt ja kitsedelt pärinevad tooted ei sisalda ega ole saadud määratletud riskiteguriga materjalist V lisa mõistes.

▼M31

D JAGU

Import määratlemata BSE riskiga riigist või piirkonnast

1. A jaos osutatud veistelt, lammastelt ja kitsedelt saadud loomsete saaduste importimise korral määratlemata BSE riskiga riigist või piirkonnast tuleb esitada veterinaartõend, milles tõendatakse, et:

a) veistele, lammastele ja kitsedele, kellelt loomsed saadused pärinevad, ei ole kunagi söödetud mäletsejalistelt pärit liha-kondijahu ega kõrneid ning need loomad on läbinud tapaeelse ja tapajärgse kontrolli;

▼M31

b) veised, lambad ja kitsed, kellelt loomsed saadused pärinevad, ei ole tuimastatud ega tapetud koljuõõnde süstitud gaasiga ega tapetud vigastamise teel pärast kesknärvisüsteemikudede tuimastamist koljuõõnde viidava pika vardakujulise instrumendiga;

c) veistelt, lammastelt ja kitsedelt pärinevad tooted ei ole saadud:

i) V lisas loetletud määratletud riskiteguriga materjalist;

ii) luude eemaldamise käigus kahjustatud närvi- ja lümfikoest;

iii) veiste, lammaste ja kitsede kontidest mehhaaniliselt eraldatud lihamassist.

2. Erandina punkti 1 alapunktist c võib importida rümpasid, poolrümpasid või mitte rohkem kui kolmeks lõigatud poolrümpasid, samuti veerandrümpasid, mis ei sisalda muud määratletud riskiteguriga materjali peale selgroo, sealhulgas spinaalganglion.

3. Kui selgroo eemaldamine pole vajalik, identifitseeritakse selgroogu sisaldavad veiserümbad või rümbalõiked selgelt nähtava sinise joone abil määruse (EÜ) nr 1760/2000 kohasel märgisel.

4. Impordi puhul lisatakse täiendav teave selgroo eemaldamist vajavate ja mittevajavate veiserümpade või rümbalõigete arvu kohta dokumendile, millele viidatakse määruse (EÜ) nr 136/2004 artikli 2 lõikes 1.

▼M33

5. Kui sooled pärinevad ebaolulise BSE riskiga riigist või piirkonnast tuleb töödeldud soolte impordil esitada veterinaartõend, milles tõendatakse, et:

a) riik või piirkond on vastavalt artikli 5 lõikele 2 liigitatud määramata BSE riskiga riikide või piirkondade hulka;

b) veised, lambad ja kitsed, kellelt saadused pärinevad, on sündinud, kasvatatud ja tapetud ebaolulise BSE riskiga riigis või piirkonnas ning on läbinud tapaeelse ja tapajärgse kontrolli;

c) kui sooled on pärit riigist või piirkonnast, kus on esinenud algupäraseid BSE juhtumeid:

i) on loomad sündinud pärast mäletsejalistelt saadud liha-kondijahu ja kõrnete mäletsejatele söötmise keelu jõustumise kuupäeva või

ii) veistelt, lammastelt ja kitsedelt pärinevad tooted ei sisalda ega ole saadud määratletud riskiteguriga materjalist V lisa mõistes.

▼M46

D PEATÜKK

Veistelt, lammastelt ja kitsedelt saadud loomsete kõrvalsaaduste ja neist nende töötlemise teel valmistatud toodete import

A JAGU

Loomsed kõrvalsaadused

Käesolevat peatükki kohaldatakse järgmiste loomsete kõrvalsaaduste ja loomsetest kõrvalsaadustest saadud toodete suhtes Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1069/2009 ([1]) artikli 3 punktide 1 ja 2 tähenduses, tingimusel, et need tooted on saadud veistelt, lammastelt ja kitsedelt:

a) 2. kategooria materjalist saadud sulatatud rasvad, mis on ette nähtud kasutamiseks orgaaniliste väetiste või mullaparandusainetena määruse (EÜ) nr 1069/2009 artikli 3 punkti 22 tähenduses, või nende lähteained või vahesaadused;

([1]) ELT L 300, 14.11.2009, lk 1.

▼M46

b) 2. kategooria materjalist saadud luud ja luutooted;

c) 3. kategooria materjalist saadud sulatatud rasvad, mis on ette nähtud kasutamiseks orgaaniliste väetiste või mullaparandusainete või söödana määruse (EÜ) nr 1069/2009 artikli 3 punktide 22 ja 25 tähenduses, või nende lähteained või vahesaadused;

d) lemmikloomatoit, kaasa arvatud koerte närimiskondid;

e) veretooted;

f) töödeldud loomsed valgud;

g) 3. kategooria materjalist saadud luud ja luutooted;

h) želatiin, mis ei ole saadud toornahast;

i) 3. kategooria materjal ja sellest saadud tooted, v.a punktides c–h nimetatud tooted, välja arvatud:

   i) toornahad, töödeldud nahad;

   ii) toornahast saadud želatiin;

   iii) rasva derivaadid;

   iv) kollageen.

B JAGU

Veterinaartõend

Käesoleva peatüki A jaos osutatud veistelt, lammastelt ja kitsedelt saadud loomsete kõrvalsaaduste ja neist saadud toodete impordi korral tuleb esitada veterinaartõend, millele on lisatud järgmine kinnitus:

a) loomne kõrvalsaadus või sellest saadud toode ei sisalda määratletud riskiteguriga materjali ega veiste, lammaste või kitsede luudest mehhaaniliselt eraldatud lihamassi ega ole saadud sellisest materjalist ning loomi, kellelt kõrvalsaadus või sellest saadud toode pärineb, ei ole tapaeelselt tuimastatud ega tapetud koljuõõnde süstitud gaasiga ega tapetud kesknärvisüsteemikudede vigastamise teel koljuõõnde viidava pika vardakujulise instrumendiga, või

b) loomne kõrvalsaadus või sellest saadud toode sisaldab üksnes sellist veistelt, lammastelt või kitsedelt saadud materjali või on saadud üksnes sellisest neilt loomadelt saadud materjalist, mis pärineb loomadelt, kes on sündinud, pidevalt kasvatatud ja tapetud riigis või piirkonnas, mis on artikli 5 lõike 2 kohaselt tehtud otsusega liigitatud väheolulise BSE riskiga riikide või piirkondade hulka.

Lisaks punktidele a ja b tuleb A jaos osutatud loomsete kõrvalsaaduste ja neist saadud toodete puhul, mis sisaldavad lammaste või kitsede piima või piimatooteid ning mis on ette nähtud mäletsejaliste söödaks, esitada impordi korral veterinaartõend, millele on lisatud järgmine kinnitus:

c) lambaid ja kitsi, kellelt kõnealused tooted on saadud, on sünnist saadik või viimased kolm aastat pidevalt hoitud põllumajandusettevõttes, kus ei ole TSEsse nakatumise kahtluse tõttu kehtestatud ametlikku liikumispiirangut ning mis on viimase kolme aasta jooksul vastanud järgmistele nõuetele:

   i) põllumajandusettevõttes on korrapäraselt läbi viidud ametlikke veterinaarkontrolle;

   ii) ei ole leitud klassikalise skreipi juhtumeid või klassikalise skreipi juhtumi esinemise kinnitamise järel:

      — on kõik loomad, kellel on kinnitatud haigestumine klassikalisse skreipisse, tapetud ja hävitatud ning

      — on tapetud ja hävitatud kõik põllumajandusettevõtte lambad ja kitsed, välja arvatud ARR/ARR-genotüübiga tõujäärad ning vähemalt ühe ARR-alleeliga ja ilma VRQ-alleelita aretusuted;

▼M46

iii) lambaid ja kitsi, välja arvatud ARR/ARR-prioonvalgu genotüübiga lambaid, tuuakse põllumajandusettevõttesse ainult siis, kui need on pärit punktides i ja ii sätestatud nõudeid täitvast ettevõttest;

või

d) selliste loomsete kõrvalsaaduste või neist saadud toodete puhul, mille sihtkohaks on komisjoni määruse (EÜ) nr 546/2006 ([1]) lisas loetletud liikmesriik, on lambaid ja kitsi, kellelt kõnealused tooted on saadud, sünnist saadik või viimased seitse aastat pidevalt hoitud põllumajandusettevõttes, kus ei ole TSEsse nakatumise kahtluse tõttu kehtestatud ametlikku liikumispiirangut ning mis on viimase seitsme aasta jooksul vastanud järgmistele nõuetele:

i) põllumajandusettevõttes on korrapäraselt läbi viidud ametlikke veterinaarkontrolle;

ii) ei ole leitud klassikalise skreipi juhtumeid või klassikalise skreipi juhtumi esinemise kinnitamise järel:

— on kõik loomad, kellel on kinnitatud haigestumine klassikalisse skreipisse, tapetud ja hävitatud; ning

— on tapetud ja hävitatud kõik põllumajandusettevõtte lambad ja kitsed, välja arvatud ARR/ARR-genotüübiga tõujäärad ning vähemalt ühe ARR-alleeliga ja ilma VRQ-alleelita aretusuted;

iii) lambaid ja kitsi, välja arvatud ARR/ARR-prioonvalgu genotüübiga lambaid, tuuakse põllumajandusettevõttesse ainult siis, kui need on pärit punktides i ja ii sätestatud nõudeid täitvast ettevõttest.

▼M12

E PEATÜKK

Lammaste ja kitsede import

Pärast 1. oktoobrit 2003 tuleb lammaste ja kitsede ühendusse importimisel esitada veterinaarsertifikaat, mis tõendab, et:

a) loomad on sündinud ja neid on pidevalt kasvatatud põllumajandusettevõtetes, milles pole kunagi diagnoositud skreipijuhtumit ja et – tõuaretuseks mõeldud lammaste ja kitsed puhul – loomad vastavad VIII lisa A peatüki I osa punkti a alapunktis i sätestatud nõuetele;

b) või et tegemist on komisjoni otsuse 2002/1003/EÜ I lisas määratletud ARR/ARR prioonvalgu genotüübiga lammastega, kes on pärit põllumajandusettevõttest, milles viimase kuue kuu jooksul pole esinenud ühtki skreipijuhtumit.

Kui aretuslambad ja -kitsed on ette nähtud saatmiseks liikmesriiki, mille territooriumi või selle osa suhtes kohaldatakse VIII lisa A peatüki I osa punktide b või c sätteid, peavad need vastama artikli 24 lõikes 2 osutatud korra alusel määratletud täiendavatele üldistele või konkreetsetele tagatistele.

▼M31

F PEATÜKK

Tehistingimustes peetavatelt ja looduslikelt hirvlastelt saadud loomsete saaduste import

1. Kui Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 853/2004 määratletud tehistingimustes peetavatelt hirvlastelt pärinevat värsket liha, hakkliha, lihavalmistisi ja lihatooteid imporditakse ühendusse Kanadast või Ameerika Ühendriikidest, siis peab tervisesertifikaadiga kaasnema tootjamaa pädeva asutuse poolt allkirjastatud deklaratsioon, mille sõnastus on järgmine:

“See toode sisaldab liha või on saadud ainult lihast, välja arvatud rups ja seljaaju, mis pärineb tehistingimustes peetavatelt hirvlastelt, keda on uuritud kroonilise kõhnumistõve (CWD) suhtes histopatoloogiliselt, immunohistokeemiliselt või muul pädeva asutuse poolt heakskiidetud diagnostilisel viisil negatiivsete tulemustega ja ei pärine loomadelt, kes tulevad karjast, kus on kinnitatud kroonilise kõhnumistõve esinemine või kus selle esinemist ametlikult kahtlustatakse.”

([1]) ELT L 94, 1.4.2006, lk 28.

▼**M31**

2. Kui Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 853/2004 määratletud looduslikelt hirvlastelt pärinevat värsket liha, hakkliha, lihavalmistisi ja lihatooteid imporditakse ühendusse Kanadast või Ameerika Ühendriikidest, siis peab tervisesertifikaadiga kaasnema tootjamaa pädeva asutuse poolt allkirjastatud deklaratsioon, mille sõnastus on järgmine:

"See toode sisaldab liha või on saadud ainult lihast, välja arvatud rups ja seljaaju, mis pärineb looduslikelt hirvlastelt, keda on uuritud kroonilise kõhnumistõve (CWD) suhtes histopatoloogiliselt, immunohistokeemiliselt või muul pädeva asutuse poolt heakskiidetud diagnostilisel viisil negatiivsete tulemustega ja ei pärine loomadelt, kes tulevad piirkonnast, kus on kinnitatud kroonilise kõhnumistõve esinemine või kus selle esinemist ametlikult kahtlustatakse."

———————

▼**M16**

H PEATÜKK

Lammaste ja kitsede sperma ja embrüote import

Alates 1. jaanuarist 2005 peavad ühendusse imporditavad lammaste ja kitsede sperma ja embrüod vastama VIII lisa A peatüki I osa alapunkti d nõuetele.

▼B

X LISA

TUGILABORID, PROOVIVÕTT JA LABORATOORSETE ANALÜÜSIDE MEETODID

A PEATÜKK

Riiklikud tugilaborid

1. Määratud riiklikud tugilaborid:

   a) omavad seadmeid ja eksperte, et igal ajal ja eelkõige kõnealuse haiguse esimesel ilmnemisel oleks võimalik määrata kindlaks TSE tekitaja tüüp ja tüvi ning kinnitada piirkondlikest diagnostikalaboritest saadud tulemusi; kui nakkusetekitaja tüve tüüpi ei suudeta identifitseerida, näeb riiklik tugilabor ette korra, millega tagatakse, et tüve identifitseerimine antakse üle ühenduse tugilaborile;

   b) kontrollivad piirkondlikes diagnostikalaborites kasutatavaid diagnostikameetodeid;

   c) vastutavad diagnostikastandardite ja -meetodite koordineerimise eest liikmesriigis. Selleks:

      — võib saata diagnostilisi reagente liikmesriigi poolt heakskiidetud laboritesse,

      — kontrollitakse liikmesriigis kasutatavaid diagnostilisi reagente,

      — korraldatakse regulaarselt võrdluskatseid,

      — säilitatakse kõnealuse haiguse tekitajate isolaate või selliseid tekitajaid sisaldavaid vastavaid kudesid,

      — tagatakse liikmesriigi poolt määratud diagnostikalaborites saadud tulemuste kinnitamine;

   d) tehakse koostööd ühenduse tugilaboriga.

2. Erandina punktist 1 peavad liikmesriigid, kus ei ole riiklikku tugilaborit, siiski kasutama ühenduse tugilabori või teiste liikmesriikide riiklike tugilaborite teenuseid.

▼M23

3. Riiklikud tugilaborid on:

Austria	Österreichische Agentur für Gesundheit und Ernährungssicherheit GmbH, Institut für veterinärmedizinische Untersuchungen Mödling Robert Koch Gasse 17 A-2340 Mödling
Belgia	CERVA -CODA-VAR Centre d'Étude et de Recherches Vétérinaires et Agrochimiques Centrum voor Onderzoek in Diergeneeskunde en Agrochemie Veterinary and Agrochemical Research Centre Groeselenberg 99 B-1180 Bruxelles

▼M29

Bulgaaria	Национален диагностичен научноизследователски ветеринарномедицински институт “Проф. Д-р Георги Павлов” Национална референтна лаборатория “Трансмисивни спонгиформни енцефалопатии” бул. “Пенчо Славейков” 15 София 1606

▼**M23**

Küpros	State Veterinary Laboratories Veterinary Services CY-1417 Athalassa Nicosia
Tšehhi Vabariik	Státní veterinární ústav Jihlava Rantířovská 93 586 05 Jihlava
Taani	Danmarks Fødevareforskning Bülowsvej 27 DK-1790 København V
Eesti	Veterinaar- ja Toidulaboratoorium Kreutzwaldi 30 Tartu 51006
Soome	Eläinlääkintä- ja elintarvikelaitos Hämeentie 57 FIN-00550 Helsinki
Prantsusmaa	Agence française de sécurité sanitaire des aliments Laboratoire de pathologie bovine 31, avenue Tony Garnier 69 364 LYON CEDEX 07
Saksamaa	Friedrich-Loeffler-Institut, Bundesforschungsinstitut für Tiergesundheit Anstaltsteil Insel Riems Boddenblick 5A D-17498 Insel Riems
Kreeka	Ministry of Agriculture — Veterinary Laboratory of Larisa 7th km of Larisa — Trikala Highway GR-411 10 Larisa
Ungari	Országos Állategészségügyi Intézet (OÁI) Pf. 2. Tábornok u. 2. H-1581 Budapest
Iirimaa	Central Veterinary Research Laboratory Young's Cross Celbridge Co. Kildare
Itaalia	Istituto Zooprofilattico Sperimentale del Piemonte, Liguria e Valle d'Aosta — CEA Via Bologna, 148 I-10154 Torino
Läti	State Veterinary Medicine Diagnostic Centre Lejupes Str. 3 Riga LV 1076
Leedu	Nacionalinė veterinarijos laboratorija J. Kairiūkščio g. 10 LT-08409 Vilnius
Luksemburg	CERVA -CODA-VAR Centre d'Étude et de Recherches Vétérinaires et Agrochimiques Centrum voor Onderzoek in Diergeneeskunde en Agrochemie Veterinary and Agrochemical Research Centre Groeselenberg 99 B-1180 Bruxelles
Malta	National Veterinary Laboratory Albert Town Marsa

▼M23

Madalmaad	Centraal Instituut voor Dierziektecontrole-Lelystad Houtribweg 3g 8221 RA Lelystad Postbus 2004 8203 AA Lelystad
Poola	Państwowy Instytut Weterynaryjny (PIWet) 24-100 Puławy al. Partyzantów 57
Portugal	Laboratório Nacional de Investigação Veterinária Estrada de Benfica 701 P-1500 Lisboa

▼M29

Rumeenia	Institutul de Diagnostic şi Sănătate Animală Strada Dr. Staicovici nr. 63, sector 5 codul 050557, Bucureşti

▼M23

Slovakkia	State Veterinary Institute Zvolen Pod dráhami 918 SK-960 86, Zvolen
Sloveenia	National Veterinary Institute Gerbičeva 60 1000 Ljubljana
Hispaania	Laboratorio Central de Veterinaria (Algete) Ctra. de Algete km. 8 28110 Algete (Madrid)
Rootsi	National Veterinary Institute S-751 89 Uppsala
Ühendkuningriik	Veterinary Laboratories Agency Woodham Lane New Haw Addlestone Surrey KT15 3NB

▼B

B PEATÜKK

Ühenduse tugilabor

1. Ühenduse tugilabor TSE puhul on:

   The Veterinary Laboratories Agency

   Woodham Lane

   New Haw

   Addlestone

   Surrey KT15 3NB

   United Kingdom

2. Ühenduse tugilabori kohustused ja ülesanded on:

   a) kooskõlastada komisjoniga konsulteerides liikmesriikides kasutatavaid BSE diagnostikameetodeid, eriti:

      — ladustada ja tarnida haigusetekitajat sisaldavaid vastavaid kudesid vajalike diagnostiliste testide arendamiseks või tegemiseks või tekitaja tüve määramiseks,

      — tarnida riiklikele tugilaboritele standardseerumeid ja muid võrdlusreaktiive, et standardida liikmesriikides kasutatavaid teste ja reaktiive,

      — koostada ja säilitada TSE tekitajaid ja tüvesid sisaldavate kudede kogu,

      — korraldada ühenduse tasandil diagnostikaprotseduuride regulaarseid võrdluskatseid,

▼B

— koguda ja kõrvutada andmeid ja teavet ühenduses kasutatavate diagnostikameetodite ja läbiviidud katsete tulemuste kohta,

— iseloomustada TSE tekitajate isolaate kõige kaasaegsemate meetodite abil, et võimaldada mõista paremini haiguse epidemioloogiat,

— pidada sammu TSE järelevalve, epidemioloogia ja vältimise arenguga kogu maailmas,

— hankida teadmisi prioonhaiguste kohta, et võimaldada kiiret eristusdiagnoosi,

— omandada põhjalikke teadmisi TSE kontrolliks ja likvideerimiseks kasutatavate diagnostiliste meetodite ja nende kasutamise kohta;

b) aidata aktiivselt kaasa TSE puhangute diagnoosimisele liikmesriikides, uurides diagnoosi kinnitamiseks, iseloomustamiseks ja epidemioloogiliseks uurimiseks laborile saadetud TSEsse nakatunud loomade proove;

c) hõlbustada laboridiagnostika ekspertide väljaõpet või ümberõpet, et ühtlustada diagnostikamenetlusi kogu ühenduses.

▼M18

C PEATÜKK

Proovivõtmine ja laboratoorne kontroll

▼M32

1. ***Proovivõtmine***

Kõik TSE tuvastamiseks uuritavad proovid kogutakse rahvusvahelise episootiaameti maismaaloomade diagnostiliste testide ja vaktsiinide käsiraamatu (“Manual for diagnostic tests and vaccines for Terrestrial Animals”, edaspidi “käsiraamat”) viimases väljaandes sätestatud meetodeid ja protokolle kasutades. Lisaks sellele või rahvusvahelise episootiaameti meetodite ja protokollide puudumisel ning piisava materjali kättesaadavuse kindlustamiseks tagab pädev asutus ühenduse proovivõtumeetodite ja protokollide kasutamise vastavalt referentlabori väljatöötatud juhistele. Eelkõige kogub pädev asutus kättesaadavate teaduslike nõuannete ja ühenduse referentlabori juhiste kohaselt asjakohase koematerjali, et tagada kõigi teadaolevate TSE tüvede avastamine väikemäletsejalistel, ning hoiab kiirtesti negatiivse tulemuse saamiseni vähemalt poolt kogutud koematerjalist värskena, kuid mitte külmutatuna. Kui tulemus on positiivne või ebaselge, tuleb järelejäänud koematerjali ühenduse referentlabori juhiste kohaselt töödelda.

Proovidele märgitakse nõuetekohaselt looma tunnused, kellelt proov on võetud.

▼M18

2. ***Laboratooriumid***

Kõik TSE laboratoorsed uuringud teostatakse pädevalt asutuselt sellekohase tunnustuse saanud laboratooriumides.

3. ***Meetodid ja protokollid***

3.1. Laboratoorne kontroll BSE tuvastamiseks veistel

▼M42

a) *Haiguskahtlusega juhtumid*

Veistelt pärinevatele artikli 12 lõike 2 sätete kohaselt laboratoorsele testimisele saadetud proovidele tehakse kinnitavad uuringud, kasutades vähemalt ühte käsiraamatu viimases väljaandes ette nähtud meetoditest või protokollidest, mis on järgmised:

i) immunohistokeemiline meetod:

ii) SAF-imunoblot analüüs või Maailma Loomatervishoiu Organisatsiooni poolt heakskiidetud alternatiiv;

▼**M42**

iii) iseloomulike fibrillide näitamine elektronmikroskoopia abil;

iv) histopatoloogiline uuring;

v) kolmandas lõigus sätestatud kiirtestide kombinatsioon.

Kui histopatoloogilise uuringu tulemus on ebaselge või negatiivne, tuleb proove täiendavalt uurida muud kinnitavat meetodit või protokolli kasutades.

Kiirteste võib kasutada taudikahtlusega juhtumite esmase sõeluuringu ja ebaselge või positiivse tulemuse korral ka hilisema kinnitava uuringu puhul vastavalt ühenduse tugilabori juhistele ja järgmistel tingimusel:

i) kinnitav uuring tehakse riiklikus TSE tugilaboris ja

ii) üks kahest kiirtestist on immunoblotanalüüs ja

iii) teine kiirtest:

— sisaldab negatiivset võrdluskoeproovi ja BSE suhtes positiivset võrdluskoeproovi;

— on teist tüüpi, kui esmaseks sõeluuringuks kasutatud test, ja

iv) kui esimese testina kasutatakse kiirtesti *western blot*-meetodil, tuleb testi tulemus dokumenteerida ja edastada riiklikule TSE tugilaborile, ja

v) kui kiirtest ei kinnitanud esmase sõeluuringu tulemust, tuleb proovi uurida muul kinnitaval meetodil; kui selleks kasutatakse histopatoloogilist uuringut ja selle tulemus on ebaselge või negatiivne, tuleb proove täiendavalt uurida muud kinnitavat meetodit või protokolli kasutades.

Kui ühe esimese lõigu punktides i–v osutatud kinnitava uuringu tulemus on positiivne, käsitletakse looma positiivse BSE juhtumina.

b) *BSE seire*

Veistest pärinevaid III lisa A peatüki I osa sätete kohaselt laboratoorsele testimisele saadetud proove analüüsitakse kiirtesti abil.

Kui kiirtesti tulemus on ebaselge või positiivne, tehakse proovile kohe kinnitavad uuringud, kasutades vähemalt ühte käsiraamatu viimases väljaandes ette nähtud meetoditest või protokollidest, mis on järgmised:

i) immunohistokeemiline meetod:

ii) SAF-imunoblot analüüs või Maailma Loomatervishoiu Organisatsiooni poolt heakskiidetud alternatiiv;

iii) iseloomulike fibrillide näitamine elektronmikroskoopia abil;

iv) histopatoloogiline uuring;

v) neljandas lõigus sätestatud kiirtestide kombinatsioon.

▼M42

Kui histopatoloogilise uuringu tulemus on ebaselge või negatiivne, tuleb proove täiendavalt uurida muud kinnitavat meetodit või protokolli kasutades.

Kiirteste võib kasutada esmase sõeluuringu ja ebaselge või positiivse tulemuse korral ka hilisema kinnitava uuringu puhul vastavalt ühenduse tugilabori juhistele ja tingimusel et:

i) kinnitav uuring tehakse riiklikus TSE tugilaboris ja

ii) üks kahest kiirtestist on immunoblotanalüüs ja

iii) teine kiirtest:

— sisaldab negatiivset võrdluskoeproovi ja BSE suhtes positiivset võrdluskoeproovi;

— on teist tüüpi, kui esmaseks sõeluuringuks kasutatud test, ja

iv) kui esimese testina kasutatakse kiirtesti *western blot*-meetodil, tuleb testi tulemus dokumenteerida ja edastada riiklikule TSE tugilaborile, ja

v) kui kiirtest ei kinnitanud esmase sõeluuringu tulemust, tuleb proovi uurida muul kinnitaval meetodil; kui selleks kasutatakse histopatoloogilist uuringut ja selle tulemus on ebaselge või negatiivne, tuleb proove täiendavalt uurida muud kinnitavat meetodit või protokolli kasutades.

Looma käsitletakse positiivse BSE juhtumina, kui kiirtesti tulemus on positiivne või ebaselge ning vähemalt ühe esimese lõigu punktides i–v osutatud kinnitava uuringu tulemus on positiivne.

▼M18

3.2. Laboratoorne kontroll TSE tuvastamiseks lammastel ja kitsedel

▼M42

a) *Haiguskahtlusega juhtumid*

Lammastelt ja kitsedelt pärinevatele artikli 12 lõike 2 sätete kohaselt laboratoorsele testimisele saadetud proovidele tehakse kinnitavad uuringud, kasutades vähemalt ühte käsiraamatu viimases väljaandes ette nähtud meetoditest või protokollidest, mis on järgmised:

i) immunohistokeemiline meetod:

ii) SAF-imunoblot analüüs või Maailma Loomatervishoiu Organisatsiooni poolt heakskiidetud alternatiiv;

iii) iseloomulike fibrillide näitamine elektronmikroskoopia abil;

iv) histopatoloogiline uuring.

Kui histopatoloogilise uuringu tulemus on ebaselge või negatiivne, tuleb proove täiendavalt uurida muud kinnitavat meetodit või protokolli kasutades.

Kiirteste võib kasutada taudikahtlusega juhtumite esmase sõeluuringu puhul. Neid ei või kasutada hilisema kinnitava uuringu jaoks.

▼M42

Kui taudikahtlusega juhtumite esmaseks sõeluuringuks kasutatud kiirtesti tulemus on ebaselge või positiivne, tuleb proovile teha üks esimese lõigu punktides i–iv osutatud kinnitav uuring. Kui selleks kasutatakse histopatoloogilist uuringut ja selle tulemus on ebaselge või negatiivne, uuritakse proove täiendavalt muud kinnitavat meetodit või protokolli kasutades.

Kui ühe esimese lõigu punktides i–iv osutatud kinnitava uuringu tulemus on positiivne, käsitletakse looma positiivse TSE juhtumina ja temalt võetud proove tuleb täiendavalt uurida, nagu osutatud alapunktis c.

▼M32

b) *TSE seire*

Lammastest ja kitsedest pärinevaid III lisa A peatüki II osa (“Lammaste ja kitsede seire”) sätete kohaselt laboratoorsele testimisele saadetud proove analüüsitakse kiirtesti abil, kasutades asjakohaseid meetodeid ja protokolle ning lähtudes kättesaadavatest teadusalastest nõuannetest ja ühenduse referentlabori juhistest, et tagada kõigi teadaolevate TSE tüvede avastamine.

Kui kiirtesti tulemus on ebaselge või positiivne, saadetakse proovikoed viivitamata ametlikku laborisse alapunkti a sätete kohaste kinnitavate uuringute teostamiseks immunotsütokeemiat, immunoblotanalüüsi või elektronmikroskoopia abil iseloomulike fibrillide tuvastamist kasutades. Kui kinnitavate uuringute tulemus on negatiivne või ebaselge, tehakse vastavalt ühenduse referentlabori juhistele täiendavad kinnitavad kontrollid.

Kui ühe kõnealuse kinnitava uuringu tulemus on positiivne, käsitatakse looma TSE-positiivse juhuna.

▼M42

c) *Positiivsete TSE juhtumite edasine uurimine*

i) Primaarne molekulaarne testimine selektiivse immunoblotanalüüsiga.

Proovid, mis pärinevad kliinilistest haiguskahtlusega juhtumitest ja III lisa A peatüki II osa punktide 2 ja 3 kohaselt testitud loomadelt, keda käsitletakse alapunktides a ja b sätestatud uuringute järel positiivsete TSE juhtumitena, kuid mis ei ole ebatüüpilised skreipijuhtumid või kellel ilmnevad kontrolli teostava laboratooriumi hinnangul uurimist väärivad tunnused, edastatakse täiendavaks uurimiseks esmase molekulaarse tüvemääramismeetodi abil ühesse järgmistest laboratooriumidest:

— Agence Française de Sécurité Sanitaire des Aliments, Laboratoire de pathologie bovine, 31 avenue Tony Garnier, BP 7033, F-69342, Lyon Cedex, Prantsusmaa;

— Veterinary Laboratories Agency, Woodham Lane, New Haw, Addlestone, Surrey KT15 3NB, Ühendkuningriik;

— pädeva asutuse määratud laboratoorium, mis on edukalt osalenud ühenduse tugilabori korraldatud molekulaarse tüvemääramismeetodi kasutamise tasemekatsel.

▼M18

ii) Laboritevaheline võrdlus täiendavaid molekulaarseid testimismeetodeid kasutades

►M42 TSE ◄ juhtumite proovid, milles vastavalt ühenduse tugilaboris väljatöötatud juhendile ei saa alapunktis i viidatud esmase molekulaarse katse alusel välistada BSE esinemist, edastatakse pärast ühenduse tugilaboriga konsulteerimist koos kogu asjakohase kättesaadava informatsiooniga viivitamata alapunktis d loetletud laboratooriumidesse. Proovidega tuleb läbi viia laboritevaheline võrdlus, mis hõlmab vähemalt

— teist selektiivset immunoblotanalüüsi,

— selektiivset immunotsütokeemiat ja

— selektiivset ELISA-testi (ensüümset immunosorbenttesti),

mida teostatakse asjakohase meetodi kasutamise osas tunnustatud, alapunktis d loetletud laboratooriumides. Kui proovid on immunotsütokeemia kasutamiseks ebasobivad, juhendab ühenduse tugilabor sobivate alternatiivsete testide läbiviimist laboritevahelise võrdluse raames.

Tulemusi tõlgendatakse ühenduse tugilaboris, keda abistab ekspertide rühm asjaomase riigi tugilabori esindaja osavõtul. Komisjoni teavitatakse viivitamata kõnealustest järeldustest. Kolme erineva meetodi abil analüüsitud, BSEle viitavaid proove ja laboritevahelises võrdluses ebaselge tulemuse andnud proove analüüsitakse lõpliku kinnituse saamiseks täiendavalt hiire biotesti kasutades.

▼M32

Igal näitjuhtumile järgneval aastal tehakse ühe ja sama põllumajandusettevõtte nakatunud karjades avastatud vähemalt kahe esimese positiivse TSE juhtumi puhul positiivsete TSE-proovide täiendav kontroll.

▼M18

d) *Molekulaarsete tüvemääramismeetodite abil täiendavate uuringute teostamise osas tunnustatud laboratooriumid*

Täiendava molekulaarse tüvemääramise osas tunnustatud laboratooriumid on:

Agence Française de Sécurité Sanitaire des Aliments
Laboratoire de pathologie bovine
31, avenue Tony Garnier
BP 7033
F-69342 Lyon Cedex

Centre CEA Fontenay-aux-Roses, BP 6
F-92265 Fontenay-aux-Roses Cedex

Service de Pharmacologie et d'Immunologie
Centre CEA Saclay, bâtiment 136
F-91191 Gif-sur-Yvette Cedex

Veterinary Laboratories Agency
Woodham Lane
New Haw
Addlestone
Surrey KT15 3NB
United Kingdom

▼M18

3.3. Laboratoorne kontroll TSE tuvastamiseks muude kui punktides 3.1 ja 3.2 viidatud loomaliikide puhul

Kui muude loomaliikide kui veiste, lammaste ja kitsede puhul esineva TSE kahtluse kinnitamiseks teostatavate testide jaoks on välja töötatud meetodid ja protokollid, peavad need sisaldama vähemalt peaajukoe histopatoloogilist analüüsi. Pädev asutus võib lisaks nõuda immunotsütokeemial, immunoblotanalüüsil, elektronmikroskoopia abil iseloomulike fibrillide tuvastamisel või muudel prioonvalgu haiguseseoseliste vormide tuvastamiseks välja töötatud meetoditel põhinevate laboratoorsete testide sooritamist. Igal juhul viiakse läbi vähemalt üks täiendav laboratoorne uuring, kui esialgse histopatoloogilise analüüsi tulemus on negatiivne või ebaselge. Haiguse esmakordse esinemise korral viiakse läbi vähemalt kolm erinevat uuringut.

Eelkõige viiakse juhul, kui kahtlustatakse BSE esinemist muu loomaliigi kui veiste puhul, proovidega võimalusel läbi tüve määramine.

▼M47

4. ***Kiirtestid***

Kiirtestide läbiviimiseks kooskõlas artikli 5 lõikega 3 ja artikli 6 lõikega 1 kasutatakse veiste puhul BSE seireks kiirtestidena ainult järgmisi meetodeid:

— *western blot*-meetodil põhinev immunoblotanalüüs proteaas-K-resistentse fragmendi PrPRes tuvastamiseks (Prionics-Check Western test);

— kemiluminestsentsil põhinev ELISA-test (ekstraktsioon + ELISA) tugevdatud kemiluminestsentsreaktiivi abil (Enfer-test ja Enfer TSE Kit'i versioon 2.0, automatiseeritud proovide ettevalmistamine);

— mikroplaadil läbiviidav immunoanalüüs PrPSc määramiseks (Enfer TSE Version 3);

— denatureerimis- ja kontsentreerimisetapile järgnev kihttehnikal põhinev immunoloogiline analüüs PrPRes'i määramiseks (Bio-Rad TeSeE SAP rapid test);

— mikroplaadil läbiviidav immunoanalüüs (ELISA), millega monoklonaalsete antikehade abil tuvastatakse proteaas-K-resistentne PrPRes (Prionics-Check LIA test);

— immunoanalüüs, milles kasutatakse keemilist polümeeri valikuliseks PrPSc haardeks ja monoklonaalset detekteerivat antikeha, mis on suunatud PrP molekuli konservatiivsetele osadele (IDEXX HerdChek BSE Antigen Test Kit, EIA & IDEXX HerdChek BSE-Scrapie Antigen Test Kit, EIA);

— külgvool põhinev immunoanalüüs, milles kasutatakse kahte eri monoklonaalset antikeha proteaas-K-resistentsete PrP-fraktsioonide tuvastamiseks (Prionics Check PrioSTRIP);

— kahepoolne immunoanalüüs, milles kasutatakse kahte eri monoklonaalset antikeha, mis on suunatud veise PrPSc väga lahtikeerdunud olekus eksponeeritud kahe epitoobi vastu (Roboscreen Beta Prion BSE EIA Test Kit);

— kihttehnikal põhinev ELISA proteaas-K-resistentse PrPSc tuvastamiseks (Roche Applied Science PrionScreen).

Kiirtestide läbiviimiseks kooskõlas artikli 5 lõikega 3 ja artikli 6 lõikega 1 kasutatakse lammaste ja kitsede puhul TSE seireks kiirtestidena ainult järgmisi meetodeid:

— denatureerimis- ja kontsentreerimisetapile järgnev kihttehnikal põhinev immunoloogiline analüüs PrPRes'i määramiseks (Bio-Rad TeSeE SAP rapid test);

— denatureerimis- ja kontsentreerimisetapile (TeSeE Sheep/Goat Purification kit) järgnev kihttehnikal põhinev immunoanalüüs PrPRes'i tuvastamiseks (TeSeE Sheep/Goat Detection kit) (Bio-Rad TeSeE Sheep/Goat rapid test);

▼**M47**

— immunoanalüüs, milles kasutatakse keemilist polümeeri valikuliseks PrPSc haardeks ja monoklonaalset detekteerivat antikeha, mis on suunatud PrP molekuli konservatiivsetele osadele (IDEXX HerdChek BSE-Scrapie Antigen Test Kit, EIA);

— külgvool põhinev immunoanalüüs, milles kasutatakse kahte eri monoklonaalset antikeha proteaas-K-resistentsete PrP-fraktsioonide tuvastamiseks (kiirtest Prionics - Check PrioSTRIP SR, visuaalsete näitude protokoll);

Kõikide kiirtestide puhul peab testis kasutatav koeproov vastama tootja kasutamisjuhistele.

Kiirtestide tootja peab rakendama Euroopa Liidu referentlabori heakskiidetud kvaliteeditagamissüsteemi, mis tagab testide muutumatu töökindluse. Tootjad peavad esitama testi tegemise juhendid Euroopa Liidu referentlaborile.

Kiirtestis või testi tegemise juhendis võib muudatusi teha alles pärast seda, kui Euroopa Liidu referentlaborile on sellest ette teatatud ja ELi referentlabor on teinud otsuse, et kavandatav muudatus ei vähenda kiirtesti tundlikkust, spetsiifilisust ega usaldusväärsust. Sellest otsusest teatatakse komisjonile ja liikmesriikide referentlaboritele.

▼**M18**

5. ***Alternatiivsed testid***

(Seni määratlemata)

▼**M31**